

Liste over høringsvar:

1. 3F
2. Aalborg Universitet
3. Amnesty International
4. Afrika Kontakt (AK)
5. Børne- og Ungdomspædagernes Landsforbund (BUPL)
6. Caritas
7. Concord
8. Dansk Byggeri
9. Danske Handicaporganisationer
10. Dansk Industri (DI)
11. Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS)
12. Danske Universiteter
  - a) Aarhus Universitet (*bilag til Danske Universiteters høringsvar*)
  - b) Danmarks Tekniske Universitet (DTU) (*bilag til Danske Universiteters høringsvar*)
  - c) Københavns Universitet (*bilag til Danske Universiteters høringsvar*)
13. FN-forbundet
14. Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI)
15. FTF
16. Håndværksrådet (HVR)
17. Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU)
18. Institut for Menneskerettigheder (IMR)
19. Landbrug og Fødevarer
20. Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner (LGBT)
21. Landsorganisationen i Danmark (LO)
22. Local Government Denmark (KL)
23. Læger Uden Grænser
24. Mandela Center Danmark
25. Naalakkersuisut (Grønlands regering)
26. NGO Forum
27. Projektrådgivningen
28. Rehabilitation and Research Centre for Torture Victims (RCT)
29. Red Barnet
30. Røde Kors
31. Rigsrevisionen
32. Ulandssekretariatet
33. Verdensnaturfonden (WWF)
34. Fischer, Viggo – *enkeltperson*
35. Nhanenge, Jytte – *enkeltperson*

36. Petersen, Grethe (medlem af Rådet for International Udviklingssamarbejde, Marie Stopes International). *Enkeltperson, dog bemærkninger udarbejdet i samråd med kolleger i Marie Stopes Int.*
37. Pinstrup-Andersen, Per (Cornell University) - *enkeltperson*
38. Østergaard, Johannes (medlem af Rådet for International Udviklingsbistand) - *enkeltperson*

01.

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

3F høringsvar: Udkast til forslag til lov om Internationalt Udviklingssamarbejde februar 2012

3F's høringsvar vedr. Udkast til Forslag til Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde

3F finder det godt at lovforslags-udkastet kommer nu og vi er helt enige i hensigten om at forenkle loven og gøre den mere tidssvarende i sprog og indhold.

Forslaget om at nedlægge DANIDAS styrelse og erstatte den med en rent intern bevillingsgruppe i ministeriet finder vi dog bekymrende. Vi foreslår enten at bevare den nuværende Styrelse eller at tillægge det nye Udviklingspolitisk Forum nogle af de "hands-on" funktioner, som Styrelsen har i dag.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser har vi følgende bemærkninger:

Vedr. § 1: Med den foreslåede §1 stk. 2, lovens formålsparagraf, kan der opstå uheldig usikkerhed om danske egeninteressers vægt i forhold til de overordnede mål med udviklingssamarbejdet. Vi ønsker derfor stk. 2 præciseret som følger:

"Dansk udviklingssamarbejde skal fremme international solidaritet for at opnå en mere fredelig, retfærdig og stabil verden. Udviklingspolitikken er således et centralt og integreret element i Danmarks globale engagement. Dansk udviklingssamarbejde bør i videst muligt omfang koordineres med og tage højde for dansk udenrigs-, handels- og sikkerhedspolitik, herunder via EU, idet udviklingslande ikke kun påvirkes af udviklingspolitiske tiltag, men også af tiltag på øvrige politikområder.

Begrundelsen for disse mindre ændringer er, at der ikke må herske tvivl om på hvilken måde danske nationale interesser hænger sammen med hensynet til bekæmpelse af fattigdom, udvikling af demokrati osv. globalt. Vi mener en mere fredelig og stabil verden primært fremmes gennem øget retfærdighed. Og en mere retfærdig verdensorden mener vi igen afhænger af, at en solidarisk indstilling befolkningerne imellem fremmes.

Forholdet mellem de forskellige former for international politik og samarbejde kan efter vores opfattelse ikke udtrykkes som det står i lovforslagets § 1 stk. 2. Formuleringen kunne tolkes i retning af at udviklingssamarbejdet bør underordnes under (den militære) danske sikkerhedspolitik – eller andre hensyn der ikke primært sigter mod udvikling i fattige lande. Til gengæld kan der ikke herske tvivl om betydningen af at udviklingspolitikken koordineres af hensyn til kohærens med de andre politiske felter, der kan have positiv eller negativ indflydelse på fattige landes udvikling.

Vi mener endvidere, at det af Bemærkningerne til loven bør fremgå, at de FN konventioner, der er nævnt, også omfatter de 8 grundlæggende konventioner fra FN's arbejdsorganisation, ILO – arbejdstagerrettighederne.

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

3F hørings svar: Udkast til forslag til lov om Internationalt Udviklings samarbejde februar 2012

Begrundelsen for denne præcisering er, at der ikke må herske tvivl om, at de grundlæggende arbejdstagerrettigheder er omfattet af lovens formål om at ville fremme menneskerettighederne generelt.

Vedr. § 3: Vi ønsker at det præciseres i lovens § 3 (evt. § 4), at ministeren skal sikre, at dansk faglig og finansiel støtte både direkte og via relevante udviklingsaktører skal forvaltes efter de etiske principper, der fremgår af OECDs guidelines og FN's Global Compact mht. menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø/klima og anti-korruption.

Begrundelse: I debatten om samfundsansvar, herunder OECD's nye guidelines, understreges nu mere end tidligere, at ikke kun erhvervs virksomheder men også offentlige myndigheder og institutioner samt organisationer bør agere internationalt på basis af etiske principper. Det er vores erfaringer, at der i mange projekter, der f.eks. indebærer anlægsarbejder, har været planer om at indlede samarbejde med lokale organisationer for at sikre arbejdstagernes rettigheder mv., men at det sjældent bliver ført ud i livet. Vi mener derfor det bør slås fast, at al dansk udviklingsbistand er forpligtet af disse internationale standarder for samfundsansvar og etisk adfærd.

I beskrivelsen af, at der kan ydes støtte til "folkelige organisationer" bør det af bemærkningerne fremgå at dette bl.a. skyldes, at Danmark på nogle områder, der er dækket ind af lovens formålsparagraf, har nogle komparative fordele og erfaringer fra det danske samfunds egen udvikling, som bl.a. en række folkelige organisationer repræsenterer. Det kan f.eks. være andelsbevægelsen, den sociale dialog med trepart-samarbejde på arbejdsmarkedet mv. Begrundelsen er, at det derved klargøres, hvad det danske civilsamfunds rolle har været i det danske samfunds udvikling og hvilke værdi det især vil kunne tilføre udviklingssamarbejdet, at dansk civilsamfund fortsat spiller en rolle heri.

Vedr. § 9. Vi foreslår § 9 stk. 1 justeret til: "Med henblik på at fremme den erhvervsmæssige udvikling i udviklingslande kan »Investeringsfonden for Udviklingslande« fremme investeringer i disse lande i samvirke med dansk erhvervsliv, herunder erhvervsorganisationer og fagbevægelse. Fonden er en selvejende institution.

Begrundelse: Gennem de 45 år, fonden har eksisteret, er der indhøstet mange værdifulde erfaringer og sket en udvikling i retning af langt mere direkte påvirkning mellem dansk erhvervsliv og arbejdsmarked og de danske investeringer i udviklingslandene. Derfor bør det også i bemærkningerne til loven forklares, at formuleringen indebærer, at fagbevægelsen i lighed med erhvervsorganisationerne bør konsulteres i spørgsmål om de projekter, IFU investerer. Dette skal bidrage til at forudse og modvirke evt. negative effekter af investeringsprojekterne i det hjemlige erhvervsliv og på arbejdsmarkedet.. Tilføjelsen ligger i forlængelse af en stærkere understregning af samfundsansvar i forhold til de projekter, der støttes.

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

3F høringsvar: Udkast til forslag til lov om Internationalt Udviklingssamarbejde februar 2012

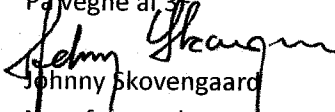
Vedr. § 10: Såfremt det besluttet at nedlægge DANIDA's Styrelse, bør Udviklingspolitisk Forum, foruden de nævnte funktioner i § 10, også have indstillingsret til ministeren for større og mere principielle bevillinger. Derved bliver det ikke alene et forum for overordnede strategiske diskussioner, men også med konkret indsigt i og indflydelse på, hvordan de strategiske retningslinjer omsættes til praksis. Hvis denne konkrete del af arbejdet forsvinder fra de folkelige organisationers repræsentanter, er der risiko for, at interessen for aktiv deltagelse vil dale fordi forståelsen for, hvad de mange positive ord i strategier og planer egentlig betyder, svinder ind.

Vi mener organisationer der repræsenterer erhvervsliv, fagbevægelse, rettigheds- og udviklingspolitiske organisationer samt offentlige institutioner (herunder relevante forsknings-institutioner) i Danmark bør sikres en indstillingsret mht. udpegning af medlemmer til Udviklingspolitisk Forum. Ved at sikre denne bredde og repræsentativitet i det udviklingspolitiske interessefelt, kan det sikres, at Danida holder sig opdateret mht. koordinering og optimal udnyttelse af den danske ressourcebase.

Det bør af bemærkningerne til loven fremgå, at Ministeren skal tilstræbe at holde årlige konferencer om udviklingsbistanden. Sådanne konferencer vil give hele det udviklingspolitiske forums bagland mulighed for at deltage, og dermed kunne opfylde den funktion der var tiltænkt det nuværende udviklingspolitiske råd.

Desuden bør bemærkningerne anbefale mere alsidig inddragelse af ressourcebasen, bl.a. med fortsættelse af Udenrigsministeriets nuværende praksis med etablering af netværk af interessenter omkring de forskellige regioner i verden. Disse indkaldes med mellemrum til drøftelse af den danske politik, herunder sammenhæng mellem udenrigs- handels- og udviklingspolitik. (Latinamerikanetværk, Afrika netværk osv.) Vi er af den opfattelse, at denne inddragelse udtrykker en positiv udvikling med øget inddragelse af de mange folkelige interessenter/ressourcebasen i drøftelser, der går ud over den rene udviklingsbistand og omfatter sikringen af politisk kohærens.

På vegne af 3F

Johnny Skovengaard
Næstformand

02.

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Ledelsessekretariatet
Fredrik Bajers Vej 5
Postboks 159
9100 Aalborg
Tlf. 9940 9940
Fax 9815 2201
www.aau.dk

Sagsbehandler:
Niels Dahl Thellufsen
Tlf. 9940 9485
ndt@adm.aau.dk

13. februar 2012

J.nr.: 2012-080-00078

Aalborg Universitets bemærkninger til Udenrigsministeriets udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

På baggrund af Udenrigsministeriets udsendte materiale i form af høringsbrev af 20. januar 2012 og udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde har Aalborg Universitet følgende bemærkninger:

Dansk udviklingsbistand ses for ofte som "one-way" (afhængighedsforhold), hvor fokus i for høj grad lægges på promovning af "bløde temaer". Et større fokus også på "hårde" udviklingstemaer er ønskværdigt. Det vil således være gavnligt i udviklingsmæssig henseende at lægge særlig vægt på kapacitets - og teknologiudvikling inden for modtagerlandets statslige institutioner, der står for formulering og implementering af udviklingsmæssige tiltag. Det vil ligeledes være gavnligt i udviklingsmæssig henseende at lægge særlig vægt på økonomisk udvikling i modtagerlandet, hvor integration af viden og teknologisk kapacitet på det produktionsmæssige plan er i fokus.

Danmarks udviklingssamarbejde skal desuden fremme en udvikling frem mod større bæredygtighed

Ad § 1

I bemærkningerne lægges der vægt på at Danmarks udviklingsbistand søges udmøntet indenfor rammerne af internationalt anerkendte principper og mål for udviklingssamarbejde, herunder EU og FN. Derimod lægges der for lidt vægt på at de udviklingspolitiske mål bør ske i samklang med modtagerlandenes ønsker og behov. Lovforslaget bør lægge mere op til en dialogbaseret tilgang til udviklingsbistand.

AAU ser med glæde, at det af udkastet klart fremgår, at globalt vigtige aspekter som f.eks. bæredygtig udvikling indgår i selve målsætningen for Danmarks udviklingssamarbejde (§ 1). I tråd med dette finder AAU det både vigtigt og konstruktivt, at udviklingsministeren for at nå sådanne mål kan bevilge ikke blot finansiel men også faglig støtte direkte til udviklingslande (som fastslået i § 2 i det nuværende udkast).

Ad § 2: Det vil i konsekvens af dette være naturligt i § 2 at føje "eksperter fra de danske universiteter" til listen af relevante aktører, der kan bistå med at opnå disse mål.

Ad § 3

Tendensen mod at bistanden i dag gives i form af stadigt større programmer bør overvejes, da det ikke nødvendigvis er de store programmer, der har den største udviklingsmæssige effekt. Opdelingen i faglig og finansiel bistand bør derfor bibeholdes.

Der bør lægges mere vægt på kapacitetsopbygning gennem bilateralt samarbejde om uddannelse af studerende.

Ad § 5

Det er positivt at planen til udgiftsrammer gøres fireårige. I det hele taget bør loven i højere grad muliggøre langsigtet støtte.

Forslag til bemærkningerne til loven foreslås følgende tilføjet:

For at nå målene for Danmarks udviklingssamarbejde i et globaliseret videnssamfund, truet af klimaforandring og udfordret af at skulle tilvejebringe fødegrundlag for snart 9 milliarder er der brug for, at vi bidrager med Danske Universiteters faglige viden af relevans for løsning af udviklingsvigtige problemer. Danmark kan og bør således bidrage med at få relevant viden i spil vedrørende nye teknologier til implementering af klimastrategier, til hurtigere overgang fra fossil til fornybar energi, og til indførsel af nye teknologier til både mere effektiv og mere bæredygtig udnyttelse af naturens ressource grundlag.

03.

Høringssvar fra Amnesty International til Udkast til Forslag til Lov om Internationalt Udviklings Samarbejde

Amnesty International er tilfreds med lovforslagets intentioner om at skabe et lovgrundlag med en robust forankring i de internationale menneskerettighedskonventioner og de klare ønsker om kvalitetssikring, øget åbenhed, folkelig debat og bredere inddragelse af relevante interessenter forud for væsentlige beslutninger på området.

Vi har følgende bemærkninger til bestemmelserne i lovforslaget:

§ 1. Fasthold den direkte henvisning til FN's konventioner i målsætningerne

Vi er enige i formålsformuleringen i stk.1. om at bekæmpe fattigdom og fremme menneskerettigheder i udviklingslande. Vi finder det helt afgørende for præcisionen og robustheden i dette formål, at der i udkastet direkte henvises til, at det skal finde sted "... i overensstemmelse med FN-pagten, Verdenserklæringen om menneskerettigheder og FN's konventioner om menneskerettigheder." Det giver en klar forankring i Danmarks og andre landes internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet. Menneskerettighedskonventionerne har den styrke, at de både udgør klare internationalt legitime forpligtelser for landene, og at disse konventioner har vist sig stærke og holdbare i mere end et halvt århundrede. De har dermed den robusthed ud over det dagsaktuelle, der bør kendetegne målsætningerne i en sådan lovgivning.

Vi vil advare mod at fjerne disse præciseringer på menneskerettighedsområdet ved f.eks. blot at henvise til relevante konventioner. Netop henvisningen til de klare konventionsmæssige forpligtelser på menneskerettighedsområdet forhindrer den udvanding af begreberne, som vi f.eks. ser i en række landes "shopping" i, hvad de synes er relevante konventioner, eller hvad de synes er menneskerettigheder. Derfor udføres der også konstant et stort arbejde fra FN og mange lande, herunder Danmark, for at sikre faste henvisninger til menneskerettighedskonventionerne i udviklingsarbejde, fred- og sikkerhedsarbejde m.m. Det vil være af stor betydning, at Danmark er et godt eksempel på dette i sin egen lovgivning.

§ 4. Sikkerhed for større åbenhed end hvad der fremgår af offentlighedsloven

Paragraffen og den tolkning af den, der er beskrevet i forslaget til lovbemærkninger, er et godt initiativ, der kan fremme politisk og folkelig debat samt fremme en bredere inddragelse af interessenter, inden der tages beslutninger på væsentlige områder.

Paragraffen bør præciseres i overensstemmelse med intentionerne i lovbemærkningerne, hvis der ikke er sikkerhed for, at den medfører mere vidtgående forpligtelser, end hvad der følger af offentlighedsloven.

§ 10. Sikre uafhængighed for eksterne eksperter og medlemmer af Udviklingspolitisk Forum

Det vil skabe bedre rådgivning, hvis der er sikker og uafhængig plads til udfordring og modsigelse fra relevant ekspertise. Det er derfor væsentligt, at Udviklingspolitisk Forum og Bevillingskomitéen både sikres faglig ekspertise og medlemmer, der er uafhængige af ministeriet og ikke kan udskiftes med kort varsel. Loven bør have regler og mekanismer, der sikrer dette, f.eks. ved udpegning af medlemmer til og minimumsperiode for deltagelse i det Udviklingspolitiske Forum og ved udpegning af de fire eksterne eksperter til Bevillingskomitéen. Det virker ikke hensigtsmæssigt, at ministeren ifølge lovbemærkningerne til enhver tid kan ændre på sammensætningen af medlemmerne i Udviklingspolitisk Forum.

04.

Høringsvar på ny lov for dansk udviklingsamarbejde.

Fra Afrika Kontakt

Vi vil starte med at sige, at der er mange gode tanker i det nye lov udkast. Men vi har dog en større betænkelighed ved loven og den proces, der fører op til vedtagelsen af denne.

Principielt mener Afrika Kontakt, at udkastet til en ny lov skal gennearbejdes og på den baggrund skal vedtagelsen formentlig udsættes til efter sommerferien. En sådan ny lov skulle jo gerne have den samme levedygtighed, som den lov den skal afløse, og ikke gøres om eller blive et stridspunkt for diverse magtkampe, alt efter folketingsflertal.

Afrika Kontakt mener, at det er problematisk at udkastet til ny lov sætter snævre danske sikkerhedspolitiske interesser så centralt. Vi mener at dansk udviklingsamarbejde skal fremme fredelige og konfliktforebyggende civile indsatser. Ved at have de danske sikkerhedspolitiske interesser med i selve loven, bliver rettighedsperspektivet langt fra så klart, som det kunne blive og bør være.

Dansk udviklingsbistand skal være civil støtte til opbyggelsen af civile strukturer, der kan være med til at sikre mennesker basale rettigheder og behov, således at det bliver muligt at udarbejde lokale strategier for bekæmpelsen af fattigdom og ulighed.

Bekæmpelsen af fattigdom og ulighed og sikring af basale menneskerettigheder er den eneste måde hvorpå det er muligt at fremme fredelig udvikling og forbygge konflikter, og dermed også minimere eventuelle sikkerhedspolitiske trusler mod Danmark.

Vi ved godt, at Danmark ikke er det eneste land, der har fokus på fattigdomsbekæmpelse. Men Afrika Kontakt mener, at fokus bør være bredere end bare det. Vi har i for lang tid set på bekæmpelsen af fattigdommen som udelukkede et spørgsmål om at der skabes økonomisk vækst, og at en sådan vækst dermed bekæmper fattigdommen. Men økonomisk vækst er ikke nødvendigvis udtryk for at der bliver færre fattige i et land. Angola er et godt eksempel derpå. I dag er Angola et mellemkomstland, men udelukkede på grund af en meget lille elite, der med udgangspunkt i regeringspartiet, tilraner sig alle de indtægter der kommer fra eksporten af olie. Den økonomiske vækst har betydet at uligheden er blevet større i Angola, ikke at antallet af fattige er blevet mindre. Det er derfor nødvendigt at se på den ulighed som mange fattige lider under. En ulighed der ofte hænger sammen med korrupsion og udnyttelse/tyveri af de lokale naturressourcer. Der bør derfor i loven også være fokus på at fremme en mere lige udvikling, ved at styrke både lokal lovgivning, herunder skattelove, og internationalt for at begrænse ulovlig og ikke-bæredygtig udnyttelse af naturressourcer. Der er derfor brug for at loven mere klart forsøger at skabe rammen for at der sker en bæredygtig udvikling i fattige lande. Bæredygtig udvikling er ikke kun et spørgsmål om økonomisk vækst, men i lige så høj grad et spørgsmål om at skabe trygge livsvilkår, der ikke øver vold på naturen, og ødelægger kommende generationers muligheder for at gøre brug af de lokale naturressourcer.

Udkastet til ny lov rokker ved hele den måde hvorpå Danidas midler fordels, fra en Styrelse, der får indstillinger fra embedsværket til en mindre gruppe af embedsmænd i samarbejde med en gruppe af konsulenter, alle udpeget af ministeren.

Tanken om at udskifte Styrelsen med et nyt organ virker fristende. Men der er også indbygget flere

problemer i det set-up som ministreret lægger op til.

-□der kommer mindre demokratisk kontrol og indsigt i beslutningerne, hvorved den folkelige forankring formindskes.

-□kvaliteten af, herunder diversifikation i hele udviklingsarbejdet vil formentlig blive svækket i takt med at folkelige organisationer, interesseorganisationer etc. udelukkes fra en direkte dialog med ministeriets embedsmænd. Oprettelse af en såkaldt (administrativ) bevillingskomite, indeholdende bl.a. 4 såkaldte eksperter, løser ikke dette problem med forskellige faglig inputs og åbenhed,

-□man kunne i stedet overveje at tildele det foreslåede udviklingspolitiske forum – eller en gruppe valg fra dette forum - øget bevillingskompetence indenfor projektpuljerne, med fuld åbenhed om procedurer og beslutninger.

-□det foreslåede nye bevillingsorgan vil ligeledes kunne udsættes for pres fra den siddende minister, og konsulenter hvis indtægt er afhængig af et godt forhold til Danida, ligeledes.

-□alle der har arbejdet med Danida og udenrigsministeriet ved, at det er småt med åbenheden. Dette forslag centrerer magten – og åbenheden.

-□

-□Hensynet til andre stater vejer tungt, og der er da heller ikke i loven eller bemærkningerne noget om hvordan man vil sikre denne åbenhed. Vi mener derfor, at ministreret skal være langt mere konkrete i bemærkningerne om hvordan man sikrer åbenhed i forvaltningen, og en større folkelig forankring.

København den 16.2.2012

Afrika Kontakt
Blågårdsgade 7B
2200 København N

05.

Til Udenrigsministeriet

Dato: 16-02-2012

Deres ref.:

Vor ref.: 67/20068

Sagsbehandler: CHF/
PØS

Høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingsarbejde

BUPL vil hermed gerne bidrage med vores bemærkninger til det fremlagte udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde.

BUPL hilser det velkomment, at der lægges op til en modernisering af loven, så den gøres mere tidssvarende både hvad angår form og indhold.

BUPL mener, at det bør fremgå, at også ILO's kernekonventioner er omfattet, når der henvises til FN-konventioner om menneskerettigheder. Det vil herved stå klart, at de grundlæggende arbejdstagerrettigheder for såvel offentligt som privat ansatte er omfattet af lovens formål om at fremme menneskerettigheder generelt.

BUPL ser gerne, at det præciseres i loven, at dansk faglig og finansiel støtte skal forvaltes efter de principper, der fremgår af OECD's guidelines og FN's Global Compact. Dette skal gælde både direkte støtte og støtte gennem andre udviklingsaktører.

BUPL vil gerne udtrykke sin bekymring for planerne om at nedlægge Danidas styrelse i den nuværende form og erstatte den med et udviklingspolitisk forum uden konkret kompetence i forhold til ministeren.

BUPL mener, at såvel den direkte rådgivende kompetence som sammensætningen af Danidas styrelse, hvor både arbejdsmarkedets parter, interesseorganisationer som Landbrug og Fødevarer samt forsknings- og NGO-miljøet er repræsenteret, bidrager til at skabe folkelig forankring og bred opbakning til dansk udviklingsbistand. Dette er helt i tråd med den danske tradition for partssamarbejde og fuldstændig afgørende for at fastholde det høje niveau af deltagelse. BUPL er derfor tilfreds med, at arbejdsmarkedets parter skal være repræsenteret i et nyt udviklingspolitisk forum. og vil opfordre til, at man fastholder indstillingskompetencen heri.

BUPL mener ikke, at en mindre bevillingsgruppe bestående af få bistandsfaglige eksperter vil have det brede samfundsmæssige indblik og udsyn, som styrelsens medlemmer repræsenterer. Denne indsigt kan suppleres men ikke erstattes af de offentlige internethøringer, der lægges op til at gøre øget brug af. BUPL vil derfor foreslå, at denne bevillingsgruppe knyttes sammen med det nye udviklingspolitiske forum.

BUPL er naturligvis åben overfor at modernisere forvaltningen af udviklingsbistanden og synes i særlig grad, at ideen om at have flere overordnede, strategiske drøftelser i det udviklingspolitiske råd, der vil afløse styrelsen er nyskabende og interessant. Det kan eventuelt foregå ved to årlige udvidede møder, hvor ministeren deltager, og som kan supplere de øvrige møder i det udviklingspolitiske forum.

Endelig mener BUPL, at der er god grund til at redefinere det nuværende Rådet for Udviklingspolitisk Samarbejde. Dette kan f.eks. ske i form af årlige møder med bred inddragelse af ressourcebasen, som vil styrke de politiske drøftelser og strategiske diskussioner, der hidtil kun i meget begrænset omfang er blevet gennemført i Rådet.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Allan Baumann', with a stylized, cursive script.

Allan Baumann
Medlem af BUPL's forretningsudvalg

06.

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

www.caritas.dk

*Caritas Danmark arbejder
solidarisk for og med mennesker
med henblik på at fjerne noden
og dens årsager*

**Hørings svar fra Caritas Danmark:
Vedrørende udkast til Lov om Internationalt Udviklings samarbejde**

Dato:
7. februar 2012

Caritas Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar på regeringens udkast til lov om internationalt samarbejde. Overordnet finder Caritas Danmark det relevant at give loven et serviceeftersyn.

Udarbejdet af:
Jann Sjørnsen

Lovens målsætning (§ 1):

Direkte tlf.:
3818 0024

På linje med høringssvaret fra NGO Forum, så finder Caritas Danmark det vigtigt, at lovens formål bliver præciseret.

Organisation (§ 10):

Caritas Danmark kan tilslutte sig, at Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde nedlægges tillige med Rådet for Internationalt Udviklings samarbejde, mod at der til gengæld oprettes et nyt organ, Udviklingspolitisk Forum. Det er dog Caritas Danmarks opfattelse, at lovforslaget, såvel som Udviklingsministerens tilkendegivelser efterfølgende i den offentlige debat, efterlader en vis usikkerhed om Udviklingspolitisk Forums rolle.

Caritas Danmark foreslår derfor, at Udviklingspolitisk Forums navn ændres til Udviklingspolitisk Råd. Det er vigtigt, at det nye organ ikke bare bliver udviklingsministerens diskussionsklub eller tænketank, men at det, uafhængigt af ministerium og minister, egenhændigt kan forholde sig til strategier, politikker, prioriteringer m.v., der skal udmønte den danske bistand både på det humanitære og udviklingsmæssige område.

Selvklart er det naturligt, at udviklingsministeren også inviteres til at deltage i 2 Udviklingspolitisk Forums/Råds diskussioner, men *ikke* i dets konklusioner og indstilling til ministeren. Lige så klart bør ministeren også kunne invitere sig selv til en drøftelse af et emne.

Men udviklingsministerens eventuelle medlemskab af eller formandskab for Forum/Råd vil være en helt forkert sammenblanding af roller. Ministeren skal ikke løbende give råd til sig selv, eller stille kritiske spørgsmål til regeringens udmøntning af f.eks. strategier. Forum/Råd må have mulighed for at sætte sin egen selvstændige dagsorden ud over at være høringspart og i en vis udstrækning også sparringspartner for ministeren.

www.caritas.dk

*Caritas Danmark arbejder
solidarisk for og med mennesker
med henblik på at fjerne nøden
og dens årsager*

Det må således være formanden, der med ansvar over for Forum/Råd tilrettelægger arbejdet i samarbejde med det sekretariat, der skal betjene Forum/Råd. Caritas Danmark opfordrer således til, at Forums/Rådets rolle kommer til at svare til, hvad der gælder for en lang række andre råd nedsat af regeringen. Og at formanden for Forum/Råd i lighed med den nuværende formand for Styrelsen udpeges efter forelæggelse for Regeringens ansættelsesudvalg.

Netop af hensyn til en klar rolle- og ansvarsfordeling kan Caritas Danmark kun bifalde, at det kommende Forum/Råd ikke skal behandle konkrete ansøgninger, men at disse bliver behandlet i en administrativ bevillingskomite i Udenrigsministeriet, jf. bemærkninger til § 10 i udkastet til lovforslag.

Caritas Danmark ser dog ingen grund til, at der til denne komite skal udpeges op til fire eksterne medlemmer med ulandsfaglig ekspertise. Den ekspertise må ministeriet selv kunne stille, og dermed også stå fuldt ud til ansvar for de afgørelser, bevillingskomiteen træffer.

Caritas Danmark håber, at ministeriet vil inddrage ovenstående synspunkter i det endelige lovforslag, som skal fremsættes for Folketinget.

Jann Sjørnsen,
Generalsekretær for Caritas Danmark

07.

CONCORD
DANMARK

København, 31. januar 2012

Høringssvar fra Concord Danmark til udkast til Forslag til Lov om Internationalt Samarbejde

Ang. §1. Stk. 2

Concord Danmark mener, at målsætningsparagraffens "*anerkendelse af at udviklingslande ikke kun påvirkes af udviklingspolitiske tiltag, men også af tiltag på øvrige områder*" er helt afgørende i grundlaget for dansk udviklingspolitik. Det ville være en markant nytænkning og unikt ift. til andre lande, at lovgrundlaget for dansk udviklingssamarbejde, ikke blot forholder sig til initiativer isoleret til bistandspolitikken – men en bred palet af politikområder, som enten underminerer eller understøtter udviklingspolitikkenes målsætninger - bevidst eller ubevidst

Det bør derfor stå fuldstændig klart, at formålet med at inddrage flere politikområders påvirkning i dansk udviklingssamarbejde er at fremme fattigdomsbekæmpelse og en rettighedsbaseret tilgang til udvikling. Det bør samtidig understreges i loven, at målsætningen må være at udviklingspolitikkenes målsætninger styrkes i andre relevante politikområder. En mulig tilføjelse til lovteksten kunne derfor være:

"Dansk udviklingssamarbejde sker under anerkendelsen af at udviklingslande ikke kun påvirkes af udviklingspolitiske tiltag, men også øvrige politikområder. Danmark tager derfor hensyn til målene for udviklingssamarbejdet i forbindelse med behandlingen af alle politikker, der kan påvirke udviklingslandene".

Den foreslåede formulering støtter sig op af Lissabon-traktatens formålsparagraf for EU's udviklingssamarbejde (art. 208 (TEUF)), som netop refereres i bemærkningerne til lovforslaget (side 10).

I forlængelse af ovenstående mener Concord Danmark derfor også, at den forudgående sætning i §1 stk. 2 "*Dansk udviklingssamarbejde skal bidrage til at fremme Danmarks interesser i en mere fredelig og stabil, og udviklingspolitikken er således et centralt og integreret element i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og dermed Danmarks globale engagement*" kan skabe uklarhed i forhold til formålet med at inddrage flere politikområders påvirkning. Derfor foreslår Concord Danmark at den nævnte sætning i §1 Stk. 2 slettes eller flyttes til en del af en anden helhed eller et separat stykke, og at §1 Stk. 2 derved udelukkende får førnævnte formulering.

Mange gode hilsner

Morten Emil Hansen

Sekretariatsleder
Concord Danmark

@: meh@concorddanmar.dk
Cell: +45 4294 4417

08.

Udenrigsministeriet
Att. Einar Hebogård Jensen

16. februar 2012
Dokumentnr.: 170185

Høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om internationalt udviklings-samarbejde

Dansk Byggeri er positiv overfor en revision af Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde, så arbejdsvilkårene og organiseringen er i tråd med tiden. Det er vigtigt, at der fastholdes en stærk forankring i samfundet og vi er derfor bekymrede over om nedlæggelsen af både Styrelse og Rådet for International Udviklingssamarbejde, samt nedlæggelse af Udvalget for Blandede Kreditter virkelig styrker denne forankring.

På EU niveau har vi via vores europæiske organisation EIC (European International Contractors) arbejdet tæt sammen med EU Kommissionen for at sikre, at privat sektoren i Europa anerkendes som en aktiv og væsentlig partner for at opnå gode resultater i udviklingsarbejdet. Det kom blandt andet frem på topmødet i Busan i december 2011.

Den samme tilgang ser Dansk Byggeri gerne i Danmark og vil derfor opfordre til at erhvervslivet sikres plads i et nyoprettet Udviklingspolitisk Forum. Dansk Byggeri er selvfølgelig villig til aktivt at deltage i det omtalte forum.

Med venlig hilsen
Dansk Byggeri

Henriette Thuen
Chef for international afdeling

09.

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

lovforslag@um.dk

Hvidovre, den 21. februar 2012

Sag 21-2007-1161 - Dok. 73592/abj

Hørings svar - Udkast til lov om internationalt udviklingssamarbejde

Danske Handicaporganisationer (DH) har med interesse læst udkast til ny lov om internationalt udviklingssamarbejde. Vi finder, at forslaget rummer mange nye og gode tiltag, der afspejler den udvikling og virkelighed, som præger det internationale udviklingssamarbejde i dag.

DH finder det meget positivt, at lovforslaget tager sit afsæt i fattigdom og et ønske om at fremme menneskerettigheder. Det betyder, at personer med handicap i alle aldre - og særligt børn og kvinder - er med, da de i langt overvejende grad hører til blandt de fattigste af de fattige.

I forhold til lovens målsætning noterer DH sig med stor tilfredshed, at FN's konventioner om menneskerettigheder har fået en central placering. DH mener, at det giver et solidt og godt afsæt for at fremme et rettighedsbaseret udviklingssamarbejde i internationalt regi.

Vi ved, at bistand til menneskerettigheder er en langsigtet investering, der handler om at opbygge kompetencer og institutionel kapacitet. Derfor er en mangeartet indsats og langsigtet planlægning nødvendig. Det er vigtigt, at lovforslaget i sig selv - og gennem bemærkningerne til dette - erkender, at menneskerettigheder ikke kun handler om jura eller international lov, men at deres realisering ofte kan fremmes gennem levering af serviceydelser inden for en strategisk ramme i udviklingsarbejdet, hvor målet er at sikre en langsigtet, bæredygtig adgang til service fra relevante myndigheder, som sørger for, at fattige mennesker får reel adgang til den sociale sektor, økonomisk vækst mv. og hermed får opfyldt deres rettigheder.

DH foreslår derfor, at koblingen mellem menneskerettigheder og strategiske serviceydelser tænkes ind i lovforslaget - eventuelt i bemærkningerne.

I relation til lovens målsætning Stk. 2. foreslår DH, at det globale aspekt kobles tydeligere sammen med de danske interesser, da afsættet for den danske indsats relaterer sig aktivt til den globale virkelighed og de mangeartede udfordringer, der ligger gemt her.

Vi foreslår også, at det endnu tydeligere kommer til at fremgå, at fokus på menneskerettigheder absolut sker gennem en tværgående indsats i forhold til den udviklingsbistand, som ydes, og at den tværgående indsats omfatter alle aktører.

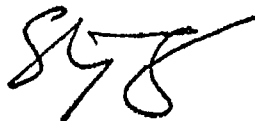
DH finder det endvidere positivt, at der tænkes nyt i forhold til at oprette et Udviklingspolitisk Forum. I lovforslaget fremgår det imidlertid ikke tydeligt, hvilken rolle et Udviklingspolitisk Forum vil få. DH mener, at lovforslaget tydeligt bør beskrive, hvilken rolle det omtalte Forum i praksis skal have.

DH foreslår, at et sådan Forum får en stærk placering i den overordnede, strategiske diskussion af det internationale udviklings samarbejde, og at dette tydeliggøres i loven. Det kan f.eks. ske i forhold til politikpapirer, strategiske indsatser og tematiske prioriteringsområder og i samarbejde med multilaterale organisationer. DH mener endvidere, at det nævnte Forum bør have en rolle som ministerens "kritiske ven".

Herudover foreslår DH, at de grupper, der er særligt fokus på i konventionerne under FN, får repræsentation i det nye Udviklingspolitiske Forum. Hermed er det Udviklingspolitiske Forum med til at understøtte lovforslagets egen målsætning i forhold til, at varetagelse af menneskerettigheder spiller en central rolle i lovforslaget. Samtidig skal det Udviklingspolitiske Forum afspejle en ligestilling i forbindelse med sammensætning af medlemmer.

Under afsnittet "Hørte myndigheder m.v." på side 9 har der sneget sig en stavefejl ind i navnet Danske Handicaporganisationer.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

10.

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

Udenrigsministeriet har den 20. januar 2012 sendt udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde i høring.

DI har følgende *generelle* bemærkninger til høringen:

DI støtter det udtrykte mål med lovudkastet, nemlig at opdatere lovgrundlaget for internationalt udviklingssamarbejde til nutidige forhold. DI støtter særligt ønsket om at opdatere lovens formålsbeskrivelse, ønsket om større åbenhed i forvaltningen af udviklingsbistanden samt ønsket om forenkling af lovens bestemmelser om, hvordan udviklingsbistanden kan udmøntes.

Derimod ser DI intet behov for at ændre markant på organiseringen af den bistandsfaglige rådgivning.

Lovudkastet giver på flere områder anledning til bekymring for, at Danmark bevæger sig væk fra en lang tradition for inddragelse af en bred gruppe af samfundsmæssige interessenter i dansk udviklingssamarbejde og mod en centralisering hos embedsmænd og ministre. Det er DI's opfattelse, at dette ikke er hensigten med de ændringer, der er foreslået, og DI håber derfor, at lovudkastet vil blive tilpasset i forhold til de beskrevne forslag og anbefalinger.

DI finder det afgørende, at den reviderede lov kan danne rammerne for det danske udviklingssamarbejde i mange år fremover. DI opfordrer derfor til, at der sikres en bred opbakning til loven.

DI har følgende *specifikke* bemærkninger til høringen:

§ 1. Målsætning

DI finder det rigtigt, at lovudkastet slår fast, at udviklingslandenes mulighed for at fremme bæredygtig vækst og udvikling påvirkes af politikker på en række andre områder end udviklingspolitik og udviklingsbistandens størrelse.

Postadresse/Postal address

1787 København V (+45) 3377 3377
Danmark

di@di.dk
di.dk

Besøgsadresser/Visiting addresses

Hannemanns Allé 25
København S

Sundkrogskaj 20
København Ø

DI opfordrer samtidig til, at formålsparagraffen i højere grad afspejler en målsætning om, at udviklingslandene bliver uafhængige og ligeværdige partnere i en globaliseret verden.

§ 4. Åbenhed

DI er enig i, at åbenhed i bistandsadministrationen, som kan fremme indsigt i og forståelse for Danmarks udviklingssamarbejde, er væsentligt, og støtter derfor lovudkastets tekst om at forpligte den ansvarlige minister til at sikre åbenhed og transparens. DI støtter derfor målsætningen om, at mødemateriale, beslutningsreferater og andre dokumenter fremover offentliggøres, samt at der sikres offentlig inddragelse i forbindelse med udvikling af strategier og politikker.

I den henseende er det dog vigtigt at slå fast, at offentliggørelse af dokumenter og andet materiale ikke kan stå alene. Transparens er godt, men for at nå målsætningen om at sikre bred politisk opbakning og stærk folkelig støtte, kræves reel inddragelse. De organisatoriske ændringer, der er lagt op til i lovudkastets § 10 vil i deres nuværende form reducere det samfundsmæssige engagement i dansk udviklingssamarbejde, hvilket er i konflikt med den udtrykte målsætning for § 4.

§ 7. Forskning

DI opfordrer til, at § 7 udvides til ikke kun at dække forskning, men også udvikling af nye løsninger og teknologier, der kan afhjælpe udviklingsproblemer.

§9. Investeringsfonden for Udviklingslande

DI er enig i, at det er hensigtsmæssigt at ændre fondens navn til Investeringsfonden for Udviklingslande, idet det giver et mere retvisende billede af IFU's arbejde i dag.

Samtidig finder DI det hensigtsmæssigt at ændre på praksis vedrørende udpegelse af en observatør til bestyrelsen, der skal informere ministeren om væsentlige beslutninger frem for udnævnelse af en til to personer fra Udenrigsministeriet i deres personlige egenskab.

§ 10. Organisation

DI støtter hensigten med den foreslåede tekst, nemlig at sikre åbenhed og inddragelse samt styrke den løbende strategiske dialog om udviklingsbistanden.

DI er dog ikke enig i, at en nedlæggelse af Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde til gengæld for oprettelsen af et Udviklingspolitisk Forum vil være det bedste middel til at nå disse mål. Tværtimod finder DI, at nedlæggelsen af et forpligtet forum som Styrelsen, der repræsenterer hele det danske samfund gennem repræsentanter fra civilsamfundet, forskningsverdenen og arbejdsmarkedets parter risikerer at reducere åbenhed, indsigt og inddragelse af mange relevante interessenter i dansk udviklingssamarbejde og skade kvaliteten af dialogen om dansk udviklingssamarbejde mellem Danida og eksterne interessenter.

DI mener, at ovenstående målsætninger bedst kan nås gennem tilpasning af de eksisterende strukturer mod øget åbenhed og strategisk dialog. Styrelsens mandat

kan med fordel udvides til at omfatte disse aktiviteter samtidig med en eventuel udvidelse fra 9 til 15 medlemmer.

Hvis lovudkastets forslag om nedlæggelse af Styrelsen alligevel gennemføres, har DI følgende anbefalinger til den nye organisatoriske struktur:

- Det bør undgås, at Udviklingspolitisk Forum bliver et uformelt debatforum uden forpligtelse og indflydelse, da det vil føre til en udvanding af store samfundsgrupperes interesse for og fokus på dansk udviklingssamarbejde og dermed skade lovudkastets beskrevne målsætning om øget oplysning, åbenhed og inddragelse. I stedet bør medlemmerne af Udviklingspolitisk Forum udnævnes på en vis, så de er forpligtede samtidig med, at den ansvarlige minister bør være forpligtet til at inddrage Udviklingspolitisk Forum i relevante sager. Det bør derfor specificeres, hvad der menes med "alle sager af strategisk og udviklingspolitisk betydning".
- Forretningsordenen for Udviklingspolitisk Forum bør udarbejdes i samarbejde med repræsentanter fra civilsamfundet, forskningsverdenen og arbejdsmarkedets parter for at sikre, at de beskrevne målsætninger om fortsat kvalitetssikring af udviklingsbistanden, styrket offentlighed og åbenhed samt strategisk dialog med ministeren reelt opnås gennem Udviklingspolitisk Forums virke.
- Hvis Udviklingspolitisk Forum skal kunne bidrage til en fortsat kvalitetssikring af udviklingsbistanden og eksternt bistandsfaglig rådgivning af den ansvarlige minister kræver det, at medlemmerne har reel indsigt i store dele af Danidas arbejde. DI anbefaler derfor, at Udviklingspolitisk Forum også får til opgave at rådgive ministeren om forslag til projekter og programmer af en vis størrelse i stedet for den administrative bevillingskomité. Det vil også understøtte målet om bredere samfundsmæssig inddragelse og oplysning, hvis denne opgave lægges hos Udviklingspolitisk Forum frem for bevillingskomitéen med maksimalt fire eksterne medlemmer.

Hvis den samlede opgave med at rådgive ministeren om forslag til programmer og projekter overdrages til en bevillingskomité bestående af medarbejdere fra Udenrigsministeriet samt op til fire eksterne medlemmer, forventer DI, at det vil skade kvalitetssikringen af udviklingsbistanden. Dette skyldes ikke manglende tiltro til ministeriets medarbejdere eller de eksterne repræsentanter i bevillingsudvalget. Det skyldes derimod erfaringen fra Styrelsen, der har vist, hvordan vidt forskellige interessenter kan bidrage med værdifuld indsigt, som ministeriets medarbejdere og en mindre kreds af eksperter ikke vil have mulighed for.

- DI finder lovudkastets forslag til størrelse og sammensætning af Udviklingspolitisk Forum hensigtsmæssig.
- DI finder det uhensigtsmæssigt, at ministeren til enhver tid kan vælge at ændre på sammensætningen af medlemmerne, samt at disse udpeges for en periode af op til seks år. DI foreslår i stedet, at medlemmerne udpeges for en fast periode

på eksempelvis tre år med eventuel mulighed for genudpegning ved periodens udløb.

DI er enig i lovudkastets tekst om nedlæggelse af Rådet for Internationalt Udviklings samarbejde og bifalder hensigten om fortsat at gennemføre konferencer og debatter.

DI ser frem til at følge den videre proces, og står naturligvis til rådighed, hvis der er behov for yderligere information.

Med venlig hilsen

Marie Gad
Chefkonsulent

11.

Høringssvar fra Dansk Institut for Internationale Studier til udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

Målsætning

Ad § 1, stk. 1: DIIS sætter pris på intentionerne om at præcisere målsætningen for Danmarks internationale udviklingssamarbejde og især på forslaget om at bidraget til fattigdomsbekæmpelse står som det centrale og eksplicite mål for udviklingssamarbejdet. At bekæmpe fattigdommen i udviklingslandene er selvsagt ikke en opgave, som dansk udviklingsbistand alene kan udføre, men derimod en opgave der kun kan udføres i et samarbejde. Den eksplicite anerkendelse af dette er udtrykt i den gældende lov, og vi anbefaler, at denne anerkendelse fortsat opretholdes. Endvidere finder vi, at den ro, der har hersket om den gældende lov om Danmarks udviklingssamarbejde, har bevirket, at der har eksisteret et robust grundlag for at tage hånd om de skiftende udfordringer, som Danmarks deltagelse i det internationale udviklingssamarbejde til stadighed stilles overfor. Denne ro ønsker vi at bevare. Derfor anbefaler vi, at lovens målsætningsparagraf henviser til, at udviklingssamarbejdet gennemføres inden for rammerne af FN-pagten såvel som det bredere felt af internationalt gældende konventioner og derved undlader at pege på enkelte indsatsområder af særlig aktuell politisk bevågenhed. I overensstemmelse med FN-pagtens formuleringer foreslår vi endvidere, at ordet 'stabilitet' erstattes med ordet 'sikkerhed'. Det er DIIS' opfattelse, at stabilitet ikke i sig selv virker befordrende for de målsætninger, der ønskes fremmet gennem udviklingssamarbejdet.

På denne baggrund foreslår vi følgende formulering af § 1:

Ændringsforslag til § 1, stk.1:

Målet for Danmarks udviklingssamarbejde er at støtte befolkninger, regeringer, organisationer og den private sektor i udviklingslandene i at bekæmpe fattigdom, og inden for dette mål at fremme menneskerettigheder, demokrati, bæredygtig udvikling, fred og sikkerhed i overensstemmelse med FN-pagten og andre internationale konventioner. Denne målsætning søges opfyldt inden for rammerne af internationalt anerkendte principper og mål for udviklingssamarbejde

Ad § 1, stk.2:

Med lovforslaget lægges der op til en stærkere anerkendelse af den gensidige afhængighed mellem verdens lande, herunder mellem Danmark og udviklingslandene, og af at udviklingspolitiske tiltag altid indgår i en samlet vifte af tiltag, der alle kan have positiv såvel som negativ betydning for Danmark såvel som for udviklingslandene. DIIS påskøn-

ner, at disse sammenhænge tydeliggøres i forslaget til lov om internationalt udviklings-samarbejde. I overensstemmelse med Lissabon-traktatens målsætninger om politik-kohærens finder DIIS, at disse sammenhænge ikke alene gør sig gældende i forhold til det udenrigs- og sikkerhedspolitiske felt, men også omfatter f.eks. det økonomiske og miljømæssige felt og således gør sig gældende bredt i forhold til Danmarks samlede globale engagement. Da § 1 stk.2. tjener til en uddybning og yderligere præcisering af stk.1, foreslår vi denne ændrede formulering:

Ændringsforslag til § 1, stk.2:

Dansk udviklings-samarbejde skal bidrage til at fremme en mere fredelig og retfærdig verden - til gensidig gavn for udviklingslandene og Danmark. I erkendelse af, at udviklingslande ikke kun påvirkes af udviklingspolitiske tiltag men også af tiltag på øvrige politikområder, indgår udviklings-samarbejdet som et centralt og integreret element i Danmarks samlede globale engagement. Danmark skal bidrage til at sikre, at tiltag inden for andre politikområder ikke har negative konsekvenser for udviklingen i verdens fattigste lande.

Generelle bestemmelser

Ad § 4: I lyset af den vægt, Danmark lægger på åbenhed, gennemskuelighed og ansvarlighed i den offentlige forvaltning i udviklingslandene, finder DIIS, at det vil være hensigtsmæssigt, at loven i yderligere grad præciserer, hvad "åbenhed i forvaltningen af udviklingsbistanden" betyder. Denne præcisering vil med fordel kunne opnås ved henvisning til begreberne 'gennemskuelighed' og 'ansvarlighed', sådan som de defineres af det såkaldte Transparency and Accountability Initiative, som er opstået som et donorsamarbejde (<http://www.transparency-initiative.org/about/definitions>).

På denne baggrund foreslår vi følgende uddybning af § 4, stk. 1 & 2:

Ændringsforslag til § 4, stk.1:

Det påhviler udviklingsministeren at sikre åbenhed i forvaltningen af udviklingsbistanden. Denne åbenhed skal leve op til internationale principper om gennemskuelighed, der sikrer en dansk såvel som international offentlighed adgang til relevant, rettidig og præcis information om forvaltningen af udviklingsbistanden. Med henblik på at sikre dette påhviler det udviklingsministeren at sikre, at der regelmæssigt gennemføres uafhængige og offentligt tilgængelige evalueringer af konkrete bistandsindsatser. Åbenheden skal endvidere leve op til internationale principper om ansvarlighed, der sikrer en dansk såvel som international offentlighed mulighed for

at holde forvaltere af udviklingsbistanden ansvarlige for deres gerninger herunder gennem adgang til at klage, når forpligtelser ikke indfries.

Ændringsforslag til § 4, stk.2:

Udviklingsministeren skal fastsætte nærmere regler herfor.

Ad § 5: I lyset af den internationale enighed om betydningen af det langsigtede samarbejde for effektiviteten af udviklingsbistanden og i lyset af Danmarks gode traditioner for at fastholde et sådant samarbejde, også når samarbejdet belastes af politiske omvæltninger i udviklingslandene, er en lovmæssig stadfæstelse af forkortelsen af planen for udgiftsrammerne uheldig. Samtidig har Danmark tradition for femårige planer på andre politiske sagsområder (f.eks. forsvaret). På denne baggrund foreslår DIIS følgende ændring:

Ændringsforslag til § 5:

Udviklingsministeren fremlægger en gang om året for Folketinget en femårig plan til udgiftsrammer for såvel bilaterale som multilaterale udviklingsaktiviteter for det efterfølgende finansår samt de i finanslovsforslaget efterfølgende budgetoverslagsår.

Ad § 6: Ud over de begrundelser for oplysningsarbejdet, der er direkte nævnt i lovforslaget, finder DIIS, at oplysningsarbejdet også er et vigtigt element i de generelle bestræbelser for at sikre åbenhed i forvaltningen af udviklingssamarbejdet. Vi foreslår derfor følgende ændring:

Ændringsforslag til § 6:

Med henblik på at udbrede kendskab til og forståelse for udviklingslandenes udfordringer og for betydningen af dansk deltagelse i det internationale udviklingssamarbejde påhviler det udviklingsministeren at iværksætte eller yde tilskud til aktiviteter med dette formål.

Forskning

Ad § 7: Forskere på DIIS har ligesom en lang række andre forskere på danske forskningsinstitutioner en lang tradition for forskningssamarbejde med forskere i udviklingslandene. En erfaring fra dette forskningssamarbejde er, at det i de fleste tilfælde bidrager til at styrke forskningskapaciteten hos begge parter. En entydig understregning af styrkelse af forskningskapaciteten i udviklingslandene kan derfor synes patroniserende og hæmme udbygningen af ligeværdige forskningsrelationer mellem forskere fra forskningsinstitutioner i Danmark og i udviklingslandene. Dernæst er det vores indtryk, at det er af betydning for kvaliteten af det danske udviklingssamarbejde, at der findes en dansk

forskningskapacitet på området, både i forhold til den praktiske gennemførelse af udviklings samarbejdet og i forhold til de mere overordnede strategiske overvejelser af det udviklingspolitiske samarbejde og samspillet med andre – danske såvel som internationale – politiske tiltag. I lyset heraf foreslår DIIS følgende ændrede formulering af § 7:

Ændringsforslag til § 7:

Med henblik på at skabe ny viden, som kan bidrage med at forstå og afhjælpe globale og nationale udviklingsproblemer, samt styrke forskningssamarbejdet mellem forskere i Danmark og udviklingslandene, påhviler det udviklingsministeren at yde tilskud til udviklingsforskning.

For at maksimere forskningens positive bidrag til at sikre ikke alene den kortsigtede men også den langsigtede kvalitet i det danske udviklingssamarbejde anbefaler DIIS videre, at det i bemærkningerne til § 7 i lovforslaget tydeliggøres, at tilskuddet til udviklingsforskningen ikke begrænses til forskning, der fokuserer på udviklingsproblemer af betydning for det aktuelle udviklingssamarbejde, men også kan ydes til forskning, der fokuserer på at afdække udviklingsproblemer af potentiel betydning for det fremtidige udviklingssamarbejde, såvel emne som landemæssigt.

Organisation

Ad § 10, stk. 1 & 2: DIIS finder det positivt, at forslaget til lov for internationalt udviklingssamarbejde lægger op til, at der fortsat skal være et organ med ekstern deltagelse inden for rammerne af Danmarks udviklingssamarbejde, nemlig et Udviklingspolitisk Forum til erstatning for den nuværende Styrelse for international Udviklingssamarbejde. DIIS finder det imidlertid uheldigt at såvel betegnelsen 'forum' som den foreslåede lovs § 10, stk.2, giver indtryk af et organ af en mere uforpligtende karakter end den nuværende styrelse. Derfor anbefales det, at loven præciserer dette organs formål og opgaver udover, hvad det nuværende lovforslag lægger op til. Dette gælder især på tre punkter: For det første bør det understreges, at det foreslåede organs formål er at bidrage til at sikre kvaliteten i Danmarks udviklingssamarbejde. At 'danne ramme for en løbende strategisk dialog' er efter DIIS' opfattelse ikke i sig selv et tilstrækkeligt tydeligt og væsentligt formål til at retfærdiggøre oprettelsen af et organ med ekstern deltagelse. For det andet bør det præciseres, at det foreslåede organ skal være rådgivende for udviklingsministeren og årligt aflægge beretning om gennemførelsen af Danmarks udviklingssamarbejde på organets virksomhed. For det tredje bør det præciseres, at der skal sikres åbenhed omkring dette organs virksomhed, ikke alene i forhold til organets løbende arbejde men i særdeleshed omkring organets årlige beretning om gennemførelsen af Danmarks udviklingssamarbejde og udviklingsministerens reaktion hertil. På denne baggrund foreslår DIIS følgende formulering af lovforslagets § 10, stk.2:

Ændringsforslag til § 10, stk. 2:

Udviklingspolitisk Forum skal bidrage til at sikre kvaliteten af Danmarks udviklingssamarbejde og i særdeleshed bidrage til opfyldelsen af målsætningen for Danmarks udviklingssamarbejde som beskrevet i § 1, stk. 1 & 2.

Udviklingspolitisk Forum skal være rådgivende for udviklingsministeren ved gennemførelsen af de opgaver, der i medfør af denne lov er pålagt udviklingsministeren.

Det påhviler Udviklingspolitisk Forum årligt at aflægge beretning om sin virksomhed.

Det påhviler udviklingsministeren at sikre åbenhed omkring Udviklingspolitisk Forums virksomhed, herunder offentliggørelse af Udviklingspolitisk Forums årlige beretning og udviklingsministerens reaktion hertil.

Ad § 10, stk.3: DIIS finder, at 6 år er en lang udnævnelsesperiode, men støtter en maksimal udnævnelsesperiode på 6 år. Det foreslås derfor, at § 10, stk.3 formuleres som følger:

Ændringsforslag til § 10, stk. 3:

Udviklingspolitisk Forum omfatter indtil 15 medlemmer, der udnævnes for en periode af 3 år, med mulighed for genudnævnelse for yderligere en periode af 3 år.

Dansk Institut for Internationale Studier

16. februar 2012

12.

Udenrigsministeriet
Att. Einar Hebogård Jensen
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
Tlf. 33 36 98 00
Fax 33 36 98 26
www.dkuni.dk

15. februar 2012
J.nr. 2012-8540-02
AS
Dir. tlf. 33 36 98 16
as@dkuni.dk

Emne: Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om internationalt udviklings samarbejde

Danske universiteter takker for ovennævnte udkast, som er modtaget i høring fra Udenrigsministeriet den 20. januar 2012.

Udkastet har været sendt i høring til Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Copenhagen Business School og IT-Universitetet i København.

Der er modtaget svar fra Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet og Danmarks Tekniske Højskole. Svarene vedlægges som bilag.

Danske Universiteter finder det positivt, at loven revideres, så den bliver mere tidsvarende, og at udviklingspolitikken ses i sammenhæng med de øvrige politikområder af betydning for Danmarks samlede globale engagement.

Danske Universiteter noterer med glæde, at der i § 1 henvises til FN-pagten, Verdenserklæringen om menneskerettighederne og FN's konventioner om menneskerettigheder som grundlag for Danmarks udviklings samarbejde. Vi har dog også noteret, at ikke alle centrale temaer fra disse dokumenter er reflekteret, når det fremhæves, at målet er at "bekæmpe fattigdom og fremme menneskerettigheder, demokrati, bæredygtig udvikling, fred og stabilitet".

De citerede erklæringer fremhæver desuden sundhed som et vigtigt mål; ikke på bekostning af de andre, men som en forudsætning for at fremme disse. Vi mener derfor, at det er en mangel i målsætningen, at fremme af sundhed ikke også er nævnt der.

Danske Universiteter værdsætter bestræbelserne for større åbenhed i beslutningsprocesserne på såvel det strategiske som det bevillingsmæssige område, sådan som der er lagt op til i lovudkastet. Det er dog vigtigt at sikre, at den brede samfundsmæssige indflydelse i forvaltningen og udmøntningen af bistanden også bliver reel. Det bør således sikres, at det foreslåede Udviklingspolitiske Forum får bred sammenlægning. Folkelige organisationer og arbejdsmarkedets parter nævnes som interes-

senter i den forbindelse, mens universiteterne ikke eksplicit nævnes. Dette finder vi bør være tilfældet, idet universiteterne i stigende grad udgør en aktiv del af udviklingsbistanden, både bilateralt og multilateralt.

Danske Universiteter finder det vigtigt, at der til begge fora udpeges medlemmer med udviklingsfaglig ekspertise, og de danske universiteter indgår meget gerne i begge fora.

De danske universiteter er i stort omfang involveret i forskningsprojekter, der indeholder elementer af kapacitetsopbygning hos universiteter i udviklingslandene. Aktuelt foregår det blandt andet med initiativet Building Stronger Universities in Developing Countries (BSU), der bidrager til at styrke universiteternes forskningskapacitet og inddragelse i samfundsudviklingen i de udvalgte partnerlande. Denne form for kapacitetsopbygning kan yde et væsentligt bidrag i den udviklingspolitiske indsats. Denne rolle er imidlertid ikke klart afspejlet i bemærkningerne til lovforslaget, der alene synes at fokusere på de traditionelle instrumenter til forskningsstøtte, der fandtes inden etableringen af BSU.

På det multilaterale plan tyder udmeldinger fra Verdensbanken og FOA på, at forskningsmæssig kapacitetsopbygning kommer til at udgøre en betydelig del af den fremtidige bistand.

I relation til § 7 og bemærkningerne hertil om at støtte forskning finder vi, at der er et behov for at klargøre, hvad der forstås ved forskning, for at lovforslaget i højere grad kan definere, hvad der bør gives støtte til. Vi finder formuleringen på s. 13 (gentages ordret side 14) om at *"styrke forskningskapaciteten i udviklingslandene for hermed at fremme dansk udviklingssamarbejdes overordnede formål om at reducere fattigdom i verden og støtte bæredygtig udvikling"* uklar.

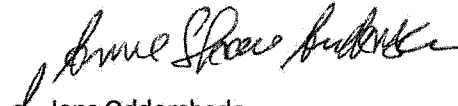
Danske Universiteter foreslår derfor, at opbygning af forskningsmæssig kapacitet beskrives tydeligt i bemærkningerne til lovforslagets bestemmelser, og at der skelnes mellem den i § 7 omtalte udviklingsforskning (som også har til hensigt at opbygge forskningskapacitet) og den mere institutionelle kapacitetsopbygning på området, som de nævnte tiltag er udtryk for.

En fremadrettet formulering om, hvordan forskningskapacitet i udviklingslande skal styrkes, kunne være: *"gennem danske initiativer på forskningsområdet at opnå større viden og styrke forskningskapacitet i udviklingslande gennem støtte til tiltag, der sikrer opbygning af forskningsinstitutioner, produktion af forskeruddannede nationale kræfter, der kan besvare forskningsspørgsmål af relevans for de berørte landes befolkning, og publicere deres fund på et internationalt niveau. Herved fremmes dansk udviklingssamarbejdes overordnede formål om at reducere fattigdom i verden og støtte bæredygtig udvikling, og samtidig bidrages der til at integrere Danidas partnerlande i den globale vidensøkonomi."*

Danske Universiteter vil anbefale at lovfæste en forpligtelse hen imod udvikling af forskningsmiljøer i udviklingslande, fx ved at inkorporere en modificeret Barcelona-målsætning og allokere måske op til 10 % af budgettet til forskning. De 265 mio. kr., der i 2011 var afsat til forskning, udgjorde en meget lille del af Danidas budget, og selv om der også gives støtte til forskning gennem sektorprogrammer og direkte støtte til institutioner, organisationer og programmer, er forskning ikke et satsningsområde i en grad, der animerer Syd-partnerlande til også selv at investere i forskning.

Danske Universiteter noterer med tilfredshed, at der i loven ikke er nævnt en geografisk afgrænsning i forhold til, i hvilke lande der kan gives støtte til forskning. Vi kunne ønske, at det i stedet lovfæstes, at støtte skal gives efter en vurdering af forskningsfaglig kvalitet og eventuelt efter, hvor der er størst behov for at opbygge forskningskapacitet.

Med venlig hilsen

Jens Oddershede
Talsmand for Danske Universiteter

Bilag: Høringssvar fra Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet og Danmarks Tekniske Universitet.

Danske Universitetet

Svar fra Københavns Universitet på høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

13. FEBRUAR 2012

Danske Universiteter har fremsendt Udenrigsministeriets forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde til høring - Udenrigsministeriets høringfrist den 16. februar 2012. En arbejdsgruppe på universitetet - KU's ulandsarbejdsgruppe (KU Uland) – har behandlet forslaget, og KU Ulands bemærkninger fremsendes hermed som svar fra Københavns Universitet.

SAG:

Sagsnr. oplyses ved henv.

KU Uland takker for muligheden for at komme med bemærkninger og bidrage til Danske Universiteters samlede høringssvar.

KU Uland finder det positivt, at loven revideres, så den bliver mere tidssvarende, og at udviklingspolitikken ses i sammenhæng med øvrige politikområder og bliver en del af Danmarks samlede globale engagement.

KU Uland værdsætter den større åbenhed i beslutningsprocesserne om såvel strategiske som bevillingsmæssige spørgsmål, som der er lagt op til i lovdokumentet.

KU Uland er enig i præciseringen af, at midler til udviklingsforskningen skal gives med henblik på at opnå større viden og styrke forskningskapaciteten i udviklingslandene. Københavns Universitet (KU) bidrager allerede i stort omfang til dette via KU's mange forskningsprojekter, der indeholder elementer af kapacitetsopbygning og via aktiv deltagelse i Danske Universiteters ulandsinitiativ *Building Stronger Universities*. For fortsat at kunne bidrage til dette, er det dog vigtigt, at den danske ressourcebase herfor vedligeholdes og udvikles.

DANSKE UNIVERSITETER

13 FEB. 2012

J.NR.
LØBENR.

2012-8540-02

7

Endelig noterer vi, at Styrelsen og Rådet nedlægges og erstattes af et Udviklingspolitisk Forum. Vi finder det yderst vigtigt, at der i udpegningen af medlemmer til både det Udviklingspolitiske Forum og de eksterne medlemmer af den administrative bevillingskomité indgår bistandsfaglig ekspertise. Københavns Universitet indgår meget gerne i begge fora.

SIDE 2 AF 2

Med venlig hilsen

Niels Elers Koch
Dekan – Formand for KU Uland

Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K

Bemærkninger til lovudkast, Internationalt Udviklingssamarbejde

Det er i lyset af de generelle forandringer i verden og den udenrigspolitiske virkelighed og specifikt i lyset af den markant ændrede opfattelse af udviklingssamarbejdets karakter, rolle og betydning både relevant og positivt med en revision af den gældende lovgivning.

Det bør dog sikres, at den tilsigtede brede samfundsmæssige indflydelse i forvaltningen og udmøntningen af bistanden også bliver reel. Det bør således sikres, at det Udviklingspolitiske Forum, som foreslås til afløsning af Styrelsen for Udviklingssamarbejde, får bred sammensætning. Folkelige organisationer og erhvervslivet nævnes som interessenter i den forbindelse, mens universiteterne ikke eksplicit nævnes. Dette bør være tilfældet, eftersom universiteterne i stigende grad udgør en aktiv del af udviklingsbistanden, både bilateralt og multilateralt.

Danske universiteter har med initiativet Building Stronger Universities in Developing Countries (BSU) påtaget sig en historisk ny rolle og forpligtelse i forhold til Danmarks internationale udviklingssamarbejde med henblik på at bidrage til at styrke universitetets forskningskapacitet og inddragelse i samfundsudviklingen i udvalgte partnerlande. Denne form for kapacitetsopbyggende bistand er i høj grad en del af den udviklingspolitiske virkelighed, som lovforslaget har til hensigt at afspejle. Denne rolle er imidlertid ikke afspejlet i bemærkningerne til loven, hvor der tilsyneladende alene fokuseres på de instrumenter til forskningsstøtte, som fandtes inden etableringen af BSU.

På det multilaterale plan tyder udmeldinger fra både Verdensbanken og FAO på, at forskningsmæssig kapacitetsopbygning kommer til at udgøre en betydelig del af fremtidens bistand, ikke mindst på det jordbrugsvidenskabelige område. Dette underbygges af afrikanske regerings tilslutning til the Comprehensive African Agricultural Development Programme (CAADP), der har til hensigt at øge regeringer og donoreres forskningsmæssige investeringer.

§7 og bemærkningerne hertil om at støtte forskning er klar, men vi finder således, at der er et behov for at klargøre, hvad der forstås ved forskning for at lovforslaget i hø-

Lauritz B. Holm-Nielsen

Rektor

Dato: 14. januar 2012

Direkte tlf.: 87152025

Fax: 87150201

E-mail: rektor@au.dk

Web: au.dk/rektor@au.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103

Side 1/3

jere grad kan definere, hvad der bør gives støtte til. Vi finder formuleringen på s.13 om at *"styrke forskningskapaciteten i udviklingslandene for hermed at fremme dansk udviklingssamarbejdes overordnede formål om at reducere fattigdom i verden og støtte bæredygtig udvikling"* uklar. Ovennævnte citat gentages desuden ordret på s. 14.

Derfor foreslås det, at opbygning af forskningsmæssig kapacitet fremgår tydeligt i bemærkninger til lovforslagets bestemmelser, og at der skelnes mellem den i § 7 omtalte udviklingsforskning (som også har til hensigt at opbygge forskningskapacitet) og den mere institutionelle kapacitetsopbygning på området, som de nævnte tiltag er udtryk for.

En fremadskuende formulering om, hvordan forskningskapacitet i udviklingslande skal styrkes, kunne være: *"gennem danske initiativer på forskningsområdet at opnå større viden og styrke forskningskapacitet i udviklingslande gennem støtte til tiltag, der sikrer opbygning af forskningsinstitutioner, produktion af forskeruddannede nationale kræfter, der kan besvare forskningsspørgsmål af relevans for de berørte landes befolkning og publicere deres fund på et internationalt niveau. Herved fremmes dansk udviklingssamarbejdes overordnede formål om at reducere fattigdom i verden og støtte bæredygtig udvikling og samtidig bidrages til at integrere Danidas partnerlande i den globale vidensøkonomi."*

Vi vil anbefale udviklingsministeren at lovfæste en forpligtelse hen imod udvikling af forskningsmiljøer i udviklingslande, fx ved at inkorporere en modificeret Barcelona målsætning og allokere måske op til 10 % af budgettet til forskning. De 265 mio. kr., der i 2011 var afsat til forskning, udgjorde en forsvindende lille del af Danidas budget, og selv om der også gives støtte til forskning gennem sektorprogrammer og direkte støtte til institutioner, organisationer og programmer, er forskning ikke et satsningsområde i en grad, der animerer Syd-partner lande til også selv at investere i forskning.

AU noterer med tilfredsstillelse, at der ikke i loven er nævnt en geografisk afgrænsning i forhold til i hvilke udviklingslande, der kan gives støtte til forskning, og håber, at Det Rådgivende Forskningsfaglige Udvalg i tråd hermed fremover ikke vil lægge sådanne begrænsninger ned i de opslag om forskningsmidler, der kommer. Vi kunne ønske, at det i stedet lovfæstes, at støtte skal gives efter en vurdering af forskningsfaglig kvalitet og eventuelt efter, hvor der er størst behov for at opbygge forskningskapacitet.

Det noteres med glæde at FN-pagten, Verdenserklæringen og FN's konventioner om menneskerettigheder er grundlaget for Danmarks udviklingssamarbejde. Vi noterer dog også, at der er sket et udvalg af temaer fra disse dokumenter, når det fremhæves, at målet er at "bekæmpe fattigdom og fremme menneskerettigheder, demokrati, bæredygtig udvikling, fred og stabilitet".

Alle de citerede erklæringer fremhæver netop, hvor væsentligt det også er at fremme sundhed, ikke på bekostning af de andre mål, men fordi det er en forudsætning for at

fremme disse. WHO har i Kommisionsrapporten 'Macroeconomics and Health: Investing in Health for Economic Development' af Gro Harlem Brundtland dokumenteret, at investering i sundhed kan betale sig for et samfund. En investering i en bred dækning af basale sundhedstjenester til verdens fattige kan redde millioner af liv, reducere fattigdom, styrke den økonomiske udvikling og fremme global sikkerhed. Rapporten leverer evidens for, at en investering i sundhed giver vækst og udvikling, fordi raske mennesker bringer liv og udvikling omkring sig. Vi mener derfor, at det er en basal mangel i målsætningen, at fremme af sundhed ikke er med.

Med venlig hilsen

Lauritz B. Holm-Nielsen
Rektor

Helen Rasmussen

Fra: Kirsten Fly Malling
Sendt: 10. februar 2012 13:35
Til: RKS
Cc: Jens Oddershede; Jacob Schmidt; Bjarne Graabech Sørensen; Merete Ruager; Steen Kærn Christiansen; Jørgen Schou; journal mailbox
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingsarbejde

Sekretariatet
Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K

Syddansk Universitets j.nr. 065-2012.

Danske Universiteter har ved e-mail af 23. januar 2012, j.nr. 2012-8540-02, anmodet universitetet om evt. bemærkninger til udkast til forslag til lov om internationalt udviklingsarbejde.

Syddansk Universitet har ingen bemærkninger til udkastet.

På rektors vegne

Jørgen Schou
Kontorchef, Ledelsessekretariatet

Tlf. 6550 1040
Mobil 6011 1040
Fax 6550 1090
Email js@sdu.dk
Web <http://www.sdu.dk/ansat/js>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Campusvej 55 · 5230 Odense M · Tlf. 6550 1000 · www.sdu.dk

DANSKE UNIVERSITETER

10 Feb. 2012

J.NR. 2012 - 8540 - 02
LØBENR.

5

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Ledelsessekretariatet
Fredrik Bajers Vej 5
Postboks 159
9100 Aalborg
Tlf. 9940 9940
Fax 9815 2201
www.aau.dk

Sagsbehandler:
Niels Dahl Theilufsen
Tlf. 9940 9485
ndt@adm.aau.dk

13. februar 2012

J.nr.: 2012-080-00078

Aalborg Universitets bemærkninger til Udenrigsministeriets udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

På baggrund af Udenrigsministeriet udsendte materiale i form af høringsbrev af 20. januar 2012 og udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde har Aalborg Universitet følgende bemærkninger:

Dansk udviklingsbistand ses for ofte som "one-way" (afhængighedsforhold), hvor fokus i for høj grad lægges på promovning af "bløde temaer". Et større fokus også på "hårde" udviklingstemaer er ønskværdigt. Det vil således være gavnligt i udviklingsmæssig henseende at lægge særlig vægt på kapacitets- og teknologiudvikling inden for modtagerlandets statslige institutioner, der står for formulering og implementering af udviklingsmæssige tiltag. Det vil ligeledes være gavnligt i udviklingsmæssig henseende at lægge særlig vægt på økonomisk udvikling i modtagerlandet, hvor integration af viden og teknologisk kapacitet på det produktionsmæssige plan er i fokus.

Danmarks udviklingssamarbejde skal desuden fremme en udvikling frem mod større bæredygtighed

Ad § 1

I bemærkningerne lægges der vægt på at Danmarks udviklingsbistand søges udmøntet indenfor rammerne af internationalt anerkendte principper og mål for udviklingssamarbejder, herunder EU og FN. Derimod lægges der for lidt vægt på at de udviklingspolitiske mål bør ske i samklang med modtagerlandenes ønsker og behov. Lovforslaget bør lægge mere op til en dialogbaseret tilgang til udviklingsbistand.

AAU ser med glæde, at det af udkastet klart fremgår, at globalt vigtige aspekter som f.eks. bæredygtig udvikling indgår i selve målsætningen for Danmarks udviklingssamarbejde (§ 1). I tråd med dette finder AAU det både vigtigt og konstruktivt, at udviklingsministeren for at nå sådanne mål kan bevilge ikke blot finansiell men også faglig støtte direkte til udviklingslande (som fastslået i § 2 i det nuværende udkast).

Ad § 2: Det vil i konsekvens af dette være naturligt i § 2 at føje "eksperter fra de danske universiteter" til listen af relevante aktører, der kan bistå med at opnå disse mål.

Ad § 3

Tendensen mod at bistanden i dag gives i form af stadigt større programmer bør overvejes, da det ikke nødvendigvis er de store programmer, der har den største udviklingsmæssige effekt. Opdelingen i faglig og finansiell bistand bør derfor bibeholdes.

Der bør lægges mere vægt på kapacitetsopbygning gennem bilateralt samarbejde om uddannelse af studerende.

Ad § 5

Det er positivt at planen til udgiftsrammer gøres fireårige. I det hele taget bør loven i højere grad muliggøre langsigtet støtte.

Forslag til bemærkningerne til loven foreslås følgende tilføjet:

For at nå målene for Danmarks udviklingssamarbejde i et globaliseret videnssamfund, truet af klimaforandring og udfordret af at skulle tilvejebringe fødegrundlag for snart 9 milliarder er der brug for, at vi bidrager med Danske Universiteters faglige viden af relevans for løsning af udviklingsvigtige problemer. Danmark kan og bør således bidrage med at få relevant viden i spil vedrørende nye teknologier til implementering af klimastrategier, til hurtig overgang fra fossil til fornybar energi, og til indførelse af nye teknologier til både mere effektiv og mere bæredygtig udnyttelse af naturens ressource grundlag.

DANSKE UNIVERSITETER

13 FEB 2012

JNR. 2012-8540-02
13 FEB 2012 6

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

10. februar 2012
holme/jem

Hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

DTU takker for lejligheden til at kommentere udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde af 20. januar 2012. Universitetet er enig i, at det er hensigtsmæssigt at opdatere lovgivningen for at afspejle den internationale kontekst, hvori dansk udviklingssamarbejde foregår.

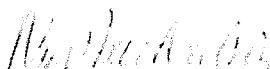
DTU noterer med tilfredshed, at udkastet til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde rummer fleksibilitet til at tilpasse udviklingssamarbejdet nye indsatsstyper og støtteformer. Nytænkning er vigtigt, når man skal udvikle effektive virkemidler til fattigdomsbekæmpelse.

DTU har en bred vifte af kompetencer og igangværende aktiviteter, der arbejder for at skabe bæredygtig udvikling inden for en lang række samfundssektorer i udviklingslandene. DTU bidrager f.eks. i opbygningen af fødevarerikkerhedsberedskabet i flere udviklingslande, herunder udvikling af en global database til brug for sporing af bakterier. DTU deltager i Danske Universiteters *Building Stronger Universities* og har i mange år sammen med Udenrigsministeriet og FN været ansvarlig for *UNEP Risø Centre on Energy, Climate and Sustainable Development*. Endelig er DTU vært for det koreanske *Global Green Growth Institute's* regionale kontor. Både UNEP Centeret og GGGI arbejder særdeles aktivt med støtte til grøn omstilling i en lang række udviklingslande.

DTU har således bred ekspertise og deltager gerne i en videre dialog med Udenrigsministeriet, herunder mulighed for at bidrage med ekspertviden i Udviklingspolitisk Forum eller i Bevillingskomiteen.

DTU's opfattelse er, at lovudkastet skaber hensigtsmæssige rammer for, at DTU fortsat kan have et stærkt engagement i forskning og rådgivning, der fremmer en effektiv dansk udviklingsindsats.

Med venlig hilsen

Niels Axel Nielsen
Koncerndirektør

DANSKE UNIVERSITETER

2012-8540-02

10 FEB. 2012

J.NR.
LØBENR.

13.

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

E-post: lovforslag@um.dk

København, den 14. februar 2012

Kære Udviklingsminister Christian Friis Bach,
Kære Kontorchef Einer Hebogård Jensen,

Vedlagt følger FN-forbundets høringssvar til "Udkast til Forslag til Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde". Som det fremgår, er det særligt det multilaterale aspekt vi fremhæver i vores svar.

Med venlig hilsen,

Jørgen Estrup, landsformand

Trine Jensen, næstformand

Torleif Jonasson, generalsekretær

FN-forbundets hørings svar til Udkast til Forslag til Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde

Vedr. §1, Målsætning

For FN-forbundet er det vigtigt at sikre, at fattigdomsmålsætningen stadig er det overordnede udgangspunkt, samtidig med at der er åbnet for støtte til en stribe af andre mål, som optræder på listen over 2015 Mål samt påtænkte udvidelser i form af bæredygtighedsmål i forlængelse af Rio+20. Der bør fortsat være en direkte henvisning til forankring i FN-pagten, men henvisning til andre officielle dokumenter bør være mindre specifik, end det nu er foreslået, for at undgå en for stor afhængighed af den aktuelle debat.

Som påpeget af Lars Engberg-Petersen, så glider den gamle lovs henvisning til, at bistanden sker 'gennem et samarbejde med disse landes regeringer og myndigheder' ud ifølge forslaget, uden at der indsættes en henvisning til, at etableringen af 'partnerskaber' med udviklingslandene er et afgørende krav til bistandsarbejdet. FN-forbundet støtter den betragtning og kræver, at det klart fremgår, at bistanden ydes gennem samarbejde/partnerskaber med modtagerlandene, som sikrer de pågældende landes ejerskab til programmerne og er i overensstemmelse med principperne i Paris Deklarationen, Accra AAA og Busan.

På den baggrund og med inspiration fra NGO Forums hørings svar, bør stk. 1 formuleres som følger:

§1, stk. 1: Målet for Danmarks udviklingssamarbejde er at bekæmpe fattigdom. Indsatsen bygger på et samarbejde med landenes regeringer og civilsamfund, som fremmer menneskerettigheder, demokratisering, bæredygtig udvikling og ressourceforvaltning samt fred og stabilitet. Samarbejdet sker i overensstemmelse med FN-pagten og de gældende internationale konventioner og aftaler og med respekt for rammerne for internationalt anerkendte principper og mål for udviklingssamarbejde.

Dette bør ske inden for rammerne af internationale bestræbelser mod at tilvejebringe global bæredygtig udvikling, en retfærdig fordeling af naturressourcerne og for at bekæmpe økonomisk, social, kulturel og politisk ulighed. Dette bør understreges i bemærkningerne.

Det kan over de seneste 20 år konstateres, at den multilaterale andel af den danske udviklingsbistand er reduceret betragteligt. I 1992 udgjorde den multilaterale andel af dansk udviklingsbistand 47 %; i 1998 var tallet 38 %, mens den i 2010 var reduceret til 29 %. I forlængelse af præciseringen af 0,7 % som bistandsmål skal det derfor pointeres, at der bør tilstræbes en ligelig fordeling mellem multilateral og bilateral bistand, og i det omfang en sådan fordeling fraviges, skal det ske på baggrund af konkrete analyser og begrundelser.

I NGO Forums hørings svar påpeges at stk. 2 placerer 'Danmarks interesser' alt for firkantet. Derudover er det væsentligt at understrege, at stk. 2 – og dermed 'danske interesser' – skal opfattes som underordnet stk. 1. Der er i stk. 2 tale om at præcisere den ramme, som bistandspolitikken indgår i, men den bør ikke kunne læses som en præsentation af andre sidestillede målsætninger.

FN-forbundet bakker derfor op om NGO Forums ændringsforslag:

§1, stk. 2: Danmarks udviklingssamarbejde skal bidrage til at fremme en mere retfærdig, fredelig og stabil verden. Udviklingspolitikken sigter således på at finde og fremme fælles og holdbare løsninger på globale udfordringer og indgår som et centralt element i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og dermed i Danmarks globale engagement.

I forlængelse af NGO Forums forslag til et stk. 3, vil vi foreslå at indarbejde bistandsarbejdets multilaterale side direkte i formålsparagraffen:

§1, stk. 3: Dansk udviklings samarbejde gennemføres i et samarbejde med offentlige, multilaterale og private partnere og tilrettelægges for at sikre størst muligt lokalt ejerskab.

Vedr. § 2, Multilateral bistand

I ovenstående §1, stk. 3 er foreslået en direkte markering af det multilaterale samarbejdes nødvendighed i tilrettelæggelsen af dansk udviklingsbistand.

Men derudover er der god grund til at forsøge at sikre større fokus på den multilaterale bistands potentiale andre steder i lovforslag og bemærkninger. I §2 er den multilaterale bistand nævnt eksplicit, men det sker kun på den meget passive måde, at ministeren har ansvar for at 'forvalte såvel den multilaterale som den bilaterale bistand' (I bemærkningerne, s.11). I §5 er der tilsvarende en omtale af de multilaterale aktiviteter i forbindelse med ministerens forpligtelse til årligt at orientere Folketinget om udgiftsrammer. Der savnes helt henvisning til, at multilateral bistand er en væsentlig og nødvendig del af den danske indsats.

Derfor foreslår FN-forbundet et nyt stk. 2 i §2:

§2, stk. 2: Det påhviler udviklingsministeren at følge arbejdet i de multilaterale bistandsorganisationer og på den baggrund koordinere samarbejdet mellem de bilaterale og multilaterale aktiviteter i dansk bistand.

Dette ville være en form for pålæg om 'aktiv multilateralisme' i Danidas arbejde.

Vedr. §4, Åbenhed

I forlængelse af et sådant pålæg skal det også præciseres i §4 om åbenhed, at der er en forpligtelse til at informere særskilt om danske strategier og beslutninger vedr. multilateral bistand. Dette skal samtidig ses som en støtte til NGO Forums påpegning af, at §4 bør være mere eksplicit og rumme minimumskrav til åbenhed.

Vedr. §6, Oplysning, §7, Forskning og §8, Kultursamarbejde

Der bør ikke være mulighed for at fjerne støtten til oplysning om udviklingslandenes forhold og dansk udviklingsbistands resultater. Derfor foreslår FN-forbundet 'kan' i §6 erstattet med 'skal'. Det samme gør sig gældende vedr. 'forskning' (§7) og 'kultursamarbejde' (§8).

Vedr. § 10, Organisation

Endelig bør vi sikre, at den multilaterale bistand bliver ordentligt repræsenteret i den nye rådgivningsstruktur. Dette kan ske gennem en direkte omtale i bemærkningerne af, at en eller flere af de af ministeren udpegede medlemmer til Udviklingspolitisk Forum, såvel som Bevillingskomiteen skal dække denne ekspertise.

FN-forbundet, den 14. februar 2012

14.

14. februar 2012

Udenrigsministeriet

Mail: lovforslag@um.dk

Høringssvar: Lov om internationalt udviklingssamarbejde

FRI takker for anledningen til at komme med høringssvar til lovforslag om internationalt udviklingssamarbejde.

Generel kommentering

FRI's medlemmer og internationale markedsudvalg har konstateret, at råd og styrelse ikke har fungeret optimalt med den nugældende lovgivning, idet rådet har medført ministeransvar uden om udenrigsudvalget i Folketinget, samt at styrelsens særlige eksperter har været meget bestemmende.

FRI finder, at lovforslaget er i den rigtige retning og imødeser generelt de foreslåede ændringer; herunder at lovforslaget medfører, at Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde nedlægges.

Lovforslaget medfører fortsat ministeransvar uden om udenrigsudvalget; men FRI finder, at udviklingsministeren dog er den rette person til at overtage kompetencen.

Særlig kommentering

FRI finder det rigtigt, at "Investeringsfonden for Udviklingslande" kan - i samvirke med erhvervslivet - fremme investeringer i disse lande; § 9.

Lovforslaget medfører at Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde nedlægges. I stedet oprettes et nyt Udenrigspolitisk Forum, i h. t. § 10, med op til 15 eksterne medlemmer. Dette vil øge en mere alsidig og kvalificerende dialog, på grundlag af forskelligheden i det nye Udenrigspolitiske forum. FRI stiller sig til rådighed for det "Udviklingspolitiske Forum".

Særligt omkring bevillingskomiteen

FRI er betænkelig ved mulig manglende åbenhed og gennemsigtighed omkring beslutninger af bevillinger. FRI finder det vigtigt med en mulighed for bred indflydelse, herunder i forhold til bevillinger.

Bemærkninger til loven angiver, at der udpeges en administrativ bevillingskomite i Udenrigsministeriet. Bevillingskomiteen er reelt bevillingsgiveren af bistandsmidler, og får dermed stor selvstændig indflydelse. Denne *bevillingskomite bør indskrives i selve loven*, som den reelt bevilgende myndighed.

FRI udtrykker betænkelighed ved, at udviklingsministeren får egenrådlig kompetence til, at udpege og afskedige medlemmer af bevillingskomiteen. Bevillingskomiteen skal have 4 medlemmer. FRI mener, at erhvervslivet og relevante organisationer bør have indstillingsret, og at det har vist sit værd at inddrage aktører, der har praktisk erfaring med implementeringen af danske udviklingsprojekter.

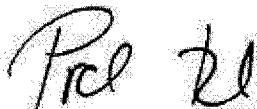
Bevillingskomiteens særligt store indflydelse kan modvirkes ved kommenteringsmulighed via ministeriets hjemmeside, i henhold til lovforslagets § 4.

FRI imødeser en heraf kommende forventede øgede gennemsigtighed i beslutningerne. Det erkendes, at den store åbenhed og muligheden for bred medindflydelse, der lægges op til, i praksis risikerer at medføre en centralisering af processen, da kritiske røster kan udligne hinanden.

Afslutning

Skulle der være behov for yderligere uddybninger til ovenstående, står FRI til rådighed. Henvendelse kan ske til undertegnede.

Med venlig hilsen

Preben Boock
Chefkonsulent

15.

MODTAGET

14 FEB. 2012

Udv.min.sek.

13.02.2012

12-0201

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Att.: Udviklingsminister Christian Friis Bach

HUC tvf.
cc. Arkiv 2
Udminsek
EJK 15/2-12

Høring vedr. udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

FTF vil hermed gerne bidrage med vores bemærkninger til det fremlagte udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde.

FTF hilser det velkomment, at der lægges op til en modernisering af loven, så den gøres mere tidssvarende både hvad angår form og indhold.

FTF mener, at det bør fremgå, at også ILO's kernekonventioner er omfattet, når der henvises til FN-konventioner om menneskerettigheder. Det vil herved stå klart, at de grundlæggende arbejdstagerrettigheder for såvel offentligt som privat ansatte er omfattet af lovens formål om at fremme menneskerettigheder generelt.

FTF ser gerne, at det præciseres i loven, at dansk faglig og finansiel støtte skal forvaltes efter de principper, der fremgår af OECD's guidelines og FN's Global Compact. Dette skal gælde både direkte støtte og støtte gennem andre udviklingsaktører.

FTF vil gerne udtrykke sin bekymring for planerne om at nedlægge Danidas styrelse i den nuværende form og erstatte den med et udviklingspolitisk forum uden konkret kompetence i forhold til ministeren.

FTF mener, at såvel den direkte rådgivende kompetence som sammensætningen af Danidas styrelse, hvor både arbejdsmarkedets parter, interesseorganisationer som Landbrug og Fødevarer samt forsknings- og NGO-miljøet er repræsenteret, bidrager til at skabe folkelig forankring og bred opbakning til dansk udviklingsbistand. Dette er helt i tråd med den danske tradition for partssamarbejde og fuldstændig afgørende for at fastholde det høje niveau af deltagelse. FTF er derfor tilfreds med, at arbejdsmarkedets parter skal være repræsenteret i et nyt udviklingspolitisk forum. og vil opfordre til, at man fastholder indstillingskompetencen heri.

FTF mener ikke, at en mindre bevillingsgruppe bestående af få bistandsfaglige eksperter vil have det brede samfundsmæssige indblik og udsyn, som styrelsens medlemmer repræsenterer. Denne indsigt kan suppleres men ikke erstattes af de offentlige internethøringer, der lægges op til at gøre øget brug af. FTF vil derfor foreslå, at denne bevillingsgruppe knyttes sammen med det nye udviklingspolitiske forum.

FTF er naturligvis åben overfor at modernisere forvaltningen af udviklingsbistanden og synes i særlig grad, at ideen om at have flere overordnede, strategiske drøftelser i det udviklingspolitiske råd, der vil afløse styrelsen er nyskabende og interessant. Det kan eventuelt foregå ved to årlige udvidede møder, hvor ministeren deltager, og som kan supplere de øvrige møder i det udviklingspolitiske forum.

Endelig mener FTF, at der er god grund til at redefinere det nuværende Rådet for Udviklingspolitisk Samarbejde. Dette kan f.eks. ske i form af årlige møder med bred inddragelse af ressourcebasen, som vil styrke de politiske drøftelser og strategiske diskussioner, der hidtil kun i meget begrænset omfang er blevet gennemført i Rådet.

Venlig hilsen

Bente Sorgenfrey
formand

16.

Vedr. Udkast til forslag til Lov om Internationalt Udviklings samarbejde

Håndværksrådet (HVR) takker for det udsendte udkast og invitationen til at komme med kommentarer.

HVR er enig i behovet for at revidere loven, som får stadig større betydning for Danmarks fremtid. For 40 år siden spillede landene i 3. verden, inklusive Indien og Kina en marginal rolle for verdens økonomi. Det har mildt sagt ændret sig og om alt går vel vil antallet af lande, som kan opnå støtte fra Danida skrumpe endnu hurtigere end det er sket de sidste 20 år. Det ændrer dog ikke på, at Danmark kan spille en positiv rolle i de nyindustrialiserede landes udvikling til gavn for de store befolkningsgrupper, som fortsat lever i fattigdom uanset om deres fædrelande falder for rigdomsgrænsen.

Derfor er det også positivt, at det i det nye lovforslag understreges, at Danida kun er en blandt mange strenge, som Danmark skal spille på i forhold til udviklingslandene i de kommende år. Større opmærksomhed omkring konsekvenserne overfor udviklingslandene af vores politik generelt vil blive stadig mere vigtigt, såvel i EU regi som hvad de nationale politikker angår.

Men en ting er politik, noget andet er hvordan den udmøntes. Her kunne HVR ønske sig noget mere konkret omkring behovet for, at man sideløbende med udfasningen af den danske udviklingsbistand, sætter noget andet i stedet. Danmark bør sætte ind med andre tilbud og instrumenter, der kan være til gavn for de mange fattige, som fortsat har brug for udviklingsindsatser, selv om deres lande har succes med at bevæge sig op i mellemindkomstgruppen. Den danske samfundsmodel kan på mange måder tjene som inspiration for disse lande, hvis vi udbygger vores gode kontakter til landene på en kreativ måde frem for at nedrosle dem.

Regeringen har nogle spændende tanker omkring BRIK- og Vækstmarkeds strategien, hvor man lægger op til, at vi skal aktivere brede dele af den danske ressourcebase i landene til fælles bedste. Det forudsætter dog en massiv indsats såvel analytisk, økonomisk, organisatorisk m.v., hvor der skal tænkes radikalt anderledes end hidtil. Grænserne er blevet mere flydende og det bør lovforslaget måske tage hensyn til.

I lovforslaget lægges der op til større åbenhed omkring udviklingssamarbejdet. Det mener HVR, at der er stort behov for, hvis Danida skal bevare sin status som en af de mest dynamiske og behovsdrevne udviklingsorganisationer i verden. Her vil der være brug for en styrkelse af Danidas innovationskraft og det kræver et forbedret samspil mellem det politiske system, Danida og de mange interessenter i u-landskabet.

I diskussionerne om Danidas nye strategi er det en gennemgående anbefaling, at der skabes bedre rammer for samarbejde på tværs mellem interessenterne, hvis vi fra dansk side skal være i stand til at bidrage effektivt til løsning af u-landenes problemer. Her passer tankerne i lovforslaget om at ophæve opdelingen i faglig og finansiel bistand fint ind. Jo større fleksibilitet der er omkring regelsættene jo bedre er mulighederne for at tænke og handle innovativt.

Hensynet til DANIDA's innovative kraft og forandringsparathed i forhold til målgruppen for bistanden, bør efter HVR's mening være centralt for beslutningen om at nedlægge Styrelsen og Rådet til fordel for et Udviklingspolitisk Forum. Der må skabes sikkerhed for, at denne omlægning vil føre til mere åbenhed om hvordan den danske udviklingsbistand anvendes og

hvorfor og samtidig sikre politikere og u-landskabet større indflydelse på planlægningen og udmøntningen af bistanden.

Der tales ikke meget om administrationsprocenten længere, men for en udenforstående virker det som om den lever i bedste velgående og det kan risikere at være kontraproduktivt, når der skal tænkes nyt og handles derefter. Derfor er det vigtigt, at lovforslaget i forbindelse med ønsket om større åbenhed direkte nævner, at behovet for øgede ressourcer til at realisere dette ønske vil blive imødekommet.

Med venlig hilsen

Jens Kvorning
Chef for International Afdeling
Håndværksrådet

17.

IFUINVESTERINGSFONDEN
FOR UDVIKLINGSLANDE

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

16. februar 2012
A3, FJ/EHR

Høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

Udenrigsministeriet har ved skrivelse af 20. januar 2012 anmodet om IFU's eventuelle bemærkninger til et vedlagt udkast til lovforslag om internationalt udviklingssamarbejde. Der anmodes om, at bemærkningerne er Udenrigsministeriet i hænde senest den 16. februar 2012.

IFU's bemærkninger fremgår af vedhæftede skrivelse af d.d.

Med venlig hilsen

Finn Jønck

IFU

Fredericiagade 27
1310 København K
Danmark

Tlf. +45 33 63 75 00
Fax +45 33 63 75 99

ifu@ifu.dk
www.ifu.dk

CVR nr. 23598612

IFU INVESTERINGSFONDEN
FOR UDVIKLINGSLANDE

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Via e-mail: lovforslag@um.dk

16. februar 2012
A3, FJ/EHR

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU) har 20. januar 2012 modtaget udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde med henblik på høring. IFU's bemærkninger vedrører kun den del af udkastet, som omhandler IFU's egen virksomhed, det vil sige udkastets § 9 samt de af udkastets bemærkninger som knytter sig hertil. Der vedlægges desuden et bilag med ændringsforslag af redaktionel art.

Udkastets § 9, stk. 1

IFU noterer med tilfredshed en modernisering af IFU's navn fra "Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene" til det mere tidssvarende "Investeringsfonden for Udviklingslande".

I forbindelse med navneændringen, vil IFU have behov for at kunne dokumentere over for en række myndigheder og samarbejdspartnere i flere lande, at der er tale om samme juridiske person. Det foreslås derfor, at det i bemærkningerne til bestemmelsen præciseres, at der er tale om samme juridiske person. Denne bemærkning vil kunne danne grundlag for en erklæring fra Udenrigsministeriet om navneændringen, som kan forevises relevante parter.

Udkastets § 9, stk. 2

IFU har ingen bemærkninger til denne bestemmelse.

Udkastets § 9, stk. 3

Finansielle instrumenter

IFU bemærker, at den nugældende lovs ikke-udtømmende opremsning af de finansielle instrumenter, som IFU kan anvende er flyttet til bemærkningerne (bemærkningerne, side 15, 2. afsnit).

IFU
Fredericiagade 27
1310 København K
Danmark
Tlf. +45 33 63 75 00
Fax +45 33 63 75 99

ifu@ifu.dk
www.ifu.dk

CVR nr. 23598612

Det bedes præciseret, at denne ændring alene vedrører en sproglig forenkling af loven, og at der ikke påtænkes en ændring af retstilstanden, hvorved IFU efter bestyrelsens skøn kan tilbyde finansielle instrumenter i takt med udviklingen og globaliseringen.

Administration af fonde mv.

Af bemærkningerne til § 9 fremgår, at IFU kan "påtage sig at administrere målrettede fonde, faciliteter og øvrige investeringssamarbejder med deltagelse af danske investorer, såfremt bestyrelsen eller udviklingsministeren finder det relevant" (bemærkningerne, side 15, 3. afsnit).

IFU bemærker, at denne ordlyd ikke stemmer overens med ordlyden i IFU's vedtægt, som senest godkendt af udviklingsministeren 18. november 2011. Ifølge IFU's vedtægt, kan IFU "påtage sig at administrere fonde, faciliteter og øvrige investeringssamarbejder efter bestyrelsens nærmere bestemmelse" (vedtægtens § 8b).

Uoverensstemmelsen mellem bemærkningerne og vedtægtens ordlyd forekommer u hensigtsmæssig af navnlig følgende tre grunde:

- 1) Bemærkningen om, at fonde skal være "målrettede" forekommer overflødig, idet alle fonde arbejder under et nærmere fastsat investeringsmandat. Dertil kommer, at bemærkningen kan give anledning til tvivl om, hvilke investeringsmandater, som lever op til kravet om "målrettethed".
- 2) Bemærkningen om, at der skal være deltagelse af "danske investorer" skaber uklarhed, idet det af udkastets § 9, stk. 1, fremgår, at IFU's aktivitet skal ske i samvirke med dansk erhvervsliv.
- 3) Bemærkningen om, at "bestyrelsen eller udviklingsministeren" skal finde IFU's administration af en fond "relevant" bør undgå, fordi bemærkningen sår tvivl om ansvarsfordelingen mellem ministeren og bestyrelsen og kan indebære et latent ansvar for ministeren i forbindelse med beslutning om IFU's administration af fonde, herunder fonde, hvori der deltager institutionelle investorer. Et væsentligt hensyn bag den nuværende ordning for IFU, herunder IFU's status som selvejende og uafhængig institution, er netop at undgå et ansvar for ministeren eller staten for IFU's aktiviteter.

På baggrund af ovenstående, foreslår IFU, at bemærkningen om IFU's administration af fonde mv. gives samme ordlyd som i den nyligt godkendte vedtægt.

Udkastets § 9, stk. 4

3/4

IFU bemærker, at der som noget nyt foreslås at indsætte en observatør fra Udenrigsministeriet i IFU's bestyrelse.

Det fremgår ikke klart, om forslaget skal forstås således, at de nuværende medlemmer af IFU's bestyrelse, som tillige er ansat som embedsmænd i Udenrigsministeriets område, erstattes af den nævnte observatør, men dette antages af IFU i det følgende.

IFU finder, at den nuværende ordning, hvor Udenrigsministeriets repræsentant(er) er udnævnt i personlig egenskab og på lige vilkår med de øvrige bestyrelsesmedlemmer, indebærer en smidig udveksling af information mellem IFU og ministeriet.

Forslaget om en observatør giver anledning til følgende betænkeligheder:

- 1) Forslaget rejser tvivl om, hvorvidt og hvornår ministeren skal orienteres af observatøren eller, som nu, af bestyrelsesformanden. Det er ikke i overensstemmelse med good governance.
- 2) Observatøren har taleret, men ikke stemmeret. Udnyttelsen af taleretten vil ske efter nærmere instruks fra ministeren. Dette vil kunne skabe uklarhed om ministerens ansvar for beslutninger truffet af IFU's bestyrelse. Som nævnt ovenfor, er det et væsentligt hensyn bag ordningen for IFU, at IFU har begrænset ansvar, og at ministeren og staten ikke kan holdes ansvarlig for beslutninger truffet af IFU.
- 3) IFU er undtaget fra offentlighedsloven for så vidt angår IFU's forretningsvirksomhed, jf. bekendtgørelse nr. 1188 af 9. oktober 2007. Observatørens rapportering til ministeren vil formentlig være omfattet af den undtagelse fra offentlighed, som gælder for interne arbejdsrapporter. Derimod vil det bestyrelsesmateriale, som udsendes til bestyrelsesmedlemmerne forud for møder, og som ofte indeholder følsomme oplysninger om IFU's samarbejdspartneres virksomhed, formentlig være omfattet af aktindsigt, når det modtages af observatøren.

Henset til disse betænkeligheder, og da alle bestyrelsesmedlemmer udnævnes af ministeren, finder IFU, at det er mest hensigtsmæssigt, at alle bestyrelsesmedlemmer udnævnes på lige vilkår.

I forbindelse med ændring af lov om internationalt udviklingssamarbejde, foreslår IFU, at IFU's undtagelse fra offentlighedsloven i bekendtgørelse nr. 1188 af 9. oktober 2007 indsættes i selve loven, ganske som det var tilfældet for IFV (Investeringsfonden for Vækstmarkeder) og som det fortsat er tilfældet for EKF. Dette navnlig for at sikre åbenhed og klar lovhjemmel for IFU's undtagelse.

Udkastets § 9, stk. 5

IFU har ingen bemærkninger til denne bestemmelse.

IFU bemærker, at der sidst i udkastets bemærkninger til § 9 står: "Øvrige bestemmelser vedrørende IFU videreføres uændret." IFU beder om en præcisering af, hvilket bestemmelser der menes.

IFU stiller sig til rådighed, hvis ovenstående høringssvar måtte give anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen

Finn Jønck
Direktør

Redaktionelle ændringsforslag

Lovudkastet, § 9, stk. 1

Da bestemmelsen nu er formuleret således, at IFU allerede forudsættes oprettet, bør IFU's fulde navn ikke sættes i anførelstegn.

Bemærkningerne, side 5, øverst, 2. pind

Der skal rettelig stå "Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene".

Bemærkningerne, side 9, afsnit 9

Der skal rettelig stå "Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene".

Bemærkningerne, side 15, 1. afsnit

I IFU's navn, skal "Udviklingslandene" skrives med stort begyndelsesbogstav (optræder tre gange).

Bemærkningerne, side 15, 4. afsnit

Der skal rettelig stå "§ 9, stk. 4,".

18.

Udenrigsministeriet
lovforslag@um.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 15. februar 2012
J.NR. 540.10/26712/
CFP/AFB/MHJ

Høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

Ved e-mail af 20. januar 2012 har Udenrigsministeriet anmodet om at modtage Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Med lovforslaget opdateres retsgrundlaget for det danske internationale udviklingssamarbejde således, at grundlaget afspejler den internationale kontekst, som udviklingssamarbejdet foregår inden for i dag.

Institut for Menneskerettigheder hilser forslaget velkommen, herunder inkluderingen af menneskerettigheder i lovens formålsparagraf.

Instituttet har ikke bemærkninger til den foreslåede lov som sådan, men har enkelte specifikke forslag til justering af visse af de foreslåede bestemmelser.

Ad § 1

En henvisning til Lissabon-traktatens tekst om kohærens kan overvejes (artikel 3, 5. "Unionen forsvarer og fremmer i forbindelserne med den øvrige verden sine værdier og interesser og bidrager til beskyttelsen af sine borgere. Den bidrager til fred, sikkerhed, bæredygtig udvikling af jorden, solidaritet og gensidig respekt folkene imellem, fri og fair handel, udryddelse af fattigdom og beskyttelse af menneskerettighederne, især børns rettigheder, samt nøje overholdelse og udvikling af folkeretten, herunder overholdelse af principperne i De Forenede Nationers pagt.").

Ad § 3

Instituttet foreslår, at uafhængige statsinstitutioner, selvejende institutioner og eventuelt andre aktører, som ikke er omfattede af den nuværende formulering, inkluderes i bestemmelsens ordlyd.

Ad § 4

Instituttet støtter initiativet om at skabe større åbenhed i forvaltningen af udviklingsbistanden. Instituttet foreslår, at det indskrives i lovforslaget, at bekendtgørelsen på området skal sendes i offentlig høring forud for vedtagelse.

Ad § 9

Instituttet foreslår, at det indskrives i lovforslaget, at vedtægterne for Investeringsfonden for Udviklingslande skal tage højde for og om fornødent indeholde relevant menneskeret, herunder særligt FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv samt FN's formuleringer af en menneskerettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejde.

Ad § 10

Instituttet foreslår, at det angives i lovforslaget, at der i Udviklingspolitisk Forum samt i bevillingskomitéen skal være repræsenteret ekspertise inden for den menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling samt inden for gennemførelse af menneskerettighederne, jf. formålsparagraffen.

Instituttet ser frem til fortsat at bidrage aktivt til dialogen og debatten om dansk internationalt udviklingssamarbejde.

Med venlig hilsen

Charlotte Flindt Pedersen
International Videdirektør

19.

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Vedr. Udkast til forslag til Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde

Landbrug & Fødevarer (L&F) finder det relevant at vurdere og tilpasse Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde, da mange forhold er ændret igennem de 40 år, loven har fungeret.

L&F kan generelt tilslutte sig de foreslåede ændringer men har nogle principielle synspunkter vedrørende forslagens oplæg til ny organisation, jf. §10.

Der er en bred samfundsmæssig og folkelig interesse i, at den danske udviklingsbistand er kvalificeret og effektiv samt baseret på åbenhed. Af denne grund er det vigtigt at sikre, at et repræsentativt udsnit af samfundet bestående af kvalificerede fagfolk, interessegrupper og folkelig organisationer løbende kan rådgive og vurdere samt øve indflydelse på udviklingsbistandens gennemførelse.

Formålet med denne nødvendige inddragelse og åbenhed er, at udviklingsbistanden herved sikres en bredere forankring i samfundet, hvilket skaber legitimitet og troværdighed i forhold til den førte politik. Dette skal endvidere ses i relation til, at bistanden udgør en anselig økonomisk post på det nationale budget.

Det foreslås i udkastet til lovændring, at Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde nedlægges. I stedet oprettes et Udviklingspolitisk Forum, som skal have løbende dialog med udviklingsministeren om alle sager af strategisk og udviklingspolitisk betydning.

L&F finder, at Styrelsen gennem årene har fungeret godt og effektivt i sin rådgivende rolle. Styrelsen har bidraget til den relevante og fornødne eksterne repræsentativitet, legitimitet og kvalitetssikring af midlernes anvendelse. Der vurderes derfor ikke umiddelbart at være grundlag for at ændre strukturen.

Såfremt Styrelsen alligevel nedlægges må det som minimum sikres, at det Udviklingspolitiske Forum kan udfylde den samme rolle.

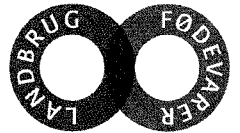
L&F finder, at der i Styrelsen eller det Udviklingspolitiske Forum kan være behov for et øget fokus på strategisk og udviklingspolitisk diskussion frem for sagsbehandling af mindre bevillinger. Større bevillinger og bevillinger af principiel karakter bør dog fortsat behandles i Styrelsen/Udviklingspolitisk Forum.

Af lovforslaget fremgår det ikke klart, hvilken rolle ministeren indtager i forhold til det foreslåede nye Udviklingspolitiske Forum. Forumets succes og gennemslagskraft er betinget af, at diskussionerne følges tæt af det beslutningstagende niveau. L&F mener derfor, at ministeren bør stå til rådighed for dialog med Forumets medlemmer og deltage i relevante møder.

L&F accepterer, at sagsbehandlingen af mindre bevillinger fortsat behandles af den administrative bevillingskomité. L&F understreger i denne sammenhæng, at de fire eksterne medlemmer bør være uafhængige fagligt baserede personer med bred erfaring i udmøntning af projekter i udviklingslande.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 100 milliarder kroner årligt og med 145.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervens bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

L&F forholder sig kritisk til ministerens beføjelser til "enhver tid at vælge at ændre på sammensætningen af medlemmer, hvis det skønnes relevant (...)" (jf. lovbemærkninger til § 10). Formuleringen er uhensigtsmæssigt, idet det er meget uklart, hvorledes denne beføjelse vil udmøntes i praksis. Der bør som minimum være en vis kontinuitet i medlemmernes udnævnelse til Forumet/Styrelsen.

L&F står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående bemærkninger.

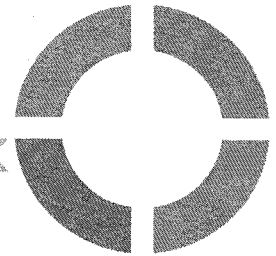
Med venlig hilsen

Jan Laustsen
Direktør

Handelspolitik & Afsætning

D 3339 4256
M 2724 5656
E jl@lf.dk

20.

Høringssvar fra LGBT Danmark til Udkast til Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde.

LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner hilser det velkommen, at fremme af menneskerettigheder er et fokusområde i udkastet til ny lov om internationalt udviklingssamarbejde.

LGBT Danmark er grundlagt i 1948, under navnet Forbundet af 1948, inspireret af Verdenserklæringen om Menneskerettighederne og i håbet om, at rettighederne også ville gælde for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner. Efter mere end 60 år, må man imidlertid konstatere, at det knapt nok er tilfældet i vores del af verdenen og slet ikke i en række af de lande, som er Danmarks vigtigste udviklingspartnere i Afrika og Mellemøsten. Her er det nærmest mange steder gået den modsatte vej i de seneste år.

Vi mener ikke, at målsætningen i §1 i lovudkastet og de tilhørende bemærkninger i tilstrækkelig grad inkluderer rettigheder omkring seksuel orientering og kønsidentitet og dermed ikke-diskrimination af bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner.

I bemærkningerne nævnes der helt konkret fire "nemme" konventioner – i betydningen konventioner, som der er forholdsvis enighed om i FN-systemet: afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder, barnets rettigheder, rettigheder for personer med handicap, afskaffelse af alle former for racediskrimination.

En konvention om et så kontroversielt emne som LGBT-rettigheder er næppe på trapperne, men det betyder jo heldigvis ikke, at der ikke arbejdes for LGBT-rettigheder både i FN - senest i rapport A/HRC/19/41 fra højkommissæren for menneskerettigheder fra november 2011 - og i andre internationale fora. Et arbejde som også Danmark aktivt støtter og deltager i.

Vi vil derfor foreslå, at ordlyden i §1 frem for at udtrykke status quo på menneskerettighedsområdet i højere grad bliver dynamisk og fremadrettet og derved kan være med til at skubbe udviklingen i den rigtige retning for alle udsatte og marginaliserede grupper. Vi støtter derfor den alternative formulering af §1, som findes NGO FORUMS høringssvar, hvor der henvises til "øvrige relevante konventioner og aftaler". Denne åbne og mere dynamiske formulering af formålsparagraffen bør ligeledes afspejles i bemærkningerne til forslaget.

LGBT Danmark
14. februar 2012

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

21.

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
lovforslag@um.dk

Sagsnr. 12-342
Vores ref. MLK/hrm/lph
Deres ref.

Den 15. februar 2012

Høring vedrørende udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

LO har modtaget forslaget til revision af lov om udviklingssamarbejde i høring. LO hilser det velkomment, at der lægges op til en modernisering af loven, så den gøres mere tidssvarende både hvad angår form og indhold.

LO mener, at det bør fremgå, at også ILO's kernekonventioner er omfattet, når der henvises til FN-konventioner om menneskerettigheder. På den måde vil det stå klart, at de grundlæggende arbejdstagerrettigheder er omfattet af lovens formål om at fremme menneskerettigheder generelt.

LO ser gerne, at det præciseres i loven, at dansk faglig og finansiel støtte skal forvaltes efter de principper, der fremgår af OECD's guidelines og FN's Global Compact. Dette skal gælde både direkte støtte og støtte gennem andre udviklingsaktører.

LO støtter lovudkastets tekst om at forpligte den ansvarlige minister til at sikre åbenhed og transparens og at der sikres bred, offentlig inddragelse i forbindelse med udvikling af politikker og strategier.

LO støtter forslaget om, at udviklingsministeren kan yde tilskud til udviklingsforskning og ønsker at området udvides til også at omfatte støtte til udvikling af nye teknologier, der kan afhjælpe udviklingsproblemer.

LO har tidligere givet udtryk for bekymring for så vidt angår forslagene i forhold til organiseringen af den bistandsfaglige rådgivning, der blandt andet indebærer, at Danidas styrelse nedlægges i den nuværende form. I lovforslaget lægges op til, at Danidas styrelse erstattes med et udviklingspolitisk forum, der er uden konkret kompetence i forhold til indstillinger til ministeren.

LO har deltaget aktivt og engageret i Danidas styrelse siden dens oprettelse og tillægger arbejdet stor betydning for den indsats, der gøres internationalt for at fremme respekt for grundlæggende rettigheder – herunder faglige rettigheder og at bekæmpe fattigdom gennem skabelse af bæredygtig vækst og anstændige jobs.

LO mener, at såvel sammensætningen af Danidas styrelse, hvor både arbejdsmarkedets parter, interesseorganisationer som Landbrug og Fødevarer samt forsknings- og NGO-miljøet er repræsenteret, som den direkte rådgivende kompetence i styrelsen, skaber folkelig forankring og bred opbakning til dansk udviklingsbistand. Hvilket er helt i tråd med den danske tradition for partssamarbejde. Dette er fuldstændig afgørende for at fastholde det høje niveau og engagement i det udviklingspolitiske arbejde.

LO mener ikke, at en mindre bevillingsgruppe bestående af få bistandsfaglige eksperter vil have det brede samfundsmæssige indblik og udsyn, som styrelsens medlemmer repræsenterer. Styrelsens sammensætning er i høj grad en garant for kvalitetssikring i udviklingsbistanden. Denne indsigt kan ikke erstattes af offentlige internethøringer, som der også lægges op til øget brug af. LO vil derfor foreslå, at denne bevillingsgruppe knyttes sammen med styrelsen eller det nye udviklingspolitiske forum.

LO vil gerne advare imod, at det udviklingspolitiske forum, der foreslås nedsat bliver et uformelt debatforum. Dette kan sikres gennem en forretningsorden, der bør udarbejdes i samarbejde med repræsentanter fra civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter, der blandt andet fastslår forummets indstillingsmæssige kompetence. For at signalere mandat og kompetence bør der findes et andet navn end "forum" – hvis man ikke ønsker at fastholde "styrelse". Eventuelt udviklingspolitisk råd – selvom det i givet fald må gøres klart, at der er tale om en konstruktion, der er væsensforskellig fra det nuværende råd for udviklingspolitisk samarbejde, der foreslås nedlagt.

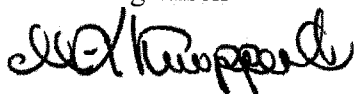
LO er naturligvis åben overfor at modernisere forvaltningen af udviklingsbistanden og synes i særlig grad, at ideen om at have flere overordnede, strategiske drøftelser i et udviklingspolitisk forum er nyskabende og interessant. Det kan eventuelt foregå ved to årlige udvidede møder, hvor ministeren deltager, der kan supplere de øvrige møder i det udviklingspolitiske forum/råd.

LO foreslår således, at styrelsens mandat udvides til også at omfatte mere overordnede drøftelser samtidig med, at der fastholdes en kompetence, der bidrager til en forpligtende deltagelse fra en bredt sammensat kreds af interessenter i det danske samfund.

LO finder det ikke hensigtsmæssigt, at ministeren til enhver tid kan ændre på sammensætningen af medlemmerne, som der lægges op til i lovforslaget. LO foreslår, at medlemmerne udpeges for en fast periode på tre år med mulighed for genudpegning.

LO vil følge den videre proces og står til rådighed for uddybning og yderligere drøftelser.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Knuppert

22.

Udenrigsministeriet
Att.
Kontorchef Einar Hebogård Jensen
(sendt pr. email)

Høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

KL modtog den 20. januar 2012 udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde.

KL kan meddele, at den ingen kommentarer har til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Holger Pyndt
Kontorchef

Den 15. februar 2012

Ref HEP
hep@kl.dk
Dir 3370 3211

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

23.

København Ø, den 15. februar 2012

Høring om udkast til forslag om internationalt udviklings samarbejde Kommentarer fra Læger uden Grænser (MSF Danmark)

1. Husk den humanitære bistands særlige målsætninger

Af § 1, stk. 2 fremgår målsætningen for det danske udviklings samarbejde:

"Dansk udviklings samarbejde skal bidrage til at fremme Danmarks interesser i en mere fredelig og stabil verden, og udviklings politikken er således et centralt og integreret element i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og dermed i Danmarks globale engagement. (...)" (Udkast til forslag, p.1).

Formålsbestemmelsen uddybes i bemærkningerne:

"Formålsbestemmelsen understreger desuden, at dansk udviklings samarbejde også skal bidrage til at fremme Danmarks interesser i en fredeligere og mere stabil verden. Udviklings politikken er således et integreret element i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Fred og stabilitet i verdens fattige regioner er afgørende for bæredygtig udvikling og af betydning også for Danmarks sikkerhed" (Udkast til forslag, p.7)

"Udviklings politikken udgør et integreret element i Danmarks aktive udenrigs- og sikkerhedspolitik, der fremmer en mere fredelig og demokratisk verden i overensstemmelse med danske holdninger og værdier. Dette er i både udviklingslandenes og Danmarks interesse. Derfor angiver § 1, stk. 2, at Danmarks udviklings politik er en central og integreret del af Danmarks samlede globale engagement og dermed også, at udviklings politikken tjener Danmarks egne interesser i en fredeligere og mere stabil verden". (Udkast til forslag, p.10)

Den humanitære bistand nævnes i bemærkninger til § 3:

"Den bilaterale udviklings bistand kan tage flere forskellige former, herunder (...) humanitære bidrag i forbindelse med kriser (...)" (p.12)

Kommentarer:

Humanitær bistand udgør en vigtig del af Danmarks internationale engagement og samarbejde. I 2011 var ca. 8 – 10 % af det samlede udviklings budget afsat til humanitær bistand.

Humanitær bistand er baseret på international humanitær lov og fundamentale principper om humanitet, neutralitet, upartiskhed, og uafhængighed.

Principper, som også vægtes i den danske humanitære strategi 2010 – 2015. I strategien præciseres også målsætningerne for den danske humanitære bistand som bl.a.: *”at redde og beskytte liv, lindre lidelse og promovere civiles værdighed og rettigheder¹”*. Af strategien fremgår det også, at Danmark forpligter sig til at efterleve international humanitær lov, menneskerettighederne og flygtningelovgivning og fuldt ud respektere og promovere de humanitære principper om humanitet, neutralitet, upartiskhed, og uafhængighed (Strategy for Danish Humanitarian Action 2010 – 2015 p.11).

De humanitære målsætninger og principper for humanitær bistand adskiller sig markant fra de målsætninger for det danske udviklingssamarbejde, sådan som de er formuleret i udkastet til lovforslaget. De humanitære målsætninger og principperne afspejles slet ikke i udkastet til lovforslaget ej heller i bemærkningerne.

Den humanitære bistand indgår, med fare for at blive opslugt, i den overordnede kategori af ‘Danmarks udviklingssamarbejde’ med de nævnte generelle målsætninger, herunder at udviklingssamarbejdet skal bidrage til at fremme Danmarks interesser, og at udviklingspolitikken er et centralt og integreret element i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Der skæres over en kam og den upartiske og uafhængige humanitære bistands særegne målsætninger og principper bliver ikke synliggjort og sikret – den humanitære bistand knyttes i stedet indirekte til dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Derved er der stor risiko for, at den humanitære bistand får et andet hovedformål end det, som er dens essens: nemlig at hjælpe der, hvor der er allermost behov uanset konfliktens art, politik, side i konflikten etc..

Er den humanitære bistand en del af en udviklingspolitik, som er et ‘centralt og integreret element i danske udenrigs- og sikkerhedspolitik’, er der stor risiko for, at den humanitære bistand ikke uddeles primært på baggrund af civilbefolkningens behov med det primære formål at hjælpe de allermost nødlidende – men med det primære formål at støtte sikkerhedspolitiske dagsordener og f.eks. skabe opbakning i de områder, hvor Danmark har sikkerhedspolitiske interesser (‘winning hearts and minds’). Det humanitære underlægges andre strategiske målsætninger. Derved sker der en politisering af den humanitære bistand – den bliver et politisk middel – og dagsordener sammenblandes. Ingen politisk/militær aktør arbejder ud fra principper om neutralitet, uafhængighed og upartiskhed.

I konfliktzoner kan sammenblandingen for eksempel medføre, at politiske aktører og civilbefolkningen får den opfattelse, at alle aktører har et politisk formål med, hvad de foretager sig, og dermed tager del i konflikten. Nødstedte befolkningsgrupper udsættes for fare: når de modtager hjælp af en aktør, som opfattes som en del af konflikten, kan de selv blive draget ind i konflikten og udsat for fare.

---

¹ *”The objectives of Denmark’s humanitarian action are to save and protect lives, alleviate suffering and promote the dignity and rights of civilians in crisis situations; as well as to initiate recovery, build resilience to and prevent future crisis by breaking the cycle between crises and vulnerability”* (Strategy for Danish Humanitarian Action 2010 – 2015 p. 9)

Handling- hvad opfordrer vi til:

- At den humanitære bistands særlige målsætninger præcises i lovsforslaget (jf. de opstillede målsætninger og principper i den Danske humanitære strategi)
- At det ekspliciteres, at den humanitære bistand skal adskilles fra andre strategiske målsætninger og udelukkende gives på baggrund af behov
- At relevante konventioner (Geneve) og lovgivning (international humanitær lov og flygtninge lovgivning) gældende for humanitær bistand nævnes i bemærkningerne, når der henvises til rammerne for den danske udviklingsbistand. Den ramme, som der henvises til nu, er mere generel udviklingsorienteret. F.eks. kunne man tilføje det som her er markeret i rødt:
"Formålsbestemmelsen henviser til, at Danmarks udviklingsbistand søges udmøntet inden for rammerne af internationalt anerkendte principper og mål for udviklingssamarbejde og humanitær bistand. Her sigtes bl.a. andet til de principper og mål, som Danmark har tilsluttet sig i FN-regi, herunder i FN's generalforsamling, særlige FN topmøder og konferencer. Herunder falder også principper vedrørende bistandens størrelse samt de særlige udviklingsmål, som blev vedtaget ved FN's Årtusindetopmøde i 2000, som bl.a. vedrører mål for 2015 om reduktion af fattigdom, indskrivning i grundskole m.v." (p.6)

2. Transparente tal for bistandssamarbejdet

Af § 4 fremgår det at: "Det påviler udviklingsministeren at sikre åbenhed i forvaltningen af udviklingsbistanden". (Udkast til forslag, p.1).

Bemærkninger til § 4:

"Lovforslagets § 4 lægger derfor op til at indføre en forpligtelse for udviklingsministeren til – ud over de pligter vedrørende offentlighed, der følger af offentlighedsloven og forvaltningsloven mv. – at sikre åbenhed og transparens i forvaltningen af udviklingsbistanden." (Udkast til forslag, p. 12)

Kommentarer og handling:

Vi hilser åbenhed og transparens velkommen og vil i den forbindelse kraftigt opfordre til, at det bliver mere gennemsigtigt, hvordan bistanden fordeles mellem udviklingsbistand og humanitær bistand og mellem sektorer, temaer og lande/ regioner, så det bliver muligt at få et overblik over, hvordan bistanden specifikt anvendes og konkrete tendenser, og også sammenligne fra år til år.

24.

Udviklingsminister Christian Friis Bach

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Mandela
Center

D A N M A R K
FORENINGEN FOR
FRED OG FORSONING

Humblebæk, den 15. februar 2012

Kære Udviklingsminister/Kære Christian.

Vi vil gerne på vegne af Mandela Center Danmark takke for muligheden for at vi kan give vores besyv med vedr. dit nye "Udkast til Forslag til Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde". Det er endvidere en glæde for os at kunne ønske den nye regering velkommen, og i særdeleshed kunne ønske dig lykke til med jobbet som Udviklingsminister.

Vedr. formålsparagraffen er det også for os vigtigt at sigte frem imod den nye globale arkitektur som følger i disse år, både i sikkerhedspolitikken og i den økonomiske arkitektur. Nye partnerskaber er nødvendige for Danmark og Europa – efter vi er kommet ud af 00'erne og på vej frem i 10'erne. Efter 50 års udviklingspolitisk arbejde finder vi det vigtigt at finde tilbage efter 00'nes sidespor, til i højere grad at følge sporet som ligger efter Lissabontraktatens ånd og bogstav – og med fattigdomsorienteringen og udviklingen af menneskerettighederne som naturlige mål.

Vi kan følge tankegangen om at reducere enkeltprojektbistanden og i højere grad følge op med et øget programsamarbejde – dog er vi betænkelige overfor ønsket om øget budgetstøtte – da dette i meget høj grad må følges op af stærke krav om gennemsigtighed, rigsrevisioner, budgetdisciplinering og kontorer som uafhængigt får lov at arbejde for korrupsionsbekæmpelse. Måske vil dette igen blive tolket som Vestens dominans – og uden gennemsigtighed risikerer vi med skatteborger kroner at styrke uønskede kræfter, eller blive taget til indtægt for magthaverstøtte. Disse fejl har vi prøvet nok af når vi ser på læren efter 00'erne og ikke mindst det Arabiske Forår. Læren efter 00'ernes aktivisme synes også for os at være den beklagelige at "Det Humanitære Frirum" blev stærkt begrænset og indskrænket - fordi samtænkningen mellem bistandspolitikker og militære sikkerhedspolitikker blev for dristigt anvendt – og fordi bistandsrammen blev beskåret og FRESTA-rammen blev nedlagt og opslugt af militære aktiviteter, hvor de humanitære organisationer kom i klemme og endda blev defineret som legitime mål, i flere konfliktområder.

Det glæder os rigtig meget at der med formuleringerne om at øge udviklingssamarbejdet tænkes en styrkelse og opbygning af lokale og nationale demokratiske strukturer. Ligesom styrkelse af fredsforebyggende og forsoningsudviklende kulturer – her synes vi der bør og kan tænkes meget nyt ind – og særligt med alle de kompetencer som Danmark rummer på disse områder. Danmark bliver netop rost i både FN og EU sammenhænge for vores udsendelse af humanitær kapital – igennem IHB og nu FSB. Og vi vil fremhæve Sydafrikas omstilling til et moderne demokrati, som et markant og godt eksempel til efterfølgelse.

Vedr. forvaltningsstrukturen for bistandsmidlerne – hilser vi ministerens ønske om mere åbenhed velkomment. Vi er åbne for ministerens forsøg på øget involvering, både med Folketingets Udenrigsudvalg og med en afløser for Styrelsen. Vigtigst er det dog også for os at fremhæve behovet for at sikre forankringen af NGO-deltagelsen - for os gerne i en ny form. Dog er vi meget betænkelige over sammensætningen af bevillingsudvalget. At dette skulle bestå af 4 embedsmænd fra Udenrigsministeriet og to udefrakommende – dette finder vi uklogt og uden demokratisk forankring. Vi har forståelse for, at man i Udenrigsministeriet finder at dette er en glimrende løsning – men vi finder ikke dette klogt for Ministeren selv.

Endelig vil vi gerne foreslå at Ministeren sikrer sig rum til at den afviklede videns- og erfarings-opsamling i 00'erne nu finder en ny placering og bevillingssikres, således at Danmarks udviklingssamarbejde efter de første 50 år med Danida igen kan bidrage til at udvikle vore partnerskaber i øjenhøjde. Et bistands- og udviklingssamarbejde som er mindre enkeltprojektbåret vil typisk, når der tales om plan- og program-samarbejde, være et samarbejde der strækker sig over en længere periode - set som en modsætning til katastrofe- og nødhjælpsindsatser. Derfor må en solid vidensopbygning også prioriteres for at Danmark kan udvikle, forske og nytænke vort udviklingspolitiske arbejde og potentiale.

Med disse ord vil vi ønske lykke til med den videre demokratiske sejlads frem mod en opdateret lov om Danmarks udviklingssamarbejde.

M.v.h.

Rikke Forchhammer

Formand for Mandela Center Danmark

Forstander for Krogerup Højskole

Helle Degn

Næstformand for Mandela Center Danmark

Fhv. Minister og Kommissær m.m.

25.

Minister for Udviklingssamarbejde
Christian Friis Bach
Asiatisk Plads 2,
1448 København K

um@um.dk
lovforslag@um.dk

Kære Christian Friis Bach.

Nuuk, 15. februar 2012

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Jeg vil starte med at lykønske dig med de mange gode initiativer du har fået taget i løbet af din korte tid som minister for Udviklingssamarbejde. Det er glædeligt at se at Danmark nu gør sig umage for at genvinde sit internationale ry som et land der påtager sig sin del af det globale ansvar for at bekæmpe fattigdom og fremme menneskerettighederne.

Fra Grønlands side følger vi processen for udviklingen af en ny dansk udviklingspolitisk strategi og er blevet meget opmuntret af ambitionerne om at styrke den rettighedsbaserede tilgang til udviklingsbistand. Jeg er fuld af fortrøstning over at denne tilgang vil udgøre en fleksibel ramme for Kongeriget Danmarks udviklingssamarbejde generelt, men også om Strategi for dansk støtte til oprindelige folk og dermed være med til at revitalisere denne ganske udmærkede og stadig meget aktuelle strategi.

Hovedemnet for herværende brev er imidlertid "**Udkast til forslag til Lov om Internationalt udviklingssamarbejde**" som vi også har modtaget til høring. Vi har studeret lovforslaget med interesse og kan tilslutte os formålet med at opdatere lov om udviklingsbistand til en kontekst og nogle tendenser som er mere nutidige og dermed også ruste dansk udviklingssamarbejde til fremtidens udfordringer. Fra Grønlands side vil vi under rammerne af den nye strategi meget gerne fortsætte det gode samarbejde vi har haft gennem mange år om støtte til oprindelige folk, men med tiden måske også udvide til andre indsats områder hvor grønlandske erfaringer og ekspertise kan gøre gavn.

Netop for at fremtidssikre loven, har vi fra Naalakkersuisuts side et ønske om at den ny lov anerkender Grønlands Selvstyre (ved relevante centrale enheder under Selvstyret) som en relevant udviklingsaktør på linje med internationale organisationer, multinationale udviklingsbanker, globale fonde, internationale finansielle institutioner samt folkelige organisationer og andre ikke-statslige aktører. (Jvf. § 3 i lovudkastet). Såfremt vort ønske har din lydhørhed stoler jeg på at vi kan overlade de mere præcise tekstformuleringsforslag til juridisk kyndige embedsmænd.

Når arbejdet med den ny Strategi for Udviklingspolitik er afsluttet og udkastet til den ny lov er kommet godt i vej håber jeg at vi kan få en lejlighed til

at drøfte hvorledes vi kan fortsætte det dansk-grønlandske samarbejde om støtten til oprindelige folk og om udviklingssamarbejdet generelt.

Med venlig hilsen

Kuupik Kleist

Formand for Naalakkersuisut

26.

Høringssvar fra NGO FORUM til Udkast til Lov om Internationalt Udviklings samarbejde.

NGO FORUM har med interesse modtaget udkast til en ny lov om internationalt udviklings samarbejde. Den nuværende lov har 40 år på bagen, hvilket for os viser, at det daværende lovgrundlag var gennemarbejdet og at det gennem fire årtier har haft bred parlamentarisk opbakning. Vi er enige i, at det kan være hensigtsmæssigt at gennemføre en revision af lovgivningsgrundlaget for dansk udviklings samarbejde såvel med hensyn til formål som vedrørende arbejdets organisering.

Men NGO FORUM er bekymret for, at en lov vil blive hastet igennem uden tilstrækkelig tid til at diskutere, hvad der er formålet med ændringerne og hvilke praktiske konsekvenser ændringerne vil få. Dette gælder så meget desto mere, når udkastet til ny lov som nu fremlægges midt i en debat om en ny, overordnet strategi for dansk bistand.

NGO FORUM lægger vægt på, at loven kommer til at hvile på et bredt parlamentarisk grundlag, så at den kan blive (ligeså) langtidsholdbar som den eksisterende lov.

NGO FORUM har følgende bemærkninger og konkrete forslag til udkastet:

Målsætningerne, §1:

Vi foreslår følgende alternative formulering:

§ 1. Målet for Danmarks udviklings samarbejde er at bekæmpe fattigdom og fremme menneskerettigheder, demokratisering, bæredygtig udvikling og ressourceforvaltning, fred og stabilitet. Denne indsats gennemføres i overensstemmelse med FN-pagten samt øvrige relevante internationale konventioner og aftaler og indenfor rammerne af internationalt anerkendte principper og mål for udviklings samarbejde.

Stk. 2. Danmarks udviklings samarbejde skal bidrage til at fremme en mere retfærdig, fredelig og stabil verden. Udviklingspolitikken sigter således på at finde og fremme fælles og holdbare løsninger på globale udfordringer og indgår som et centralt element i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og dermed i Danmarks globale engagement.

Stk. 3. Dansk udviklings samarbejde gennemføres i et samarbejde med offentlige og private partnere og tilrettelægges for at sikre størst muligt lokalt ejerskab.

Begrundelsen for ovenstående forslag: Vi er grundlæggende enige i, at menneskerettighederne er et godt udgangspunkt for en rettighedsbaseret tilgang. Men teksten i udkastet bliver for 'dagsaktuel' og specifik i sin nuværende udformning.

I det nuværende stk. 2 finder vi, at 'Danmarks interesser' står for firkantet. Det er de globale udfordringer, som er udgangspunktet for denne indsats, og igennem arbejdet med disse udfordringer fremmes Danmarks interesser.

I det omfang der skal arbejdes yderligere med formuleringerne, kan der findes inspiration i Deklarationen om Retten til Udvikling fra 1986 som lyder: 'Retten til udvikling' er en umistelig menneskerettighed, som giver ethvert menneske og alle folkeslag ret til at deltage i, bidrage til og nyde godt af økonomisk, social, kulturel og politisk udvikling, hvori alle menneskerettigheder fuldt ud kan virkeliggøres.' Deklarationen henviser i øvrigt til de relevante menneskerettighedskonventioner og blev bekræftet ved Verdenskonferencen om menneskerettigheder i Wien i 1993.

§ 4 om åbenhed:

NGO FORUM bifalder intentionen, men paragraffen siger i sin nuværende udformning ikke noget nyt, som ikke følger af lov om offentlighed i forvaltningen. Paragraffen bør gøres mere eksplicit og direkte i lovtæksten fastlægge visse minimumskrav, som kan tage afsæt dels i det 'Udviklingspolitiske Forum' og dets virke (se nedenfor om § 10), dels i teksten under bemærkningerne til § 4.

§ 4 kan med fordel også knyttes sammen med § 6, da ønsket om åbenhed begrundes i et ønske om at sikre dialog og engagement med mange lag af befolkningen.

§ 6 om oplysning.

NGO FORUM opfatter dette som værende af største betydning, og foreslår at 'kan' erstattes af 'skal' fordi det er så vigtigt, at der sikres opbakning til udviklingsarbejdet igennem oplysning.

§ 10 om organisation.

NGO FORUM er enig i behovet for at styrke debatten og ejerskabet omkring udviklingspolitikken og om dens konkrete gennemførelse. NGO FORUM er således enig i behovet for nytænkning, men vil også i forhold til denne paragraf gentage behovet for en gennemdiskuteret løsning, som der opnås bred enighed om.

NGO FORUM finder, at den fremtidige organisering af dansk udviklingspolitik bør sikre, at flg. tre funktioner varetages gennem en aktiv inddragelse af relevante interessenter og faglig ekspertise:

- a) Drøftelse af **strategier, politikker og andre nye tiltag**. Dette skal sikre at delmål og væsentlige nye udfordringer og opgaver fastlægges på baggrund af åben debat og på et kvalificeret fagligt grundlag
- b) Behandling af **bevillinger til nye programmer og projekter** indenfor rammer fastsat i finansloven. Dette skal sikre, at beslutningsgrundlag (i form af programdokumenter, appraisalrapporter osv.) udarbejdet af udenrigsministeriet kvalitetssikres mhp. at sikre at de er i overensstemmelse med overordnede målsætninger for dansk bistand og inddrager relevant viden og erfaring fra dansk og internationalt udviklingssamarbejde
- c) Løbende **erfaringsopsamling vedr. udviklingssamarbejdets resultater**. Dette skal sikre at offentligheden og folketinget kan vurdere, hvordan udviklingssamarbejdet bidrager til opfyldelse af fastsatte mål, samt danne grundlag for den løbende tilpasning af mål og midler på baggrund af indvundne erfaringer

'Rådets' rolle har i mange år ikke været specielt markant eller vigtig, og andre typer af dialog kan umiddelbart erstatte rådets funktion. Disse former for dialog bør gennemføres med sigte på at inddrage centrale interessenter i debatten.

Det er sværere at finde et godt alternativ til den rolle, som den nuværende styrelse spiller, nemlig på et bistandsfagligt grundlag at sikre et vist ejerskab hos centrale aktører og at være et kontrolorgan for administrationen af bistanden (jf. pkt. b ovenfor).

NGO FORUM finder, at der er behov for at skærpe Udviklingspolitisk Forums (UPF) mandat og rolle. Der mangler i den nuværende udformning sikre håndtag til de eksterne aktører, ligesom en mindre positivt indstillet minister kan handle efter forgodtbefindende, hvis ikke loven præciserer mandat og rolle.

Forslag til præciseringer i lovtæst og/eller bemærkninger til loven:

- Et klarere mandat for UPF, der præciserer at UPF har en initiativ ret og –pligt samt hvad der skal forelægges forummet, hvor ofte det mødes (minimum pr. år), kriterier for udpegning af medlemmer, at der vælges/udpeges en formand for Forummet; samt at der indbygges mekanismer, der sikrer at dets anbefalinger behandles seriøst.
- De 4 uafhængige eksperter i bevillingskomiteen skal sikres uafhængighed af UM. Det kan ske på forskellig vis, én måde som har været fremme i debatten er, at UPF indstiller kandidaterne til ministeren, forudsat at UPF's medlemmer repræsenterer en bred bistandsfaglig ekspertise. Alternativt må uafhængigheden sikres på andre måder. Der bør være paritet mellem de eksterne og de interne medlemmer af komiteen.

Vi går ud fra, at det er lapsus, når det af bemærkningerne til § 10 fremgår, at ministeren kan skifte (besværlige) medlemmer ud efter forgodtbefindende. Danmark vil næppe bifalde en sådan tilgang i de ulande vi arbejder i. NGO forum finder det nødvendigt, at bemærkningerne til lovforslaget angiver det tidsrum, som medlemmer af UPF og af bevillingskomiteen udpeges for, f.eks. tre år.

NGO FORUM
01.02.2012

Anmærkninger til NGO FORUMS høringssvar

I forlængelse af den løbende debat med bl.a. ministeren ønsker NGO FORUM at supplere deres høringssvar med følgende anmærkninger.

Ad § 1 stk. 2. Der tilføjes ” *Der skal samtidig sikres politikkohærens, så politikker, der vedtages, ikke må have negative konsekvenser for udviklingen i verdens fattigste lande*”.

Som yderligere anmærkning til afsnittet om målsætning, foreslår vi at det bør fremgå af loven at ”*Danmark har som målsætning at rammen for dansk udviklingssamarbejde bør udgøre 1 % af BNP, samt at fattigdomsrammen ikke må falde til under 0,7 %*”.

På NGO FORUMS procesgruppes vegne,

Henrik Nielsen

27.

Lovforslag

Fra: Erik Vithner <erik@prngo.dk>
Sendt: 16. februar 2012 16:39
Til: Lovforslag
Emne: Høringssvar om udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde - Projektrådgivningen

Klassifikation: UKLASSIFICERET
docId: DOK7596708#DOK7596709
SJfile: 104.DAN.1.
SJ: -1

Kære HUC

Projektrådgivningen har som angivet tilsluttet sig NGO-forums høringssvar indsendt den 1. februar.

Desuden har vi som medlem af NGO-forums procesgruppe tilsluttet os anmærkningen indsendt i går den 15. februar, hvor vi finder kohærens-tilføjelsen særdeles vigtig.

Vi skal yderligere her fra særligt fremhæve at, uanset den form der måtte blive valgt til organisering af den faglige og politiske rådgivning om bistanden, skal der være opmærksomhed på at repræsentationen og udvælgelsen hertil:

- bygger på transparente og tydelige retningslinier
- finder sted i en fuldstændig transparent proces
- sikrer at de folkelige danske organisationer/det danske civilsamfund er godt repræsenteret med respekt for både folkelig bredde og faglig dybde
- betyder reel at der opnås indflydelse både på de strategiske linjer valg og konkrete (større) indsatser

Dette for at sikre at rådgivning kan ydes med den bredeste og stærkeste viden og faglighed og samtidig sikre den fornødne legitimitet og forståelse for de strategiske valg og konkrete beslutninger

Med venlig hilsen
Vibeke Tuxen, formand

Erik Vithner
Sekretariatsleder

Platform for folkeligt u-landsarbejde

Sekretariatsleder Erik Vithner
Klosterport 4A 3.sal
8000 Århus C
Tel 86120342
ev@prngo.dk

www.prngo.dk

28.

REHABILITATION AND
RESEARCH CENTRE
FOR TORTURE VICTIMS

København, 15-02-2012

Vores ref. KV/JOH/TR/tg
D150212-9344

Høringsvar til udkast til Lov om Internationalt Udviklings samarbejde

RCT ønsker hermed at takke udenrigsministeriet for høringsanmodningen af 20. januar 2012 vedrørende udkast til Lov om Internationalt Udviklings samarbejde. Vi vil i den forbindelse gerne fremsætte følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger:

RCT finder det særdeles positivt, at ministeren har taget initiativ til at tilvejebringe et nyt og tidssvarende lovgrundlag for Danmarks internationale udviklings samarbejde. Vi glæder os særligt over den centrale rolle, som de internationale menneskerettigheder gives i udviklings samarbejdet som afspejlet i lovudkastets formålsbestemmelse.

Bemærkninger til §1:

Danmarks fremme af internationale menneskerettigheder bør i sagens natur være centreret omkring FNs såkaldte "core international human rights treaties".¹ Til denne sluttede kreds af menneskerettighedskonventioner hører ni FN konventioner, herunder FNs konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Lovbemærkningerne henviser imidlertid kun til et udsnit af disse konventioner og nævner ikke FNs konvention mod tortur. Dette undrer RCT, navnlig henset til, at kampen mod tortur har været en dansk mærkesag i flere årtier, hvor Danmark har spillet en central rolle som forslagsstiller til torturrevolutioner i både FNs Generalforsamling og FNs Menneskerettighedsråd samt i EU-regi samt har ydet en betragtelig finansiel støtte til bekæmpelsen af tortur på globalt plan. RCT vil foreslå, at FNs Konvention mod Tortur nævnes udtrykkeligt i bemærkningerne til § 1.

Bemærkninger til §4 og §10:

RCT anser det som meget positivt, at udviklings samarbejdet undergives en højere grad af åbenhed og gennemsigtighed i overensstemmelse med grundlæggende principper for god forvaltningsskik. Vi er imidlertid ikke sikre på, at de foreslåede strukturelle ændringer vil skabe en bedre bistand med større folkeligt engagement. Her tænkes på

¹ <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/Pages/HumanRightsBodies.aspx>

RCT

Borgergade 13
P.O. Box 2107
DK-1014 Copenhagen K
Tel. +45 33 76 06 00
Fax +45 33 76 05 10
E-mail rct@rct.dk
www.rct.org

SE-No 69 73 51 18

Giro BG Bank No.
3001-0007383940

Danske Bank No.
3001-431082120

nedlæggelsen af Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde og Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde samt oprettelsen af et Udviklingspolitisk Forum, offentlige høringer og en administrativ bevillingskomité i Udenrigsministeriet.

Umiddelbart forekommer forslaget om *offentlige høringer* at harmonere godt med målsætningen om øget åbenhed, folkelig forankring og ejerskab. Samtidig indebærer denne konstruktion dog en risiko for, at høringsprocessen bliver præget af vilkårlighed uden nogen garanti for repræsentativitet og faglig kvalitet. Nu har man en Styrelse, der skal holde øje med fagligheden i den danske udviklingsbistand og et Råd, der repræsenterer vigtige sektorer i det danske udviklingssamarbejde. I fremtiden vil alle kunne give deres besyv med, men der er ingen garanti for, at institutioner og individer med faglig indsigt på de relevante områder bidrager med deres viden. Desuden er det uvist, hvorledes ministeriet vil inddrage de inputs, der kommer fra offentligheden. Derfor foreslår RCT, at det konkretiseres, hvorledes man har tænkt sig, at denne nye åbenhed skal gennemføres med det formål at bidrage til bedre udviklingsaktiviteter.

Ifølge lovudkastet udpeger ministeren samtlige medlemmer af Udviklingspolitisk Forum efter nogle ikke nærmere definerede kriterier, bortset fra "relevans kriteriet". Der er således ingen forsikring om, at Udviklingspolitisk Forum sammensættes bredest muligt i faglig og politisk henseende. Hertil kommer, at visse af de funktioner, der tidligere blev varetaget af Styrelsen, nu lægges ind i selve ministeriet (bevillingskomitéen), hvorved graden af uafhængighed – formelt og reelt – risikerer at blive formindsket eller at fremtræde som sådan. Såfremt det besluttes at nedlægge Rådet og Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde foreslås det, at Udviklingspolitisk Forum sammensættes bredest muligt fagligt og politisk samt ikke mindst får styrket dets kompetencer og uafhængighed.

Hvis ministeriet ønsker yderligere oplysninger står RCT naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Karin Verland
Direktør

Jan Ole Haagen
Leder, International Afdeling

29.

Red Barnet

Save the Children Denmark

Til Udenrigsministeriet

14. februar 2012

Vedr. høring om udkast til Forslag til Lov om International Udviklingssamarbejde

Red Barnet er medlem af NGO-Forum og støtter i sin helhed høringssvaret fra NGO-Forum. Vi sender derfor kun vores supplerende kommentarer.

Vedr. Målsætning (§1):

Red Barnet er helt på linje med NGO-Forum i behovet for en præcisering af lovens formål. I bemærkningerne til § 1 finder Red Barnet det imidlertid vigtigt, at opremsningen af de forskellige menneskerettigheder fastholdes, herunder FN's Konvention om Barnets Rettigheder og Handicapkonventionen, der er af nyere dato end "Deklarationen om Retten til Udvikling", som NGO-Forum henviser til som retningsgivende.

Red Barnet finder det også vigtigt, at Danmark gennem formålsparagraffen anerkender vigtigheden af politik-kohærens for at opnå målsætningen. Det vil sige, at formålet for dansk udviklingssamarbejde ikke alene opfyldes gennem udviklingsbistand, men også bør gøre det gennem kohærens mellem en lang række andre politikker indenfor f.eks. handel, migration og sikkerhed.

Vedr. organisation (§ 10):

Red Barnet har følgende kommentar til bevillingskomiteens sammensætning: De foreslåede 4 eksterne eksperter, skal sikres uafhængighed af Udenrigsministeriet, hvilke f.eks. kan ske gennem indstilling fra UPF, jf. NGO-Forums kommentarer. Det er imidlertid også vigtigt, at de eksterne eksperter til sammen dækker en række forskellige ekspertområder, der udover bistandsfaglig ekspertise også bør være indenfor erhverv, landbrug, industri, finans- og arbejdsmarked.

Red Barnet forslår derfor, at der opstilles ekspertiseområder, som man ved udpegningen skal sikre, at de 4 eksperter tilsammen dækker.

Med venlig hilsen

Mimi Jakobsen

Generalsekretær for Red Barnet

30.

HØRINGSSVAR

13. februar 2012

Udkast til Forslag til Lov om Internationalt Udviklings samarbejde

Røde Kors takker for det fremsendte Udkast til Forslag til Lov om International Udviklings samarbejde (herefter lovudkast).

Røde Kors vil også kvittere for, at lovudkastet er sendt i høring i god tid. Det giver organisationer og institutioner en mulighed for at indsende fyldestgørende svar – og ikke mindst ministeriet en mulighed for at forbedre det endelige lovforslag før fremsættelsen til Folketingets behandling.

I forbindelse med lovudkastet har vi både en række generelle og specifikke bemærkninger.

1. RØDE KORS' GENERELLE KOMMENTARER TIL LOVUDKASTET

- Røde Kors er tilfreds med, at det nye udkast til en formålsparagraf præciserer, at dansk udviklings samarbejde sker under anerkendelse af, at udviklingslande ikke kun påvirkes af udviklingspolitiske tiltag, men også af tiltag på øvrige politikområder.
- Røde Kors hilser regeringens ambition om mere åbenhed i behandlingen af den danske udviklingsbistand velkommen. Det gælder også de konkrete forslag til mere offentlighed i forvaltningen. Røde Kors peger dog på, at flere af de konkrete forslag til en øget åbenhed allerede i dag kan indføres – uden at det forudsætter en egentlig lovændring. Derimod vil den foreslåede model til en ny organisering af udviklingsbistanden ikke automatisk medføre en øget åbenhed, tværtimod.
- I stedet peger Røde Kors på, at kvaliteten af den danske bilaterale udviklingsbistand risikerer at blive svækket. Det sker, hvis den nuværende brede repræsentation af folkelige organisationer, arbejdsmarkedets parter, interesseorganisationer og akademiske miljøer ikke længere kan yde bistandsfaglig rådgivning til ministeren i forbindelse med konkrete udviklingsprojekter eller programmer. At lægge den opgave i en administrativ bevillingskomite er heller ikke svaret på mere åbenhed.

- Røde Kors henviser i den forbindelse til, at den nuværende Styrelsen for International Udviklings Samarbejde tidligere er blevet internationalt rost som rådgivende organ for det politiske niveau (OECD's DAC Peer Review of Denmark for 2011)

2. RØDE KORS' ANBEFALINGER TIL DEN VIDERE BEHANDLING:

- Røde Kors anbefaler, at lovudkastets nedlæggelse af Styrelsen for Internationalt Udviklings Samarbejde genovervejes. Alternativt, at man særligt er opmærksom på, hvordan den konkrete bistandsfaglige rådgivning af ministeren på anden måde kan sikres med inddragelse af en bred kreds af interesse og bistandsfaglige eksperter.
- Det kan eksempelvis ske ved, at det foreslåede Udviklingspolitiske Forum får kompetence til at yde bistandsfaglig rådgivning om forslag til programmer og projekter af en vis størrelse. Og at den foreslåede styrkelse af den snævert sammensatte administrative bevillingskomité skrinlægges.

3. RØDE KORS' SPECIFIKKE KOMMENTARER TIL LOVUDKASTETS KONKRETE BESTEMMELSER

Røde Kors har følgende kommentarer til lovudkastet konkrete bestemmelser.

Åbenhed – Lovudkastets § 4.

Røde Kors er enig i forslaget ambition om mere åbenhed og transparens i forvaltningen af den danske udviklingsbistand.

Det fremgår af de særlige bemærkninger til § 4, at udviklingsministeren bemyndiges til administrativt at fastsætte de nærmere regler for åbenhed i forvaltningen – og at mødemateriale og strategiske udviklingspolitiske emner og bevillinger af en vis størrelse bør være tilgængelige for den brede offentlighed. Den del er Røde Kors meget enig i.

Det fremgår også af bemærkningerne, at den øgede åbenhed bredt giver samfundets interesser mulighed for at tilkendegive synspunkter, "således at beslutninger kan træffes på et oplyst og kvalificeret grundlag". Røde Kors er naturligvis enig i, at debat og åbenhed kvalificerer et beslutningsgrundlag. Men vi advarer mod at tro, at mere åbenhed på eksempelvis internettet, sammen med en behandling i den mindre bevillingskomite, er et stærkt nok grundlag at basere kvalitetssikringen på.

Røde Kors mener derfor, at:

- En øget åbenhed og offentliggørelse af mødemateriale om strategiske, udviklingspolitiske emner og bevillinger af en vis størrelse på eksempelvis internettet er positiv. Naturligvis skal en øget åbenhed ske under en række vigtige hensyn, herunder sikkerhed for befolkningerne og enkelt individer i eksempelvis skrøbelige stater.
- Øget åbenhed på eksempelvis internettet med fordel ville kunne supplere – men ikke erstatte – den kvalitetssikring af program- og projektforslag, som det brede civilsamfund, interesseorganisationer, arbejdsmarkedsparter og akademiske kredse i dag bidrager til.

Organiseringen – Lovudkastets § 10

Røde Kors er overordnet enig i den udtalte ambition for de foreslåede organisatoriske ændringer, nemlig en forsat kvalitetssikring, en styrket offentlighed og en fokuseret strategisk dialog.

Røde Kors er derimod ikke enig i, at udkastet til en ny lovgivning entydigt rummer den rigtige medicin. Lovudkastet må nødvendigvis holdes op mod, hvad det erstatter.

Røde Kors mener på den baggrund, at Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde bør oprettholdes. Sker det ikke, har vi følgende bemærkninger til lovudkastets konkrete tekst om udviklingsbistandens organisering.

Den bistandsfaglige rådgivning af det politiske niveau svækkes

Røde Kors peger på den tvetydighed, der ligger i de særlige bemærkninger til § 10. Det fremgår her, at et af de "væsentligste principper og funktioner, som er søgt styrket i den nye organisatoriske struktur", er en "forsat kvalitetssikring af udviklingsbistanden og ekstern bistandsfaglig rådgivning af udviklingsministeren med henblik på ministerens stillingstagen".

Røde Kors peger på, at det harmonerer dårligt med, at det senere i samme bemærkninger fremgår, at den bistandsfaglige rådgivning vedrørende programmer og projekter af en vis størrelse videreføres – ikke i det nye bredt sammensatte Udviklingspolitiske Forum – men i den administrative bevillingskomite i Udenrigsministeriet med 4 eksternt udpegede medlemmer.

Kommentar til § 10, stk. 2 vedr. styrkelse af den strategiske dialog

Den strategiske dialog løftes for alvor, når dialogen tager udgangspunkt i virkelighedens dilemmaer. Det sker i de ofte komplekse, men konkrete problemstillinger, som ligger i den nuværende styrelses behandling af større program- og projektforslag.

For at styrke den strategiske dialog anbefaler Røde Kors derfor, at:

- Det Udviklingspolitiske Forum også får tildelt den bistandsrådgivende kompetence for større bevillinger i stedet for den mindre administrative Bevillingskomite på kun 4 eksterne medlemmer.
- At den administrative bevillingskomite som konsekvens af ovenstående alene beskæftiger sig med de opgaver vedr. mindre bevillinger, som komiteen har i dag.

Kommentar til § 10, stk. 3 vedr. størrelsen og sammensætningen af Udviklingspolitisk Forum

Det fremgår af bestemmelsen, at det Udviklingspolitiske Forum omfatter indtil 15 medlemmer, der udnævnes for en periode af op til 6 år. Af bemærkningen til bestemmelsen fremgår det endvidere, at sammensætningen skal afspejle relevante interessegrupper, herunder arbejdsmarkedsparter og den bistandsfaglige ekspertise i Danmark. Både den foreslåede størrelse og ambition for sammensætningen af Udviklingspolitisk Forum finder Røde Kors fornuftig.

Røde Kors anbefaler dog, at:

- At medlemmerne i stedet udpeges for en fast periode – eksempelvis tre eller fire år. Dette i stedet for lovudkastets brede hjemmel til ministeren til efter forogodtbefindende at ændre på sammensætningen.

Med venlig hilsen

Anders Ladekar
Generalsekretær

31.

Udenrigsministeriet
Att.: Lotte Rickers Olesen, HUC
Asiatisk Plads 2
1448 København K.

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

14. februar 2012

Med e-mail af 1. februar 2012 har Udenrigsministeriet sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring bilagt høringsbrev af 20. januar 2012 og med svarfrist 16. februar 2012.

Kontor: C 3

J.nr.: 2011-2000-36

Rigsrevisionen har gennemgået udkastet til lovforslag og kan bemærke følgende.

Ad § 5

1. Bestemmelsen fastlægger, at ministeren fremover årligt skal fremlægge en 4-årig plan for udgiftsrammerne for de bilaterale og multilaterale udviklingsaktiviteter, mod hidtil 5-årige planer.

Rigsrevisionen finder ændringen hensigtsmæssig, idet der herved skabes overensstemmelse med sædvanlig finanslovspraksis med angivelse af F-år og 3 BO-år.

Ad § 9

2. Rigsrevisionen kan endvidere konstatere, at "Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene" ændrer navn til "Investeringsfonden for Udviklingslandene" (IFU), jf. lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil.

Herudover vil Udenrigsministeriet fremover ikke længere have egentlige bestyrelsesmedlemmer i IFU, men alene en observatør med taleret uden stemmeret, og med opdrag at informere ministeren om væsentlige beslutninger. Henvisningen herom til "§ 9, stk. 5" i afsnit 4 i bemærkningerne til § 9 skal formentlig være "§ 9, stk. 4".

I øvrigt har Rigsrevisionen noteret sig, at lovforslaget ikke ændrer på regnskabs- og revisionsforholdene for IFU.

Ad § 10

3. Rigsrevisionen kan videre konstatere, at Styrelsen og Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde nedlægges. I stedet nyoprettes et "Udviklingspolitisk Forum" med op til 15 medlemmer, jf. lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil.

4. Gennemgangen af udkastet til lovforslag viser i øvrigt, at dette ikke indeholder bestemmelser om forhold vedrørende statsligt regnskab og/eller revision, og Rigsrevisionen har derfor ikke yderligere bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Wilfred Christensen
specialkonsulent

32.

Udenrigsministeriet

Ulandssekretariatet
LO/FTF Council

Danish Trade Union
Council for International
Development Cooperation

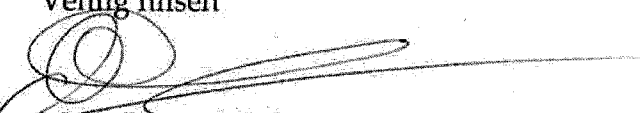
16. februar 2012

Høring over udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde

Ulandssekretariatet har været konsulteret i forbindelse med både LO's og FTF's allerede fremsendte høringssvar til lov om internationalt udviklingssamarbejde.

Ulandssekretariatet er således dækket ind af de nævnte besvarelser, og fremsender ikke et selvstændigt høringssvar til lovforslaget.

Venlig hilsen

Mads Bugge Madsen
Sekretariatsleder

C.c. Heidi Rønne Møller, LO – Søren Kargaard - FTF

33.

Lovforslag

Fra: John Charles Nordbo <j.nordbo@wwf.dk>
Sendt: 14. februar 2012 15:20
Til: Lovforslag
Cc: Elisabeth Kiørboe
Emne: Høringssvar til lov om internationalt udviklingssamarbejde

Klassifikation: UKLASSIFICERET
docId: DOK7595011
SJfile: 104.DAN.1.
SJ: -1

Kære UM
Bekræft venligst modtagelsen af dette:

Høringssvar til lov om internationalt udviklingssamarbejde

WWF Verdensnaturfonden vil gerne takke for muligheden for at kommentere udkastet til ny lov om udviklingssamarbejde. Overordnet finder WWF det relevant at revidere loven, som daterer sig helt tilbage til udviklingsbistandens første år.

WWF er enig i, at lovens formålsparagraf trænger til at blive moderniseret, og vi bakker op om, at hensyn til bæredygtig udvikling bør indskrives.

WWF skal imidlertid opfordre til, at der sker en præcisering af miljøhensynets rolle i forbindelse med den endelige udformning af lovforslaget. Det bør tydeligt fremgå, at både sociale, økonomiske og miljømæssige hensyn skal integreres i udviklingsbistanden, som en forudsætning for at opnå bæredygtighed og fattigdomsreduktion. I såvel de generelle bemærkninger (afsnit 3.2.1) som i bemærkningerne til paragraf 1 bruges udtryk som "bæredygtig økonomisk udvikling" og "bæredygtig økonomisk vækst og udvikling" i stedet for "bæredygtig udvikling", som i den nye tekst i formålsparagraffen. Det skaber forvirring og tvivl om det egentlig er miljøhensyn, der sikres med lovændringen, når det økonomisk bæredygtige betones i bemærkningerne. Såfremt det findes vigtigt at skrive eksempelvis "bæredygtig økonomisk vækst" i bemærkningerne, vil vi opfordre til, at udtrykket kvalificeres, så der tales om "miljømæssigt bæredygtig økonomisk vækst" eller lignende formuleringer, som understreger, at miljøhensyn integreres i udviklingsbistanden som et væsentligt hensyn på linje med sociale og økonomiske hensyn.

WWF kan også tilslutte sig, at der gennemføres en revision af de rådgivende organer, herunder at Rådet nedlægges og erstattes af andre debatskabende aktiviteter. WWF er tilhængere af, at der etableres et bredere Udviklingspolitisk Forum, end Styrelsen er idag. WWF skal i den forbindelse opfordre til, at der i lovforslagets bemærkninger sker en præcisering af forummets funktioner og sammensætning i tråd med høringssvaret fra NGO Forum.

Med venlig hilsen
John Nordbo
Miljøfaglig chef
WWF Verdensnaturfonden

Sendt fra min iPhone

34.

Lovforslag

Fra: Viggo Fischer <vf@fischernet.dk>
Sendt: 14. februar 2012 14:57
Til: Lovforslag
Emne: ændringsforslag

Klassifikation: UKLASSIFICERET
docId: DOK7595008
SJfile: 104.DAN.1.
SJ: -1

Som led i høringen vil jeg foreslå følgende:

3.2.1. – tilføjelse til sidste afsnit:

Danmark vil være særlig opmærksom på, at de danske principper om beskyttelse af menneskerettighederne, om afstandtagen fra tortur og om bekæmpelse af korrupsion de facto nyder fremme i de lande, der nyder godt af den danske udviklingsindsats.

3.2.2. – ændring af tekst første afsnit:

Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde fastholdes og arbejdet søges styrket ved en bestemmelse om, at der minimum afholdes fire årlige arrangementer: to generelle møder om aktuelle temaer i dansk udviklingssamarbejde, samt to møder, der beskæftiger sig med en vurdering af forløbet dels af den bilaterale, dels af den multilaterale udviklingsindsats.

Med venlig hilsen,

Viggo Fischer
Tel. 28110012
vf@fischernet.dk
14.02.2012

35.

Jytte Nhanenge
C.P. 258
Chimoio, Mozambique

Phone: 258-251-22709
Cell: 258-84-0106057
Email: nhanenge@gmail.com

Sendt via e-mail til lovforslag@um.dk

Februar 2012

Udviklingsminister Christian Friis Bach
Ministeriet for Udviklingssamarbejde
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Danmark

Kære Christian Friis Bach,

Jeg vedlægger hermed mine kommentarer til udkast til lov om internationalt udviklings-samarbejde.

Jeg var meget taknemmelig da Lotte Rickers Olesen tillod mig at deltage i debatten, selvom jeg ikke tilhører en organisation, ej heller bor i Danmark. Jeg er blot en privat dansk person der er dybt bekymret over de umenneskelige lidelser som fattigdom medfører. Jeg har derfor fået en lidenskab for fattigdomsbekæmpelse, som er blevet min prioritet at studere og informere om. Min bog, "Ecofeminism: Towards Integrating the Concerns of Women, Poor People, and Nature into Development" burde stå på en hylde i ministeriet, fordi jeg sendte den til Søren Pind da den udkom i april sidste år. Ellers kan du finde den her:
<https://rowman.com/ISBN/9780761854289>

På grund af min prioritet, var jeg meget glad da jeg så, at det nye lovforslag har ændret ministeriets målsætning væk fra økonomisk vækst, hen mod fattigdomsbekæmpelse. Med den meget vigtige forandring, har jeg tillid til at ministeriet vil være i stand til at gøre en positiv forskel for fattige mennesker.

Jeg er mindre engageret i lovforslagets nye struktur, selvom jeg har en kommentar til den tillige. Det overordnede mål med mine kommentarer er at dele med dig og ministeriet hvad jeg har lært igennem mine studier om fattigdommens rødder. Mit håb er, at det kan give jer supplerende ideer til at definere og implementere nogle strategier og metoder der i praksis kan assistere kvinder og andre ud af deres fattigdom.

Undervejs, da jeg skrev, fandt jeg ud af at mit danske er blevet lidt rustent. Jeg håber imidlertid ikke, at det vil forstyrre læsningen.

Igen, mange tak for, at jeg måtte sende mit bidrag til debatten om fattigdomsbekæmpelse. Hvis jeg på nogen måde kan assistere i jeres bestræbelser på at afhjælpe fattigdom, så er I velkomne til at kontakte mig. Jeg er altid til rådighed for fattige mennesker.

Med venlig hilsen
Jytte Nhanenge

Del I: Den nye organisatoriske opbygning:

Jeg var glad for at erfare, at ministeriet for dansk udviklingssamarbejde endeligt har besluttet at gøre fattigdomsbekæmpelse til sit klare mål. Nu er det blot nødvendigt at finde de rette midler, for at nå disse ædle formål. Det nye Udviklingspolitisk Forum, dets konstellation af medlemmer, og dets dagsorden er etableret til at gøre det. Derfor vil dette Forum diskutere og udvikle de strategier, eller rettere, midlerne, som i praksis kan nå dette klart definerede mål. Da midlerne til fattigdomsbekæmpelse nødvendigvis må være fleksible, alsidige og foranderlige ville det være klogt, at konstellationen af medlemmerne i Forummet også er sammensat fleksibelt, varieret og foranderligt. Det betyder, at når nye typer af input er nødvendige kan ministeren invitere folk, fra alle samfundslag, med relevant ekstra viden ind i gruppen, mens indehavere af kendte oplysninger kan afslutte deres medlemskab. Forummet vil på denne måde bestå af forskellige typer af viden, der kan tilpasses og kombineres, fungerende som mangfoldige metoder til fattigdomsbekæmpelse. At have forskellige kundskaber til rådighed er relevant, da fattigdom og dets bekæmpelse vil variere afhængigt af situation, kultur, land, historie og lokal konstellation. Man kan ikke generalisere afhjælpning af fattigdom, følgelig bør Forummet også være alsidigt og fleksibelt. Jeg ser derfor Forummet mere som en tænketank, end som en fast enhed. Jeg er klar over, at udskiftning af medlemmer i Forummet kan blive en personlig følsom sag. Dog må den samlede fokusering af Forummet være på fattigdomsbekæmpelse. Derfor, at sidde i gruppen må være en midlertidig rådgivningsopgave, der udelukkende er til gavn for fattige mennesker, og ikke for egen karrieremulighed. Dette kan klar angives som en betingelse for at blive medlem: Det er medlemmets viden om fattigdomsbekæmpelse der opfordres til at blive delt i Forummet, ikke medlemmets position i samfundet. Derfor finder jeg også at 6 års medlemskab er for fast og for længe. Man kan nemt dele sin viden i en periode på et par år, og måske komme tilbage senere. Desuden er det ikke medlemmerne der skal beskytte Forummets erfaring og historie, det må være en opgave for tjenestemænd. Medlemmernes formål bør, efter min bedste mening, være at dele deres viden, erfaringer, opfattelser, og visdom inden for fattigdomsbekæmpelse.

Angående spørgsmålet om udnævnelse af medlemmer til Forummet bør følgende konstateres: Den danske parlamentariske demokratiske struktur fungerer på den måde, at offentligheden kun kan stemme på et politisk parti og vælge imellem dets lokale medlemmer. Lederen, af det parti der vinder valget, bliver automatisk statsminister, der har det privilegium at udnævne ministre. Disse ministre har derefter det privilegium at udpege medlemmer til ministerielle udvalg. Det vil sige at det underliggende princip i systemet er, at det offentlige delegerer et temmeligt stort ansvar til et politisk parti og dets medlemmer. Selv om jeg ville foretrække et langt mere direkte og ansigt-til-ansigt demokrati med decentraliserede politiske beføjelser, så er diskussionen ikke relevant. Jeg vil kun nævne, at det er en logisk konsekvens af den nuværende struktur, at Udviklingsministeren udpeger medlemmerne til det nye Udviklingspolitisk Forum. Det kan ikke være anderledes. Det er også i overensstemmelse med disse regler, at Forummet skal arbejde i henhold til ministerens dagsorden, som igen er defineres af partiet, der er valgt af folket.

Del II: Mål og midler i den nye lov:

I den nuværende lovgivning, har den danske bistand til formål at støtte udviklingslandenes bestræbelser på at fremme økonomisk vækst for at sikre social fremgang og politisk uafhængighed. Dette blev normalt gjort via Danidas sektor-program. Denne måde at opfatte udvikling på betød, at midlerne var definerede (økonomisk vækst og sektor-programmet), men ikke målet. Der var kun en formodning om, at disse midler ville ende med socialt fremskridt og politisk uafhængighed, hvad det så end betyder. Det blev aldrig understreget, at dansk bistand skal bruges på fattigdomsbekæmpelse. Der er derfor ingen sikkerhed for at disse udviklingsaktiviteter endte med forbedringer for fattige folk.

Nu dette er heldigvis blevet ændret. Målet for Danmarks udviklingssamarbejde er blevet defineret, og det er endeligt blevet besluttet, at udvikling skal afhjælpe fattigdom, fremme menneskerettigheder, demokrati og sikre en bæredygtig udvikling, som kan motivere global fred og stabilitet. Når målet er fastlagt, er det så meget lettere at identificere midlerne. I dette forslag er midlerne endda fleksible. Det betyder, at ministeriet er villig til at tilpasse deres udviklingsbistand til den lokale situation, og

undervejs skabe nye metoder og måder der fungerer for fattigdomsbekæmpelse. Det betyder også, at ministeriet nu kan måle om dansk udviklingsbistands praksis fører til fattigdomsbekæmpelse. Jeg finder derfor, at den nye lov viser et klarsyn, først fordi fattigdom og dets bekæmpelse endelig er i fokus, og for det andet fordi man nu engang er nødt til at definere målet, før man kan vælge de nødvendige og relevante midler. Det glæder mig, og jeg er derfor meget positiv overfor forandringen.

Formuleringen i loven betyder også, at ministeriet nu kan vælge at opfatte udvikling holistisk, og inkluderer alle elementer, der relaterer sig til fattigdomsbekæmpelse, så som kvinder, børn, mænd, deres indbyrdes relationer, traditioner, lokale kulturer, værdier, samfund, natur, politik, den formelle og uformelle økonomi, osv. Det er en ændring fra det tidligere reduktionistiske fokus på industrialisering, produktion til det formelle marked, og økonomisk vækst. Eller sagt anderledes: Danske borgers skattepenge kan nu anvendes til at forbedre livskvaliteten for borgerne i udviklingslandene, snarere end at øge kvantiteten af den økonomiske vækst, der højst sandsynligt nydes kun af en lille elite.

Siden ministeriets fokus er på fattigdomsbekæmpelse, og der er mulighed for at diskutere nye strategier, ville jeg være glad for at dele med jer min opfattelse af, hvordan fattigdom er skabt, hvem ofrene er, og hvordan det kan være muligt at afhjælpe fattigdom og andre kriser.

Jeg har studeret fattigdomsbekæmpelse i mange år. Undervejs i mine studier fandt jeg ud af, at jeg ikke kunne studere fattigdomskrisen alene; globale kriser er indbyrdes forbundne, og alle er krænkelser af menneskerettighederne. Man kan derfor ikke afhjælpe fattigdom, eller andre kriser, enkeltvis. Det gik op for mig, at de moderne kriser hænger systematisk sammen, og har samme underliggende årsag: en struktur, hvor økonomiske aktiviteter er baseret på domination af samfundet og udnyttelse af naturen, hvorefter profitten nydes af eliten. Derfor, fattigdom, og alle andre kriser, er forårsaget af domination. I det følgende vil jeg forsøge at forklare, hvordan dette komplekse dominerende system fungerer, og hvordan man kan ændre det.

For at sætte diskussionen i en sammenhæng, vil dette papir først give nogle aspekter af de negative bivirkninger fra det overdrevne fokus på økonomisk gevinst. Det giver et billede af, hvad "fremskridt" og den økonomiske udvikling har betydet for kvinder, fattige mennesker og naturen. Diskussionen fortsætter derefter med at analysere årsagen til disse kriser og vise hvorfor det konstant er kvinder, fattige mennesker og naturen, der er ofre for økonomiske fremskridt, mens eliten høster fordelene. Til sidst, er mulighederne for bekæmpelse af fattigdom og af andre kriser foreslået.

Diskussionen i dette papir er baseret på materialet i min bog, "Ecofeminism: Towards Integrating the Concerns of Women, Poor People, and Nature into Development." Bogen kombinerer tanker, viden og visdom fra mange respekterede forfattere. Derfor er ideerne ikke min skabelse. Jeg samlede blot det hele til en sammenhængende helhed. Da dette papir er et sammendrag af forskellige dele i bogen, og nogle artikler jeg har skrevet, har jeg udelukket referencer, som kan findes i bogen.

Indledning

Folk over hele verden er blevet mere og mere kritisk over for den politiske og økonomiske elites evige stræben efter økonomisk vækst og profit. Selvom vi globalt i gennemsnit skaber stadig mere velstand, er disse rigdomme ulige fordelt. Resultatet er, at et mindretal bliver meget velhavende, mens millioner af mennesker lider af fattigdom. Situationen er specielt desperat i Syd. På trods af 60 års udviklingsbistand, snarere end at opleve øget velfærd, står mange mennesker over for alvorlige prøvelser, herunder afsavn, undertrykkelse, vold og grusomhed, der ødelægger deres livskvalitet. Siden midten af 1970'erne, er kritikken af de globale økonomiske aktiviteter uddybet på grund af forringelse af det naturlige miljø. Undersøgelser har klart forbundet modernisering, industrialisering og de økonomiske aktiviteter med øget knaphed på naturressourcer, og produktion af forurening og affald. Slutresultatet er klimaændringer og nedbrydning af jord, land, vand, skove og luft. Sidstnævnte trussel er af stor betydning, fordi uden et sundt miljø, vil mennesker og andre dyr ikke være i stand til at overleve.

De politiske ledere i Nord mente, at en modernisering af verden ville forbedre velfærd for alle. Imidlertid, efter at have oplevet de negative bivirkninger og truslen om udryddelse af liv på Jorden,

må man konkludere, at et eller andet sted, var der noget der gik galt. I stedet for rigelig materielle goder, skabte prioriteten af den økonomiske udvikling en voldelig, usund og ulige verden. Det moderne verdensbillede tillader, at den politiske og økonomiske elite lever et liv i luksus, medens millioner af mennesker marginaliseres. På grund af elitens snævre økonomiske ideologi, er disse mennesker blevet ofre for moderniseringen. De er tvunget til at leve i fattigdom, sult, underernæring og sygdom. De må overleve fra forringede miljøer, og leve uden personlig eller social sikkerhed. Da de ikke har nogen stemme eller en platform, hvorfra de kan tale, kan de ikke kræve deres retmæssige andel af verdens ressourcer. De fleste af disse mennesker er kvinder, børn, traditionelle folkeslag, stammefolk, farvede mennesker, og fattige mennesker (den gruppe kaldes her kvinder og fattige mennesker, eller blot samfund). De er – sammen med naturen – domineret af den globale struktur og dets økonomiske udvikling, der er blevet defineret og gennemført af den nordlige elite. På nuværende tidspunkt, er disse økonomiske politikker ligeledes blevet vedtaget og implementeret af den sydlige politiske og økonomiske elite. På denne måde er kvinder, fattige mennesker og naturen tvunget til at betale prisen for den globale økonomiske udvikling, mens de ikke høster fordelene.

Et godt sted at begynde en diskussion om domination af kvinder, fattige mennesker og naturen er at vise, hvordan de uforholdsmæssigt er tvunget til at bære de negative konsekvenser af den globale økonomiske udvikling. Nedenstående diskussion har derfor til formål at give en idé om "bagsiden" af moderniseringen. Den giver et dystert billede af, hvad "fremskridt" og dets fokus på økonomisk vækst har betydet for kvinder, fattige mennesker, og det naturlige miljø.

Kriser i Verden

Nedenstående diskussion opdeler de forskellige indbyrdes forbundne, komplekse og negative konsekvenser i fire overordnede kriser med følgende overskrifter: krig og vold; fattigdom og ulighed; miljødelæggelse; menneskerettighedskrænkelser. De fire kriser er ikke absolutte kategorier. På grund af deres indbyrdes forbundenhed, er det vanskeligt at adskille kriserne, derfor overlapper nogle elementer hinanden. Redegørelsen af kriserne er ikke en grundig diskuteret eller undersøgt præsentation. Formålet er snarere at give et overblik over kriserne; at give en sammenfattet idé om størrelsen af de negative bivirkninger den økonomiske udvikling har, og at øge bevidstheden om, hvordan omkostningerne fra disse aktiviteter kontinuerligt, konsekvent, og urimeligt uddelegeres til og bæres af kvinder, fattige mennesker og naturen, medens fordelene høstes af eliten. I sum, er det hensigten at give et generelt billede af hvordan moderne fremskridt – som blev opfundet, indført, og stadig bliver fremmet af de politiske ledere i Nord – dominerer kvinder, fattige mennesker og naturen.

Krisen: Krig og Vold

Globale militæradgifter var i 1978, 425 milliarder USD eller 1,16 milliarder USD om dagen. I 1994 steg de til 800 milliarder USD, eller 2,2 milliarder USD dagligt. I 2008 udgjorde de 1.464 milliarder USD, eller 4 milliarder per dag. Ifølge World Council of Churches, 0,5 procent af verdens militære udgifter kan redde 6 millioner børn fra døden årligt. Men globale regeringer foretrækker at investere i militært udstyr, snarere end i den sociale velfærd for deres borgere. Ifølge SIPRI, i 2006 tildelte regeringerne i de industrialiserede lande 12 procent af deres budget til militæret, medens der kun var afsat 4 procent til uddannelse af deres borgere. Ugandas regering brugte 26 procent af sit statsbudget på militæret, og 2 procent til folkesundheden. Sudan brugte 28 procent på militær, og 1 procent på sundhed. Hvad det betyder i reelle tal er ikke klart. Det vides dog, at de afrikanske lande i 2008 brugte 20,4 milliarder USD på deres militær, mens 1998-tallene "kun" var på 11,1 milliarder USD.

De Forenede Nationer (FN) blev etableret efter Anden Verdenskrig for at bevare freden. Men FNs budget er kun 1,8 procent af verdens militære udgifter. Endskønt FN ikke er perfekt, er det foruroligende, at regeringer bruger så meget på deres militær og samtidig bidrager så lidt til FN-målene: Global sikkerhed, internationalt samarbejde og fred. Ikke desto mindre, baseret på fakta og tal, må man konkludere, at politiske ledere prioriterer at købe våben til krig, snarere end at investere i fred, eller opfylde basale menneskelige behov som uddannelse, sundhed og socialt velvære – især de dystre behov hos mennesker i Syd. En oplagt løsning til at ende gæld, krige og fattigdom ville være at skære ned på militære udgifter.

Krige giver kolossale tragedier. En ting er de økonomiske tab, der alene i Afrika kommer op på 15 milliarder Euro om året. Disse penge kunne levere en yderst tiltrængt social velfærd, men i stedet for forårsager krigen forfærdelige sociale katastrofer. Borgerkrigen i Den Demokratiske Republik Congo har været den blodigste siden Anden Verdenskrig. I alt er 5,4 millioner mennesker omkommet. Selv om Congo krigen officielt blev afsluttet i 2003, fortsætter konflikten, og det er anslået at 45.000 mennesker dør hver måned. De fleste bukker under for sygdomme og hungersnød, halvdelen af disse er børn. Krige tvangsforflytter ofte et stort antal mennesker. De seneste tal fra FNs Højkommissariat for Flygtninge (UNHCR) anslår i rapporten "Global Trends 2010", at der er 43,7 millioner flygtninge på verdensplan. Tallene er enorme og stigende. Disse mennesker lever under overfyldte, uhygiejniske og dårlige forhold, som øger risikoen for smitsomme sygdomme og død. Derfor, hvis folk er heldige at undslippe kampene, kan de dø senere af sult eller sygdomme.

I traditionelle krige kæmpede hære imod hinanden. Men i moderne krige, er civil befolkning målet og de bliver derfor ofre for krige, snarere end soldater. Halvfjerds procent af de tilskadede i de seneste konflikter har været ikke-kombattanter, de fleste er *kvinder og børn*:

UNICEF offentliggjorde en rapport i 1994, der beskriver følgerne krige og konflikter har haft på verdens børn i årtiet fra 1984 til 1994: 2 millioner børn døde, 4-5 millioner blev handicappede, 5 millioner blev flygtninge, og 12 millioner blev hjemløse. Over 300.000 børn tjener i hære eller bevæbnede bander, og nogle er kun 8 år gammel. En rapport i 2006 fra Red Barnet tilføjer, at 43 millioner børn er ude af stand til at gå i skole på grund af konflikter og krige.

Krig er en køns-differentieret aktivitet, hvor kvinder udgør de fleste ofre. Gerningsmænd i krig ser kvinder og deres kroppe som en del af slagmarken. De bortfører, misbruger, voldtager, og slavebinder lokale kvinder. Vold imod kvinder er blevet rapporteret i alle krigszoner. Ifølge Aljazeera News (maj 2011), 2 millioner kvinder er blevet voldtaget i Congo krigen. Voldtægten fortsætter. Derfor, i krige er kvinder taberne, uanset hvilken side vinder. Resultatet er betydeligt trauma for kvinder med fysisk og psykisk lidelse, lavt selvværd, og manglende evne til at deltage i samfundet. Ofrene oplever også hindringer i at modtage medicinsk hjælp og juridisk retfærdighed. Rome Statute of the International Criminal Court (ICC) fra 1998 er den første traktat, der anerkender seksuel og kønsbaseret vold som alvorlige overtrædelser af international lov. I dag er halvdelen af de tiltalte i ICC sigtet for voldtægt eller seksuelle overgreb. For at afslutte krigsvold imod kvinder, kræver FN Sikkerhedsråds resolution, 1325 om kvinder, fred og sikkerhed fra 2000, kvinders lige deltagelse i fred og sikkerhedsspørgsmål.

Krige ødelægger også *naturen* ved at frigøre toksiner, forurenende stoffer og radioaktive materialer i luft, jord og vand. I Vietnamkrigen fra 1961-1970, sprøjtede den amerikanske hær vegetationen i det sydlige Vietnam med massive mængder af afløvning med henblik på at afsløre Viet Congs skjulesteder. Det mest ødelæggende stof, der indeholder dioxin, var kaldet Agent Orange. Arven til de overlevende omfatter ondartede vækster, deforme børn, og forskellige former for kræft. Også i fredstid ødelægger militæret naturen. I USA producerer militæret over et ton giftigt affald per minut. Det anslås, at militærets toksiske output er større end summen af de fem største amerikanske kemiske virksomheder. Siden militæret er fri fra miljølove, har det dumpet millioner tons af giftigt affald i jorden tusindvis af steder over hele landet.

Med flere krige, bliver aggressiv adfærd i *samfundet* sædvane og fører til udhuling af social samhørighed. Forenede Nationers Udviklingsfond for Kvinder (UNIFEM, nu UN Women) fastslår, at den globale vold mod kvinder og piger er en krise af epidemisk størrelse. De vurderer, at en ud af fem kvinder bliver udsat for voldtægt eller forsøg på voldtægt i hendes levetid. Mindst en ud af tre kvinder er blevet slået, tvunget til sex eller på anden måde misbrugt i hendes levetid. For kvinder i alderen 15 til 44 år, er vold en væsentlig årsag til invaliditet og død. En undersøgelse fra 1994, baseret på Verdensbankens data, vurderer voldtægt og vold mod kvinder som en højere risikofaktor end kræft, bilulykker, krig og malaria. Der er intet sted på Jorden, hvor kvinder er beskyttet mod vold i hjemmet. I 2005 lavede FN's World Health Organization en undersøgelse i 10 lande. Den viste, at mere end 50 procent af kvinderne i Bangladesh, Etiopien, Peru og Tanzania havde oplevet fysisk eller seksuel vold udført af intime partnere. I Etiopien, nåede tallet op på en chokerende 71 procent. Sydafrika har nok

det højeste antal af børnevoldtægter, hvor et barn er offeret i 40 procent af alle voldtægtssager. Et Sydafrikansk barn bliver voldtaget hvert tredje minut. Derfor, øget militarisering synes at løbe parallelt med øget social vold. Mænd rette deres aggression mod den fysisk svagere del af samfundet – kvinder og børn; de gør dem fortræd, blot fordi de kan!

Vore politiske ledere fortæller os, at det militære system er nødvendigt for at skabe fred. Men på trods af de enorme ofre, synes det som om, at våbenspredning øger krige snarere end fred. Fra 1945 til 1989 var der 127 krige som dræbte 22 millioner mennesker. I øjeblikket har vi omkring 42 væbnede konflikter. Virkeligheden viser derfor, at spredning af våben kun skaber flere krige. På trods af dette hævder politiske ledere stadigvæk, at flere og bedre våben vil bringe os fred. Med stadig flere farlige og dødbringende våben til rådighed, udvides også ødelæggelsen, og sandsynligheden for en global holocaust intensiveres. I sum, militærudgifter kan ikke forhindre krige, de er derfor ikke berettiget.

Konklusion: Våbenhandel er den største enkelte råvare handel i verden. De ting, der handles, kan kun gøre to ting: dræbe eller ruste. Derfor, våbenhandel producerer intet, der kan opretholde eller forbedre menneskeliv. En forholdsvis lille gruppe mennesker modtager en stor økonomisk gevinst fra denne handel, mens den dræber og skader et stort antal mennesker, især kvinder, børn og fattige. Millioner får deres hjem, land og liv ødelagt, millioner bliver flygtninge, og millioner lever i fattigdom, fordi deres politiske ledere køber våben frem for sociale faciliteter. De fleste mennesker ville foretrække at leve i en fredelig verden. Undersøgelser viser, at social retfærdighed er den bedste måde at afslutte aggressiv adfærd på. Når uligheder mellem rig og fattig er fremtrædende, og grupper i samfundet finder deres situation håbløs, vælger nogle vold som et middel til at genoprette retfærdighed. Derfor kunne størstedelen af krige og vold slutes ved økonomisk omfordeling. Men omfordeling af velstand er ikke en politisk prioritet. Den nuværende neo-liberale ideologi, støttet af de fleste politikere, omfatter ikke ressourcodeling, socialt samarbejde, og bevarelse af naturen. Ikke desto mindre, er det de værdier, der er nødvendige for at forbedre livskvaliteten for kvinder, børn og fattige, og for at genskabe sunde miljøer. Sammenfattende, frem for at vælge kloge handlinger, foretrækker moderne politiske ledere at maksimere den økonomiske profit. Resultatet er, at fattigdom, ulighed, vold og krige vil stige, med kvinder, børn, fattige mennesker og naturen som de væsentligste ofre.

Krisen: Fattigdom og Ulighed

Programmet for Tredje Verdens udvikling havde fra dets oprettelse til formål at afhjælpe fattigdom og skabe et godt liv for folk i Syd. Ikke desto mindre, efter omkring 60 års indsats, er fattigdomstallene katastrofale: Verdensbanken anslog i 2008, at der er 1,345 milliarder absolut fattige mennesker i verden, sammenlignet med en global befolkning på 6,7 milliarder. Det vil sige at 1 ud af 5 er absolut fattig. Disse mennesker lever under den internationale fattigdomsgrænse på 1,25 USD per dag. De fleste bor i de 49 mindst udviklede lande, hvoraf 34 ligger i Afrika. I 2007 var befolkningen i Afrika syd for Sahara 770 millioner, 51 procent eller 340 millioner af disse mennesker er absolut fattige. Mange fattige mennesker sulter også. Der er 925 millioner sultne mennesker i verden, 578 millioner bor i Asien og Stillehavsområdet, mens 239 millioner lever i Afrika syd for Sahara. I øjeblikket er vi 7 milliarder mennesker på Jorden, så 13,1 procent, eller næsten 1 ud af 7 er sulten. Omkring 790 millioner mennesker er kronisk underernæret; 1,1 milliarder har utilstrækkelig adgang til vand, og 2,6 milliarder mangler basal sanitet. Livet for fattige og sultende mennesker er derfor fuld af elendighed, modgang, lidelse og smerte. Deres liv er ofte korte og i sidste ende bukker de under. Resultatet er, at 50.000 mennesker dør som følge af fattigdom hver dag.

Økonomisk Udvikling: En mislykket strategi for at afhjælpe fattigdom

Mange udviklingskommentatorer (Paul Ekins; Vandana Shiva; Ted Trainer) mener, at det ikke er manglende udvikling der forårsager disse tal, det er snarere udvikling i sig selv der har medført sådan forarmelse. Når udvikling anvender naturlige ressourcer, som giver et stort antal mennesker et anstændigt subsistens levebrød, til industrielle råvarer, der gavner relativt få, så skaber udvikling fattigdom. Når udviklingsprojekter bruger traditionelle folks land, jord og vand til at producere kommercielle afgrøder og industriel mad til markedet, så kan det traditionelle folk ikke længere leve af dets naturressourcer. Desuden omfatter store udviklingsprojekter ofte fjernelse af folk fra deres forfædres jord, og overførsel til en anden social konstellation med anderledes normer, som de ikke

kan deltage i. Resultatet af traditionelle menneskers engagement i udvikling er, at de mister alt, som gav dem mening i deres liv. Før udvikling fordrev dem, var de ikke fattige. De levede beskedne, men selvforsynende liv, fra deres miljø. De var også anset som nyttige og produktive medlemmer i deres lokalsamfund. Men da udvikling dirigerede deres naturressourcer hen imod skabelse af økonomisk vækst, kunne disse mennesker ikke længere være selvforsørgende. Derfor, ved introduktion af udvikling, blev folk fattige og deres naturlige ressourcer blev opbrugt. Det følger heraf, at udvikling ødelægger sunde og bæredygtige livsstil, skaber knaphed på tilfredsstillende af basale behov, udelukker et stigende antal mennesker fra deres ret til mad, og skaber reel fattigdom og elendighed. Set på denne måde, er den økonomiske udvikling en trussel for overlevelsen af flertallet. Snarere end at være en strategi for fattigdomsbekæmpelse, skaber udvikling fattigdom og miljøødelæggelse.

For at retfærdiggøre centralisering af traditionelle folks naturressourcer hævder regeringen, at industrialiseringen ikke kun bruger de naturlige ressourcer, men også skaber arbejdspladser og dermed indkomst til folks overlevelse. Dette er imidlertid kun en teoretisk model. Ofte kan erhvervsfolk ikke bruge traditionelle folks arbejdskraft, de er i en moderne opfattelse ufaglærte, og ofte også analfabeter. Derfor, hvad industrien ønsker, er at bruge de marker, skove, fisk og floder, som folk lever af. Derfor, i fremskridtets navn, overtager regeringen disse ressourcer, og giver dem videre til ejere af industrier, der omformer dem til kommercielle varer, som det fordrevne folk aldrig kan håbe på at købe.

Grunden til, at udvikling ikke kan afhjælpe fattigdom relaterer sig til en falsk tillid til "Growth and trickle-down approach". Vækststrategien har til formål at maksimere omsætningens vækstrate så hurtigt som muligt. Eksperterne antager, at den øgede rigdom dette giver, vil blive geninvesteret i samfundet, hvilket yderligere vil øge produktiviteten, og i sidste ende gøre samfundet rigt. Men eksperterne overså modellens indbyggede bivirkning af ulighed. Fordelingen af gevinsterne er meget ujævn. Resultatet er, at folk med de mest desperate behov oplever næsten ingen forbedring i deres levevilkår. Troen var, at den skabte velstand ville sive ned og berige selv de allerfattigste. I virkeligheden siver meget lidt rigdom ned. Strategien resulterer i en hurtig stigning af den nationale velstand, men de, der allerede er rige, tager næsten det hele. Årsagen er, at den skabte velstand vil blive investeret i, i produktion af varer som er attraktive for de med høje indkomster, og i eksport til de rige lande. Derfor bliver de forkerte industrier oprettet i Syd. I stedet for at producere simple værktøjer, billige boliger, og rent vand, som er nyttige for fattige mennesker, investerer kapitalisterne deres ressourcer i eksportplantager eller bilfabrikker. Hertil kommer, at de rige mennesker i Syd ofte bruger deres penge på vestlig livsstil. De importerer derfor vestlige forbrugsgoder, hellere end at investere deres formue i samfundsmæssige produktion. Dette giver ikke levebrød til fattige folk. Deres valg giver modsat indkomst til rige lande. Derfor, paradoksalt nok, ender udviklingsbistand med at gavne den sydlige elite og de rige lande i Nord som gav den oprindelige støtte, i stedet for de fattige mennesker i landet der modtog bistanden. Growth and trickle-down strategien er derfor ikke en hensigtsmæssig udviklingsstrategi.

Hvis udvikling skal gøres hensigtsmæssig, bør den ikke maksimere økonomisk vækst. Den skal snarere maksimere landsbyboernes økonomiske uafhængighed og selvforsyning. Men da dette kun ville tilføje lidt eller intet til bruttonationalproduktet (BNP) er det ikke acceptabelt for regeringen, som har brug for indtægter til at betale for ledernes egne luksus livsstil. Produktion af eksport afgrøder og biler, der gavner eliten og de rige lande, er foretrukne fordi disse aktiviteter modsat øger BNP, og dermed regeringens indtægter. Økonomisk vækst og fattigdomsbekæmpelse bliver dermed en selvmodsigtelse. Så længe man baserer en udviklingsstrategi på den økonomiske vækst og trickle-down teorien, så støtter man udvikling, der arbejder næsten udelukkende for de rige. Så længe en regering har økonomisk vækst som sin højeste prioritet, skaber udvikling fattigdom. Dens politikker vil fortsætte med at stimulere vækst ved at kanalisere ressourcer væk fra de lave indkomstmottagere. Dens politikker vil fortsætte med at tage folks naturlige ressourcer væk, gøre dem subsistensløse, og nedbryde miljøet. Så længe regeringer ikke dirigerer udvikling hen imod passende aktiviteter, der vil gavne fattige mennesker, vil de relativt rige nyde landets naturressourcer og de økonomiske gevinster, de bringer. Derfor vil en udviklingsstrategi, der er orienteret imod økonomisk vækst resultere i at gøre de rige rigere og de fattige fattigere. Omfattende litteratur har derfor fordømt vækst og trickle-down

strategien. Mange forfattere mener, at udvikling ikke alene er et mislykket forsøg på at forbedre levestandarden for det fattige flertal; strategien er den primære årsag til fattigdom!

Udviklingsbistand i sin nuværende form, kan derfor ikke mildne fattigdommen i Syd. Den giver modsat økonomisk støtte til rige mennesker i Nord og Syd. Ifølge Graham Hancocks bog fra 1989 "The Lords of Poverty", udviklingsvirksomheden understøtter faktisk primært Nord. På det tidspunkt i historien, affødte udvikling 60 milliarder USD om året. Af disse, brugte regeringerne i Syd 70 procent (42 milliarder) på at købe udstyr og teknologi i de rige lande i Nord. Femten milliarder USD gik til de 150.000 eksperter fra Nord, der arbejder i udviklingsprojekter. Tilbage var der 3 milliarder USD om året til fattigdomsbekæmpelse, eller til hvad?

Sammenfattende: Den traditionelle udviklingsmodel og dens vækststrategi er en modsigelse til fattigdomsbekæmpelse. Som Ted Trainer siger, vi kan ikke blive ved med at bede de mange millioner, der i øjeblikket er sultne og fattige, om at vente en generation eller to, indtil mere vækst kan resultere i en trickle-down effekt, når der findes talrige relevante udviklingsstrategier. Disse strategier kan give fattige mennesker mulighed for at løse deres egne basale problemer, ofte i løbet af nogle måneder, hvis de havde adgang til en rimelig andel af den eksisterende kapital og jord.

Denne korte forklaring skulle være tilstrækkelig til at vise, at den økonomiske udviklingsbistand ikke kan afhjælpe fattigdom. Modsat forstærker den, en ulig fordeling af ressourcer og rigdom i samfundet.

Kønsbestemte Uligheder

De som primært lider af fattigdom er kvinder og deres børn. Kvinder udgør 70 procent af verdens absolut fattige. Det er sådanne statistikker der giver fattigdom og dens bekæmpelse et kønsaspekt.

I 1984, beskrev Morgan, i "Sisterhood is Global" om den fortsatte diskriminering af kvinder: *"While women represent half the global population and one-third of the labor force, they receive only one-tenth of the world income and own less than one percent of world property. They also are responsible for two-thirds of all working hours. . . . Not only are females most of the poor, the starving, and the illiterate, but women and children constitute more than 90 percent of all refugees of the world, as well as being the primary caretakers of the elderly."*

Nyere undersøgelser viser, at kvinder stadig arbejder mere end mænd gør. Kvinders dobbelte arbejdsdag er faktisk stigende. Det betyder at verdens kvinder arbejder fuldtids i økonomisk produktion og samtidig gør det ulønnede husarbejde, børnepasning og familiepleje. I de fleste dele af Afrika og Asien arbejder kvinder gennemsnitlig 16 timer dagligt. I landdistrikterne, udgør kvindernes arbejde 60-80 procent af fødevarerproduktionen, 90 procent af fødevarerforarbejdning, levering af vand og træbrændsel til husholdningsbrug, 80 procent af madopbevaring, transport af fødevarer fra jordbruget til landsbyen, 90 procent af lugning, og 60 procent af høst og markedsføring. Men på trods af kvinders imponerende arbejdsindsats i landbrug, i den uformelle handel, i husarbejdet og i børnepasningen kalder økonomer dem stadigvæk "økonomisk inaktive".

Kvindernes reproduktive arbejde er endnu værre. I gennemsnit producerer en afrikansk kvinde 6 børn i hendes liv. Hun har 22 gange større sandsynlighed for at dø i barselsseng, end en kvinde fra Nord. I Afrika syd for Sahara var der 921 graviditets relaterede dødsfald af kvinder per 100.000 levendefødte i 2005, og i Nord kun 8. Det er 115-1. En del af årsagen er, at kvinder tvinges til at blive gift og få børn i en tidlig alder. Tre fjerdedele af alle teenagepiger er mødre. Tidligt moderskab er risikabelt for både mor og barns sundhed. Det mindsker også en piges mulighed for uddannelse og beskæftigelse, så hun holdes fast i fattigdom. Når unge piger bliver gift væk, bliver de ofte udnyttet, slået og voldtaget af den nye familie. Nogle mener endda at verden er et bedre sted uden kvinder. En 1993-undersøgelse fra Indien viste, at på grund af præference for drenge, modtager pigebørn mindre pleje og mad, der forårsager at 300.000 flere piger end drenge dør årligt. Ifølge en 1988 undersøgelse, ud af 8.000 aborter udført i Bombay, 7999 var hunkøns fostre. For at føje spot til skade: En 2006 undersøgelse fandt, at over 10 millioner hunkønsfostre er gået tabt til abort og kønsvalg i løbet af de sidste 20 år.

Adgang til uddannelse er også køns ulige. Kvinder udgør 66 procent af verdens analfabeter. Forskning viser, at en farmer der har 4 års formel skolegang kan producere 80 procent flere afgrøder end de uden. På trods af det, er 62 procent af Afrikas kvinder, kontinentets fødevareproducenter, analfabeter.

Kvinder i Syd er undertrykte af patriarkalske traditioner. Introduktion af udviklingsprogrammet øgede domination af kvinderne yderligere. Da udvikling i landdistrikterne introducerede profitorienteret videnskabeligt landbrug, blev mænd interesserede. De overtog den mest frugtbare jord, efterlod kvinder med mindre og dårligere jord til fødevareproduktion, og med meget mere arbejde. Kvinderne blev også overset i adgang til teknologi, kapital og træning. Disse input blev rettet imod mænds salgsafgrøder, der ofte er nonfood eksport produkter. Fokus på profit i landbruget har således resulteret i mangel på mad til husholdningen og også ført til national fødevaresikkerhed. Som et resultat heraf sulter kvinder og børn. Derfor har udvikling i landdistrikterne ikke hjulpet kvinderne. Det er det samme med udviklingen i byerne. Patriarkalske værdier har tvunget kvinder ind i de uformelle eller lavest betalte sektorer, med dårlige arbejdsforhold. Staten støtter de patriarkalske værdier og håndhæver love der forværre kvindernes position i samfundet. Derfor har moderne fremskridt og udvikling kun indført nye former for kønsdominans.

Intet land på Jorden er ligestillet kønsmæssigt. Dette er konklusionen i Global Gender Gaps 2009 rapport. Indekset repræsenterer 134 lande, der dækker mere end 90 procent af verdens befolkning. Af de fire kategorier: Sundhed, uddannelse, økonomisk deltagelse og politiske rettigheder, findes der ligestilling i uddannelse i kun 25 lande, og i sundhed i 39 lande. Island er nummer 1, efter at have lukket forskellen med 83 procent. Nummer 2 og 3 er Finland og Norge. Sydafrika er iblandt de første 10. De arabiske lande og Mellemøsten ligger lavest, med Yemen i bunden, efter at have lukket kun 46 procent. Uligheder findes primært i politisk indflydelse, men kvinder er også berøvet ligestilling i økonomisk deltagelse. Dette er ineffektivt, da undersøgelser har vist, at en reduktion af kønsbestemte uligheder forbedrer økonomisk produktivitet. Investering i pigers uddannelse reducerer fødselsrater, sænker mor og barn dødelighed, øger kvinders indtjening og deres investeringer i børns uddannelse. Disse resultater forbedrer den generelle livskvalitet for kvinder og børn.

Diskrimination mod kvinder er kompleks, og inkluderer politiske, økonomiske, sociale, kulturelle og strukturelle problemer. Det relaterer sig til systematiske og historiske koncepter af patriarkalsk magt og dominans over alt hvad der er feminint, og det påvirker kvinder negativt i alle dele af deres liv.

Nord-Syd Uligheder

Vi har nok rigdom i verden til at støtte os alle, men de globale ressourcer er ulige fordelt. Omkring 1 milliard mennesker bruger 80 procent af ressourcerne, mens resten skal dele de resterende 20 procent. De rige lande har støt øget deres ressourceforbrug og derved dens rigdom. USA, med mindre end 5 procent af verdens befolkning, bruger 30 procent af de globale ressourcer. Dette forbrugsmønster gør landet stærkt afhængig af naturlige ressourcer udenfor dets grænser. På trods af det har strategien, givet velstand: I 1950, kunne folk i de rige lande købe i gennemsnit 10 gange så meget som dem i de fattige nationer, i 1988, var det næsten 30 gange så meget. Den gennemsnitlige indbyggerindkomst var i 2007 i de industrielle lande 38.579 USD, mens den i Afrika syd for Sahara var 965 USD. Dette er et forhold på 40 til 1. Indkomstforskellene er også store indenfor landene. I Brasilien tjener de rigeste 20 procent, 29 gange så meget som de fattigste 20 procent. Tallet er 22 gange i Sydafrika og 9 gange i USA. Desuden er de, der er rige, blevet overordentlig velhavende. I 2006 kunne magasinet Forbes tælle 400 US magnater, der tilsammen ejer 1.125 billioner USD.

Verden har derfor rigdom nok til at lette den menneskelige elendighed. I 2004 beregnede Ode Magazine, at de industrialiserede lande kun behøvede at bruge 0,4 procent af deres årlige indtægt til at tilfredsstille de basale behov for hele verdens befolkning. Årligt, har landene i Syd brug for 5 milliarder Euro til at gøre en ende på sult, 6 milliarder Euro vil give uddannelse til alle, 9 milliarder Euro ville give alle rent drikkevand, 12 milliarder Euro ville levere basal sundhedspleje til alle, og 40 milliarder Euro kunne ende fattigdom. Men folk i Nord vælger i stedet at bruge deres penge på andre ting: Hvert år bruger de 105 milliarder Euro til alkohol; 400 milliarder Euro på rekreativ narkotika; 780 milliarder Euro på våben og militæret; 1.000 milliarder Euro på reklame og markedsføring, og

2.500 milliarder Euro på valutaspekulation. Bortset fra at de rige lande ikke støtter de fattige lande, så udvinder de rige lande gerne de fattige landes ressourcer. Den formelle og uformelle overførsel af ressourcer fra Syd til Nord skønnes at være omkring 200 til 250 milliarder USD årligt.

Konklusion: Fattigdom og ulighed er udbredt i verden. Fokus på økonomisk gevinst til de få gør livet uhåndterbart for de mange. På denne måde vil en overdreven luksus livsstil fortsætte med at eksistere sammen med fattigdom, sult og død. De væsentligste ofre er kvinder, børn og fattige mennesker i Syd. Overforbrug i Nord og marginalisering i Syd har også konsekvenser for naturen:

Krisen: Miljødelæggelse

Vores globale naturlige miljø bidrager til menneskers liv på tre måder: Det giver ressourcer til økonomien, det bortskaffer affald fra den samme økonomi, det giver ydelser til folk på forskellige måder, fra overlevelse til nydelse. Det globale ressourceforbrug er steget gennem årene, hvilket giver bekymringer om den fremtidige forsyning af mineraler og fossile brændstoffer. Men i de senere år har der været fokus på den negative miljøpåvirkning fra de økonomiske aktiviteter og deres affald. Konsekvenserne omfatter klimaændringer på grund af udledning af drivhusgasser så som kuldioxid, metan, dinitrogenoxid og chlorfluorcarboner eller CFC; forsuring af søer og skovforringelse på grund af udledning af svovldioxid, nitrogenoxider og ozon; nedbrydning af ozonlaget ved afgivet CFC; ødelæggelse af biologiske ressourcer, der manifesteres som skovrydning, ørkendannelse, udryddelse af arter, og aftagende vandforsyning; forurening, på grund af øget industrielle, farlige, kemiske og radioaktive affaldsstoffer. Som følge af dets høje industrialiserings niveau og ressourceanvendelse, kommer det meste affald og forurening fra Nord. Men konsekvenserne er globale og de fleste byrder bæres af kvinder, farvede og fattige folk.

Regeringerne har en tendens til at placere miljømæssige byrder på mennesker i lave sociale positioner. Derfor tillader de, at selskaber placerer deres fabrikker i landdistrikter, bruger vandet, forurener jorden, og truer lokalbefolkningens sundhed, samtidig med at de overfører deres produkter til de mere velhavende byboere. Greta Gaard kalder det for *miljø-klassicisme*. Tit er regeringer og industrier sammensvorne. De samarbejder imod fattige lokalsamfunds interesser, og gør det lovligt at slå folk ihjel med giftige kemikalier. I stedet for forebyggelse, definerer de "acceptabel risiko". Det betyder at virksomheder har lov til at slå ihjel, så længe de holder sig inden for en fastsat grænse. Konklusionen må være, at profit prioriteres over liv. Fattige mennesker bliver manipuleret til at tro, at lidelsen er den pris, man må betale for at leve i et moderne samfund. Men i virkeligheden er lidelsen prisen en anden betaler: De rige tager fordelene, mens de fattige lider. Da fattige mennesker ikke kan rejse væk, må deres lokalsamfund bære omkostningerne fra konspirationen mellem erhvervslivet og staten.

For det andet, fokuseres der bevidst på farvede samfund, når der placeres forurenende industrier og giftigt affald. Regeringer sanktionerer officielt denne aktivitet. Folk kan ikke klage, fordi de er udelukkede fra beslutningsprocessen og de regulerende organer, der kan forhindre sådanne aktiviteter. Greta Gaard kalder det for *miljø-racisme*. Undersøgelser viser, at myndighederne tager let på håndhævelse af miljølovene i minoritetssamfund. Et 1982 studie, udført af United Church of Christ Commission on Racial Justice i USA, konkluderede, at race er den bedste indikator til at identificere samfund med størst sandsynlighed for placering af giftige lossepladser.

For det tredje, kvinder må også bære en tungere miljømæssig belastning end mænd. I økologisk skrøbelige zoner er kvinder og børn 75 procent af de berørte mennesker. Derfor, ifølge Gaard, må vi også være bekymrede over *miljø-sexisme*. Den moderne kultur ser naturen som en endeløs forsyning af ressourcer, og som et sted, der altid vil rydde op efter menneskeskabt affald. Denne idé gælder også for kvinder. Kvinder ses som et instrument til at opfylde behovene hos mænd, børn og andre familiemedlemmer, og rydde op efter dem. Denne lighed har hjulpet kvinder til at anerkende en sammenhæng mellem den måde hvorpå det moderne patriarkalske samfund opfatter kvinder og naturen. Kvinders deltagelse i miljøbevægelsen startede ved at identificere en sammenhæng mellem naturens sundhed og kvinders sundhed. At leve i naturen betyder, at naturens sundhedsproblemer også giver folk sundhedsproblemer. Mange kvinder i Syd er afhængige af naturressourcer på grund af deres kønsrolle hvor de må sørge for familiens næring. For dem er en sund natur et spørgsmål om

overlevelse: Når naturens sundhed forværres, så lider også kvinder og børn tilbagegang i deres sundhed. Derfor, når de økonomiske aktiviteter medfører nedbrydning af naturen, så indvirker de også negativt på kvinder. Følgelig, med fokus på økonomisk vækst, trækker udvikling ofte mænd ind i profitorienterede aktiviteter, samtidig med at den gør kvinderne fattige.

For det fjerde, folk i fattige lande bærer en tungere miljøbelastning end folk i de rige lande. På grund af offentlig kritik, har regeringer i Nord indført strengere regler for bortskaffelse af giftigt affald. Dette har ført til at virksomheder i Nord dumper giftigt affald i fattige lande hvor der er få regler. Verdensbanken og World Trade Organisation understøtter handelen som en indtjeningsmulighed for udviklingslandene. Følgelig, imellem 1986 og 1991, har de industrielle lande tilbudt 175 millioner tons farligt affald på verdensmarkedet. Affaldet indeholder giftige og brandfarlige materialer, sprængstoffer, kræftfremkaldende og kernekraft materialer. De vigtigste modtagere er Caribien, Central- og Sydamerika, og de tidligere sovjetiske stater. I Asien har Sri Lanka, Indien, Thailand og Indonesien tilsluttet sig handelen. Det har Benin, Guinea-Bissau, og Ækvatorial Guinea i Vestafrika også. De økonomiske fordele fra import af giftigt affald er attraktive. Britiske firmaer tilbød Guinea-Bissau 120 millioner USD om året for at begrave industriaffald. Beløbet svarer til landets årlige BNP. Men for virksomhederne er prisen lav i forhold til den pris, de skulle betale for at bortskaffe affaldet derhjemme. Fattige lande er derfor mere tilbøjelige til at lide miljøforringelser end rige lande. Det kommer fra kolonitidens historiske arv. Landene i Nord udnyttede de sydlige landes naturressourcer til at fremme deres egen levestandard. De havde ingen interesse i de negative miljømæssige konsekvenser og omkostninger dette gav de lokale samfund. Arven fra kolonitidens uretfærdighed lever videre i det globale økonomiske system. Derfor, når økonomer foretager en cost-benefit analyse om giftig dumping, viser resultatet, at det er mest effektivt at tildele miljømæssige risici til mennesker og steder med mindst økonomisk værdi. I 1991 blev et internt notat fra Verdensbanken offentliggjort ved en fejltagelse. I det hævdede cheføkonom Lawrence Summer, at det er økonomisk logik at dumpe giftigt affald i lande med lave lønninger, fordi det vil give de laveste omkostninger i tilfælde af kompensation. Siden Verdensbanken administrerer international gæld og udøver stor kontrol over økonomien i mange udviklingslande, så har en sådan holdning alvorlige etiske problemer. Der er således også en sag for *miljø-kolonialisme*. Deponering af affald i Syd udgør en kæmpe risiko for mennesker og naturen. Landene er dårligt rustet til at håndtere giftigt affald. De har sjældent relevant teknologi eller viden til at håndtere de involverede farer. I 1988 vedtog Organization of African Unity en resolution, der opfordrer til et forbud imod import af farligt affald til kontinentet. De enkelte afrikanske lande har derfor annulleret deres aftaler, på nær eksporten til Sydafrika og Marokko. Selvom UNEP har givet råd om, hvordan man kan håndtere nogle centrale affaldsmaterialer, er der ingen internationale normer for, hvad er korrekt affaldsbehandling. Og overraskende nok, ingen af de industrielle lande eller internationale institutioner har gjort nogen som helst indsats for at forbyde eksport af affald. Følgelig, handel af farlige stoffer fortsætter med at ekspandere.

Konklusion: Regeringer verden over har taget ejerskab af deres landes miljøer. De har defineret love, hvilket gør det legalt at udnytte naturens ressourcer til profit. De har også åbnet mulighed for at naturen kan bruges som en losseplads for giftigt affald. Da sådan en adfærd er indbringende, ignorerer staten de negative virkninger dette har for samfundet og naturen. Det forventes at de bærer deres tab.

Krisen: Menneskerettighedskrænkelser

Alle de ovennævnte kriser vedrører krænkelser af menneskerettighederne. Krig og vold, kriminalitet og voldtægt, fattigdom og ulighed, økonomisk udnyttelse, og ødelæggelse af miljøet fører alle til menneskelig undertrykkelse. I krige har civilbefolkningen ingen sikkerhed, men behandles grusomt og umenneskeligt. Fattigdom og sult borttager folks rettigheder til mad, sundhed, velvære, og liv. Overtagelse af naturressourcer med profit for øje marginaliserer selvforsynende folk. De nægtes adgang til jord og en rimelig levestandard. At tvinge folk til at leve med forurening og giftigt affald truer menneskers sikkerhed, sundhed og velvære. I den følgende diskussion, fokuseres der på menneskerettighedskrænkelser foretaget af den politiske elite, primært med henblik på økonomisk vinding og magt. Derudover, drøftes krænkelser af kvinder og børns rettigheder.

Prioritet: Profit over Mennesker

Amnesty International udarbejder en årlig rapport, der indeholder menneskerettighedskrænkelser mod folk i hele verden. Årsberetningen for 2001 angiver typen af de begåede krænkelser: Af de 192 FN-lande, har 61 foretaget udenretslige henrettelser. I 30 lande er folk "forsvundet" eller forblev "forsvundet" fra tidligere år. Det blev rapporteret fra 125 lande, at det offentlige statssystem torturerer folk. Samvittighedsfanger blev holdt i 63 lande. Disse mennesker har ikke brugt eller anbefalet vold. Myndigheder fængsler dem på grund af deres tro, køn, etniske oprindelse, sprog eller religion. I 72 lande blev folk tilfældigt arresteret og tilbageholdt uden sigtelse eller rettergang. I 42 lande blev alvorlige krænkelser af menneskerettighederne begået af bevæbnede oppositionsgrupper.

The Economist Intelligence Unit udarbejder et demokrati Index. Ifølge deres Index fra 2008, har verden 51 autoritære regimer. Det betyder at 31 procent af verdens lande er angiveligt autoritære, og dermed lever 35 procent af verdens befolkning under diktatoriske regimer. De nordiske lande fylder 5 af de 6 første pladser, med Sverige som verdens højest placerede demokrati. Nordkorea er i bunden, og betragtes som det værste blandt de totalitære regimer. Indexet stemplede også lande som Afghanistan, Kina, Egypten, Iran, Nigeria, Saudi Arabien, Sudan og Zimbabwe som autoritære. Indexet bedømte kun 30 lande, som fuldt demokratiske. Derfor kan kun 18 procent af verdens lande kaldes demokratier og kun 14,5 procent af verdens befolkning bor i nationer med fuldt demokrati. Indexet bedømte USA som nummer 18 og England som 21 i denne gruppe. Bortset fra den lille afrikanske ø Mauritius, som var nummer 26, har Indexet ikke vurderet noget afrikansk land, heller ingen arabisk nation, som havende fuldt demokrati.

Ifølge Freedom House, globale politiske rettigheder og borgerlige frihedsrettigheder har det også dårligt. Den årlige undersøgelse "Freedom in the World 2010" finder for fjerde år i træk, at den menneskelige frihed er global aftagende. I rapportens 40-årige historie, er det den længste ubrudte periode med fald i global frihed. I året 2009, blev undertrykkelse af menneskerettighedsforkæmpere og civile aktivister øget, sammen med en forstærket forfølgelse af politiske dissidenter og uafhængige journalister. Tilbagegang i menneskerettigheder blev registreret i 40 lande i Afrika, Latinamerika, Mellemøsten og det tidligere Sovjetunionen. Ifølge forskningschef Arch Puddington, påvirker faldet både lande med militær og økonomisk magt og lande, der tidligere viste tegn på reform. Puddington tilføjede: "To make matters worse, the most powerful authoritarian regimes have become more repressive, more influential in the international arena, and more uncompromising."

Selv om landene i Nord støtter menneskerettigheder og demokrati, har de ikke gjort en stor indsats for at forbedre de globale krænkelser af menneskerettighederne. De synes at glemme deres idealer, når egne økonomiske interesser er på spil. Derfor samarbejder vestlige lande med undertrykkende regimer. Kina, Frankrig, Tyskland, Italien, Rusland, Sydafrika, England, og USA er verdens største våbenproducenter. Bortset fra Kina, kalder disse lande sig demokratiske. På trods af dette, sælger de våben til regimer, der bruger dem til at undertrykke deres egne folk. Storbritannien solgte våben til Indonesien, Nigeria og Saudi-Arabien. Den indonesiske hær dræbte 200.000 mennesker i Østtimor, det nigerianske regime dræbte Ken Saro-Wiwa og andre modstandere, Saudi-Arabien har dårlige resultater på menneskerettighedsområdet. Demokratiske lande fremstiller og sælge også torturvåben, til undertrykkende regimer. I perioden 1991-1993 eksporterede USA følgende genstande til Saudi-Arabien til en værdi af 5,4 millioner USD: Tommel manchetter, fingerskruer og fodlænker, ankeljern, håndjern, spændetrojer, og specielt konstruerede elektriske instrumenter til seksuel tortur. I sum: Demokratiske lande støtter undertrykkende regimer til at begå menneskerettighedskrænkelser, for at tjene økonomiske gevinst.

FN prioriterer også økonomisk profit, i det mindste i dets Sikkerhedsråd, hvor den reelle magt ligger. Det skete i Bosnien i 1992-93, i Rwanda i 1994, og det sker igen i Darfur, Sudan. Det internationale samfund handler ikke for at stoppe drab på etniske folk. Loven om folkedrab, som FN-medlemmerne underskrev efter Anden Verdenskrig, siger, at hvis en situation kaldes folkedrab er landene forpligtede til at handle. På trods af dette fortsætter folkedrabene. Mangel på FN-intervention i Darfur skyldes vetoret fra de kinesiske og russiske regeringer. Begge har økonomiske interesser i Sudan og er derfor imod sanktioner. Kina importerer halvdelen af Sudans olie. Derfor havde, ifølge BBC News 10. juli,

2005, FN repræsentanten fra Kina kun den følgende kommentar til journalistens spørgsmål om, hvorfor: "Business is business." Derudover eksporterer de fem permanente medlemmer af FNs Sikkerhedsråd: Kina, Frankrig, Rusland, Storbritannien og USA 88 procent af verdens konventionelle våben. Det forbedrer derfor deres våbensalg at nedlægge veto imod sanktioner overfor lande med væbnede konflikter, som lige nu i Syrien. Derfor, når regeringerne prioritere profit over mennesker, kan der ikke pålægges sanktioner der kan stoppe regerings-støttet angreb, voldtægter og drab af borgerene. Konflikten i Darfur er blevet beskrevet som "staggering in scale and harrowing in nature." BBC rapporterede i juli 2005, at krigen har fortrængt 2.171.000 mennesker. Amnesty International anslag i 2006, at 285.000 personer er døde af sult, sygdomme og drab i Darfur siden 2003.

Man må også kalde det en overtrædelse af menneskerettighederne, når embedsmænd stjæler penge, der er beregnet til at betale for offentlige ydelser så som sundhed, uddannelse, vand og sanitet. Transparency International udgiver et "Corruption Perceptions Index", der måler den indenlandske, offentlige sektor korrupsion. På en skala fra 0 til 10, opfatter Indexet lande bedømt 0 som værende meget korrupte, mens lande vurderet til 10, har et lavt niveau af korrupsion. Langt hovedparten af de 178 lande, som indgår i 2010-Indexet, scorede under 5. Skrøbelige, ustabile stater plaget af konflikter og krige ligger i bunden. Disse omfatter Somalia der scorede 1,1, Afghanistan og Myanmar med 1,4, Irak på 1,5, og Sudan på 1,6. De tre bedste lande er Danmark, New Zealand og Singapore normeret til 9,3. Storbritannien kommer ind som nr. 20 med 7,6, og USA er nr. 22, med 7,1. Kina er nr. 78 med 3,5, og Rusland deler placering 154 med Kenya på 2,1. Det skal tilføjes, at Indexet er kritiseret for at være subjektivt, med manglende præcise og standardiserede data og metoder.

I sum, de fleste regeringer prioriterer økonomisk profit, uanset om de opnår dette ved lovlige eller ulovlige midler, ved etiske eller uetiske handlinger. De er mindre bekymrede for velfærd i samfundet.

Prioritet: Kvinder og Børn sidst

Som et resultat af oplevelserne i Anden Verdenskrig vedtog FN i 1948 the Universal Declaration of Human Rights. Det er den første globale aftale om rettigheder, som alle mennesker har ret til. Erklæringen har 30 artikler, herunder følgende: Artikel 1 hævder, at alle mennesker er skabt frie og lige i værdighed og rettigheder. Artikel 2 fastslår, at enhver er berettiget til alle de rettigheder og friheder, som nævnes i erklæringen, uden forskelsbehandling på grund af race, hudfarve og køn. Artikel 3 siger, at enhver har ret til liv, frihed og sikkerhed. Artikel 5 erklærer, at ingen person kan blive tortureret eller udsat for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Artikel 7 lover, at alle er lige lovmæssigt og har ret til lige beskyttelse af loven. Artikel 16 siger, at mænd og kvinder i fuld alder uden nogen begrænsning på grund af race, nationalitet eller religion, har ret til at gifte sig. Ægteskab kræver frit og fuldt samtykke af ægtefællerne, der har lige rettigheder før og under ægteskabet, og i tilfælde af skilsmisse. Artikel 25 lover alle rettigheder til en levestandard rimelig for deres sundhed og trivsel, især mødre og børn. Endelig, artikel 26, giver alle ret til gratis grunduddannelse. Disse er smukke løfter, men når det kommer til kvinder og børn, er der langt imellem teori og praksis. For mange *kvinder* er rettigheder, frihed, lighed, værdighed og sikkerhed ikke tilgængelige. I stedet er grusom, voldelig og umenneskelig behandling en rutine:

Brutal behandling af kvinder og piger er udbredt. Mindst én ud af tre kvinder bliver slået, tvunget til sex, eller på anden måde misbrugt i deres levetid. Omkring 25 procent af alle kvinder oplever seksuelt misbrug, udført af en intim partner. Op til 70 procent af kvindelige mordofre, bliver dræbt af deres mandlige partnere. *Kvindelig omskæring* er traditionelt berettiget som en måde at sikre kyskhed og genital "renhed". Det vurderes, at mere end 130 millioner piger og kvinder i live i dag har gennemgået en kvindelig omskæring, og to millioner piger har årligt en risiko for lemlæstelse. Denne traditionelle lemlæstelse foregår hovedsageligt i Afrika og nogle mellemøstlige og asiatiske lande. *Dowry mord* er en grusom praksis, hvor svigerfamilien dræber en kvinde, fordi hendes familie ikke kan betale hendes medgift (dowry) – en betaling fra brudens familie til svigerfamilien, når hun gifter sig. Da medgiften er ganske høj, til tider mere end en families årlige indkomst, kan de ikke altid betale det, og det fører til voldelige konflikter. Det foregår hovedsageligt i Asien. *Æresdrab* vedrører mord på kvinder, som er blevet voldtaget, der mistænkes for at engagere sig i førægteskabelig sex, eller som er anklaget for utroskab. Det er kvindernes egne slægtninge der slår hende ihjel, fordi de opfatter krænkelser af en

kvindes kyskhed som en fornærmelse imod familiens ære. For at forbedre familiens ære, skal hun fjernes fra deres liv. Det anslåede globale antal af ofre for æresdrab omfatter 5.000 kvinder årligt. Æresdrab finder hovedsageligt sted i Middelhavsområdet og Golfstaterne. *Pigers tidlige ægteskab* sker i hele verden, især i Afrika og Sydasiens. Det er en form for seksuel vold, fordi det tvinger piger, så unge som 7 år, ind i seksuelle forhold, der vil skade deres helbred, øge deres risiko for HIV-AIDS, og begrænse deres chance for at gå i skole.

Ofrenes unge alder viser, at også *børn* lider krænkelse af menneskerettighederne. Dette sker, selv om FN i 1989 vedtog the Convention on the Rights of the Child. I den lover verden sine børn rettigheder til frihed, beskyttelse og familie omgivelser, uddannelse, basal sundhed og velfærd. Tragisk nok, for millioner af børn er virkeligheden anderledes: Selvom international lov forbyder børns deltagelse i væbnede konflikter, rekrutterer væbnede grupper og regeringsstyrker *børnesoldater*. Det betyder at voksne tvinger børn til at dræbe eller blive dræbt i kamp. Soldater bruger også børn som spioner, budbringere, slaver eller til sex. UNICEFs rapport fra 2005 erklærede, at 1 ud af 12 børn bliver tvunget til at arbejde enten som slave, soldat, prostitueret, eller i andre farlige job. De fleste af børnene bor i Afrika. Mange børn kan heller ikke nyde en familie. Der er omkring 100 til 150 millioner *gadebørn* i verden, et tal, der vokser. Børn har ret til primær *uddannelse*, som regeringen skal levere gratis. Alligevel får mange børn ikke grundskoleuddannelse af forskellige årsager. Ofte er folkeskolen ikke gratis som lovet, eller for dyr at betale for fattige familier. I sådanne tilfælde er piger mere tilbøjelige til at blive hjemme, da mødre ofte har brug for deres døtres arbejdsstyrke.

Især fænomenet slaveri er stigende. I 2005 skønnede ILO at der var omkring 27 millioner ofre for slaveri på verdensplan. De vedrører fire grupper: Den første omfatter tvunget arbejde, der tæller 12,3 millioner mennesker, halvdelen er børn. Den anden gruppe består af de, der er ofre for menneskehandel, det drejer sig om 2,4 millioner, halvdelen udnyttes til kommerciel sex. Den tredje gruppe består af 9,8 millioner mennesker som den private sektor udnytter. Regeringer og militære grupper tvinger 2,5 millioner mennesker til at arbejde for sig. I sum: Den kriminelle private sektor er skyldig i at udnytte 80 procent af de 27 millioner ofre. De statslige og militære grupper trælbander 20 procent. Otteoghalvfems procent af de, der tvinges til kommerciel sex, er kvinder og piger.

Konklusion: Ud fra den ovenstående diskussion burde det være klart, at fattige folk, traditionelle folk og farvede folk – oftest kvinder og børn – lider under de fleste menneskerettighedskrænkelser. Det bør også være klart, at de mennesker, der sidder i stillinger med økonomisk og politisk magt direkte eller indirekte *gør overgrebene* – de er som regel mænd.

Årsag: En Opfattelseskrise

Af ovenstående skulle det være klart, at vores globale kriser er indbyrdes forbundne og at hver krise styrker de andre: Krige forårsager normalt fattigdom, miljøskader og menneskerettighedskrænkelser. Fattigdom resulterer ofte i ødelæggelse af naturen og kan føre til vold, oprør og undertrykkelse. Ødelæggelse af naturen skaber fattigdom, konflikter og undertrykkelse. Alle kriser er i sig selv krænkelse af menneskerettighederne, og menneskelig undertrykkelse øger kun de andre kriser yderligere. Derfor fungerer de fire kriser på en spindelvævs lignende måde: Det har ingen betydning om en krise manifesterer sig som fattigdom, miljøødelæggelse, krig og vold, eller krænkelse af menneskerettighederne, den underliggende dynamik er den samme i alle kriser. Hver krise er blot et symptom rodfæstet i en større systemisk krise: En opfattelseskrise.

Opfattelseskrisen er opstået fordi den moderne verden anvender en forældet, reduktionistisk opfattelse af virkeligheden. Opfattelsen bygger på en falsk tillid til, at den moderne videnskab er en universel og objektiv viden, der forfølger en sandhed, der er værdifuld for alle. Videnskaben har derfor fortrængt alle andre måder at vide på, herunder mangfoldige erfaringer. Men når man studerer videnskabens baggrund og analyserer værdierne i dets fagområder, bliver det klart, at videnskabelige teorier, metoder, begreber og konklusioner er farvede af køn, klasse, race og kultur. Derfor kan man bedst beskrive skabelsen af videnskabelig viden som en social aktivitet integreret i en bestemt kultur og et verdenssyn der bygger på en historisk ideologi. Det betyder, at videnskabelige kendsgerninger kommer fra en kollektion af menneskers opfattelser, værdier og handlinger – et paradigme – baseret

på hvid, mandlig, hegemonisk tænkning. Videnskaben er derfor ikke universel eller objektiv. Den er snarere et subjektivt redskab der anvendes til at dominere alt, der ikke er hvidt, vestligt og maskulint.

Naturvidenskab bestemmes af politiske, økonomiske og sociale spørgsmål i henhold til patriarkalske værdier, som er dualiserede, hierarkiske, og dominerende: Dualisme har skarpt opdelt virkelighed i to forskellige kategorier. Den adskiller mænd fra kvinder, kultur fra natur, sind fra krop, rationalitet fra følelser, kvantitet fra kvalitet, og det offentlige fra det private. Denne virkelighedsorden er også blevet vurderet hierarkisk. De førstnævnte er maskuline, og betragtes som de bedste eller de rigtige. Således er mænd placeret over kvinder, sind over krop, kultur over natur, rationalitet over følelse, osv. På denne måde, kan mænd, sind, kultur, og rationalitet dominere kvinder, krop, natur, og følelser. Det betyder, at den vestlige opfattelse af virkeligheden, og den deraf udviklede videnskab, er formuleret i dualistiske, hierarkiske, og dominerende relationer, som alle er maskuline-feminine modsætninger. Disse skæve principper er dybt integrerede i det moderne tankemønster og videnskab, men de siges at være neutrale og sande.

Det dualiserede verdenssyn definerer kvinder som en del af den private sfære, hvilket er ensbetydende med naturen, følelser, og omsorg for andre. Mænd er modsat defineret som brugere af rationalitet, og derfor relateret til kultur og egnet til deltagelse i den civile verden. Det betyder at den patriarkalske ideologi relaterer kvinders sociale situation til den hjemlige sfære, mens mændene tilhører den offentlige sfære. Da videnskaben relaterer sig til det offentlige og rationalitet, er skabelse af viden automatisk en maskulin aktivitet. Kvinder anses derfor for uegnet til brug af rationalitet, og udelukkes derfor fra videnskaben. Faktisk betragtes alle feminine emner, herunder følelser, samarbejde, kvalitet og natur, som underordnede, og de diskvalificeres derfor i videnskaben. Følgelig, ved brug af dualismen, har patriarkatet udstødt alt der opfattes som forskelligt fra den maskuline arketype. Videnskab relaterer sig derfor til rationalitet, konkurrence, kvantitet og kultur, alle dyder, der er en del af den vestlige, hvide, middelklasse mand. Hvad der ikke hører til denne gruppe tilhører "den anden", de der ikke er videnskabsmænd. Disse *andre* omfatter kvinder, traditionelle folk, fattige, og farvede folk og naturen.

Nogle af de dualiserede par er nævnt nedenfor. Den førstnævnte vedrører det maskuline rige og er derfor den overlegne mester eller selvet, mens den underlegne anden er den feminine slave:

Maskulin-feminin; dele-helhed; reduktionistisk-holistisk; analytisk-syntetisk; mekanistisk-økologisk; lineær-cyklisk; mandlig-kvindelig; mand-kvinde; voksen-barn; kvantitet-kvalitet; videnskab-erfaring; teori-praksis; rationalitet-sindsbevægelse; tankegang-følelse; rationalitet-intuition; sansning-intuition; universal-partikulær; monistisk-mangfoldig; kultur-natur; menneske-natur; produktion-reproduktion; konkurrence-samarbejde; offentlig-privat; kreativ-receptiv; subjekt-objekt; selv-anden; selvhævdende-integreret; individuel-social; sind-krop; mental-manuel; styrke-svaghed; hvid-sort; rig-fattig; mester-slave; oppe-nede; civiliseret-primitiv; koloniasator-koloniseret; moderne-traditionel; aktiv-passiv; store-små; hårdt-blødt; udnyttelse-bevarelse; vækst-henfald; liv-død; aggressiv-responsiv; dominans-underkastelse.

Skønt den vestlige, middelklasse, hvide mand, skabte denne dualiserede, hierarkiske værdistruktur, med ham selv som mester, har strukturen ændret sig med tiden efter behov. Derfor, de som systemet i første omgang kategoriserede som mester og slave er nu varieret. Hver gruppe omfatter således både kvinder og mænd, minus naturligvis den dualiserede kategori "mand over kvinde". Faktisk kan enhver af de der er nede kommer til at tilhøre de der er oppe. Betingelsen er blot, at de må påtage sig de maskuline egenskaber. Så hvis en kvinde, en farvet, eller en traditionel person ønsker at deltage i det patriarkalske ræs og blive en mester, skal vedkommende bortkaste alle tilhørsforhold til den feminine energi. De skal derfor udelukke følelser samt alle andre kvalitative værdier og blive en maskulin, konkurrencedygtig individuel person, der, uden nogen etiske begrænsninger, vil deltage i den økonomiske udøvelse af samfundsdominans og naturudnyttelse. På denne måde skaber systemet et netværk så komplekst, at det er vanskeligt at undslippe fra et dualiseret forhold. Hvis man undgår at blive defineret som "den anden" i en situation, kan man i en anden blive fanget i en sådan definition.

Dominans er således sammenflettet, at de fleste mennesker til tider er undertrykkere og på andre tidspunkter undertrykte. Denne kompleksitet gør det også vanskeligt at kalde en dominator for en mand. Det er derfor mere korrekt at bruge begrebet mester eller oppe for den overlegne gruppe, og slave eller nede for de underlegne. Men i sidste ende er det den moderne, hvide, vestlige, rige mand, der er på toppen af det dualiserede hierarki, mens den traditionelle, farvede, sydlige, fattige kvinde er i bunden. Dette forklarer, hvorfor så mange afrikanske kvinder lider under de globale kriser.

Dette dualiserede netværk forklarer også, hvorfor de fleste mennesker, når de får chancen til at opnå politisk og økonomisk magt, let indgår i mesterrollen. Slaven lærer mester adfærd, og kopierer den, når han eller hun får en mulighed. Derfor bliver situationen for fattige mennesker sjældent forbedret, når en kvinde bliver valgt ind i en politisk magt position. Deres situation ændres sig heller ikke meget, når den politiske opposition bliver valgt til magten. De fleste fortsætter med at styrke patriarkalsk dominans, nu til gavn for dem selv individuelt og for deres egen gruppe. Men ind imellem findes der undtagelsen fra den patriarkalske regel, selv om det er sjældent. Sammenfattende, patriarkalsk dominans er et strukturelt problem, en indlært adfærd, men ikke et specifikt menneskeligt problem. Det kan forandres.

Naturvidenskaben er derfor skabt af hvide, vesteuropæiske, middelklasse-mænds opfattelse og socialpolitiske oplevelse af virkeligheden. De har generaliseret et verdenssyn, der er maskulint. Derfor, i maskulin videnskab har den førstnævnte kategori i de dualiserede par fået lov til at dominere den sidstnævnte, som også er udelukket fra videnskaben: Den feminine. Dette maskuline herredømme over den feminine er gennem historien blevet integreret som en del af en normal orden. Videnskaben er derfor baseret på en maskulin dominans over alt hvad der er feminint. Da udvikling er grundlagt på naturvidenskab, det videnskabelige fag økonomi, og videnskabelig teknologi, så er udvikling også baseret på dualisme, hierarki, og maskulin dominans over alt hvad der er feminint.

Derfor i udviklingsprocessen er de maskuline værdier dominerende. For at forstå, hvad det betyder i virkeligheden, kan man skabe et tænkt eksempel indenfor landbrug, der viser, hvordan de to modsatte værdier fungerer. Den første er mesterens moderne, civiliserede, og videnskabelige agro-industri model. Den anden er slavens traditionelle, primitive, og praktiske landbrugs metode.

DEN MODERNE videnskabelig landbrugsmodel er en profitorienteret aktivitet. Ideen er at producere afgrøder til det formelle marked, især til eksport, for at tjene fremmed valuta. Det er derfor en konkurrencemæssig aktivitet, en kamp om knappe ressourcer, med det formål at maksimere individuel profit. Det gøres normalt af mænd. Da naturens produktivitet er for langsom til maksimal profit, skal den styrkes. Dette gøres ved hjælp af videnskabelig forbedrede hybrid eller gensplejsede frøsorter. For at opnå maksimal afgrøde output, plantes frøene som monokultur. For at gro, har afgrøderne brug for videnskabelige teknologier, herunder kunstgødning, kemiske giftige ukrudtsmidler og pesticider. For at afgrøderne kan gøre fuldt brug af de teknologiske input, er kunstvanding påkrævet. Agro-industrieksperten har ingen forbindelse til den jord, som dyrkes. For ham er naturen en død genstand til rådighed for hans udnyttelse. Derfor, i agro-industri, er produktion af afgrøder en lineær, evig økonomisk aktivitet, hvor det overlegne menneske kontrollerer og manipulerer den underlegne natur, med profit for øje. Dette synspunkt er baseret på videnskabelige teorier, som er universelle og ikke behøver at tilpasse sig det lokale miljø, kultur, eller klima. Agro-industrien er en mekaniseret aktivitet, der gøres i stor målestok. Det er en kapitalintensiv og dyr metode, og en aktivitet, der vil øge national økonomisk vækst. Det er derfor en del af den offentlige sfære og støttet af udviklingsmidler.

Mens landbrugseliten høster den økonomiske gevinst, bærer samfundet og naturen de systemiske negative bivirkninger fra denne landbrugsmodel, der skaber følgende ubalancer: udmattet jord; tilsaltning; vandlogging; skovrydning; drylands; ørkendannelse; overforbrug af vand; forurening af vand og fødevarer; udryddelse af nyttige og støttende insekter, planter og dyr; afskaffelse af varierede afgrøder og dermed varieret og sund ernæring for mennesker; metoden betyder man skal købe nye frø hvert år og den ender derfor en gammel tradition hvor man beholder de bedste frø til næste års plantning; det er dyrt, sjældent tilgængelig for fattige folk; det skaber afhængighed; det kan medføre konkurs, hvis høsten slår fejl; det tager land væk fra fødevarerproduktionen; der plantes som oftest

nonfood afgrøder og foderstoffer, som forårsager mad knaphed. I sum, den moderne landbrugsmodel forårsager fattigdom og sult for samfundet og naturen, men giver stor fortjeneste til agro-industrien.

På trods af de negative bivirkninger den giver i andre dele af systemet, fokuseres der mere end nogensinde på den moderne agro-industri, fordi metoden giver en høj profit på kort sigt. Den er præsenteret i Afrika som en ny "grøn revolution". Dette sker selvom det har vist sig, at denne metode er uholdbar og destruktiv. Men det videnskabelige, reduktionistiske og dualiserede sind kan kun fokusere på en del (økonomi), og kan ikke opfatte, at det har negative konsekvenser for andre dele i systemet (naturen og samfundet). Den moderne landbrugsmetode er derfor en krise-tilbøjelig aktivitet.

TRADITIONEL subsistens fødevarerproduktion udføres hovedsageligt af kvinder og traditionelle folkeslag. Det er en privat aktivitet, der har til formål at give fødevarer til husstanden og det lokale samfund via salg på det lokale marked. Selvom aktiviteten giver national fødevarer sikkerhed, så foregår salget ikke igennem det formelle marked, og derfor øger denne langbrugsmetode ikke økonomiske vækst. Som følge heraf er subsistens produktionen ikke medtaget i de offentlige politikker, og den modtager ikke udviklingsmidler. Traditionel madproduktion er en organisk aktivitet, udført i samarbejde med naturen. Metoden er holistisk og cirkulær. Den inkluderer alle de naturlige elementer til rådighed og arbejder i rotation med økologiske processer. Traditionelle farmere gror en mangfoldighed af afgrøder, som er sammenplantet på en sådan måde, at de hjælper hinanden til at gro. Pest holdes på et minimum på grund af afgrøde forskelligartethed, sund jord, og ved at pleje de dyr der angriber skadedyr. Vandforbruget er begrænset på grund af teknikker der binder vandet til jorden. Efter høsten, anvendes afgrøderesterne som næring til jorden. Farmeren beholder de bedste frø til næste sæsons plantning. Den traditionelle metode er bæredygtig, og bevarer naturens ressourcer, samtidig med at den løbende giver husholdningen sund mad. Metoden støtter derfor både familiens ernæring og ernæring af jord, vand og planter. Traditionelle madproducenter fokuserer på reproduktion, fordi menneskers overlevelse er afhængig af naturens evne til at producere mad igen til næste sæson. Derfor overforbruger de ikke naturressourcer. Traditionel fødevarerproduktion udføres normalt i mindre målestok, som en arbejdskrævende aktivitet, gjort ved hjælp af manuelle værktøjer. Det kræver kun lidt økonomisk input, men det giver et stort høstudbytte fra begrænsede landarealer. Det er en kulturel aktivitet. Traditionelle folk oplever ofte dem selv som værende en integreret del af naturen, og ikke mere værdifuld. De ser deres land som dyrebart og levende, der fungerer som en mor som plejer sine børn. Landet er en del af deres sjæl, forbindelsen til deres forfædre, og fødestedet for fremtidige generationer. Traditionelle folk er derfor følelsesmæssigt tilknyttet til deres land. Den ene er afhængigt af den anden, og de to kan ikke adskilles. Traditionel fødevarerproduktion er baseret på praksis, der er lært igennem århundreder, og delt mellem generationerne. Det relaterer sig til specifikt lokalt kendskab og erfaringer, som er blevet udviklet med tiden, og som er perfekt tilpasset til det specifikke lokale miljø, klima og naturressourcer. Det har givet fødevarer sikkerhed til traditionelle samfund i tusinder af år – fra før den videnskabelige revolution.

Imidlertid opfatter den civiliserede mester den traditionelle landbrugsmetode for at være alt for passiv, for følelsesmæssig, og for svag. Derfor ønsker mesteren at overtage kontrollen og vise det primitive samfund hvordan man aktivt kan producere fødevarer med maksimal profit. Han dominerer derfor situationen og uden konsultation introducerer sin overlegne viden, teknologi, og den profitorienterede produktionsmetode. Derfor, i udviklingens navn, er sund fødevarerproduktion blevet koloniseret af agro-industrien. Det har resulteret i kriser, sult og fattigdom for kvinder, traditionelle folk og naturen.

Det er snart 100 år siden, at Albert Einstein, Niels Bohr og deres kolleger lærte os, at en mekanisk og reduktionistisk opfattelse af virkeligheden er utilstrækkelig. Hvis vi ønsker at komme tættere på sandheden, er vi nødt til at observere verden som et helt og levende system. Derfor kan vi heller ikke nøjes med at inkludere de dele af virkeligheden, som vi kan tælle, røre og se, vi må også inkludere de ikke-fysiske, kvalitative dele og deres sammenkobling. Når vi gør det, indser vi, at delene er indbyrdes forbundne og indbyrdes afhængige, således at alt hvad vi gør ved enhver enkelt del af hele systemet vil afspejle sig i alle de andre dele af helheden. Derfor, helheden er i live og er dermed så meget mere, end summen af de enkelte dele. I stedet for at bruge begreber fra Einsteins videnskab, er det lettere at anvende den kinesiske taoistiske filosofi I Ching, med de to styrker kaldet yin og yang.

Det er en holistisk kosmologi, som er fuld forenelig med den generelle systemteori. I denne filosofi vedrører yin det feminine, det kvalitative, det integrerede og det systemiske hele; medens yang er den maskuline, den kvantitative, den adskilte og reduktionistiske del.

I kinesisk filosofi anses yin og yang som to integrerede dele af den samme helhed, men med polar-modsatrettede kræfter. Vi kan kun forstå yang, fordi vi kender yin, ligesom vi kun kender til sommer, fordi vi har oplevet vinter. Tilsvarende, når yang falder, skal yin vokse, ligesom der efter dag kommer nat. Begge styrker er derfor lige vigtige som bestanddele i forandring. Ingen af dem er gode eller dårlige. Hvad betragtes som dårlig, og krisetilbøjelige er ubalance imellem de to. Så når vi tillader en af de to kræfter til at vokse i størrelse, i det omfang, at den ene dominerer den anden, har vi skabt ubalance, hvilket fører til kriser. Dette er tilfældet i den moderne patriarkalske verden, hvor den maskuline yang energi er prioriteret, og anses for at være bedre end, og derfor har lov til at dominere alt hvad der relaterer sig til den feminine yin energi. Dette har resulteret i sociale og naturlige kriser, med kvinder, fattige og naturen som ofre. Modsat, en god forandring sker, når yin og yang er i en dynamisk spænding. At holde de to kræfter i dynamisk spænding skaber balance og dermed harmoni.

Denne dynamiske spænding er helt overset i udviklingspolitikken, hvor yang styrken har fået frie tøjler og er prioriteret som et redskab til forandring. Da politikere og beslutningstagere opfatter yang kraften som værende bedre for udvikling end yin kraften, har de marginaliseret og underordnet alt hvad der er feminint. Resultatet er at økonomisk (yang) vækst er fremstillet ved at dominere (yin) samfundet og udnytte (yin) naturen. Den økonomiske gevinst nydes af (yang) mesteren, mens (yin) slaven er dømt til at leve med byrderne fra de kriser dette valg medfører.

En holistisk opfattelse af virkeligheden er ikke indarbejdet i de globale udviklingsaktiviteter. Det er heller ikke en del af Danidas politikker, hvor et reduktionistisk (økonomisk og sektor orienteret) perspektiv foretrækkes. Resultatet af denne prioritet betyder, at den maskuline yang kraft opfattes som værende bedre end den feminine yin kraft og den maskuline energi har derfor tilladelse til at dominere alt hvad der er feminint. Det betyder, at Danidas nuværende politikker ikke kan afhjælpe fattigdom eller forbedre nogle af de andre kriser. Det reduktionistiske fokus betyder, at meget af Danidas arbejde i praksis forårsager fattigdom for kvinder, børn, fattige mennesker, traditionelle folk, farvede mennesker og naturen. For at afklare denne triste situation, har Danida nu en mulighed for at vælge en holistisk opfattelse af deres udviklingsaktiviteter og, med fokus på helheden, bekæmpe fattigdom.

Endegyldigt, set i dette perspektiv, er udvikling i sin nuværende form ude af balance, og det kan derfor ikke afhjælpe fattigdom, eller forbedre livskvaliteten for samfundet og naturen i Syd. At skabe et dynamisk spændingsfelt mellem yin og yang er udfordringen i udvikling.

Konklusion og Anbefalinger

Når vi har defineret problemet, er det let at foreslå løsninger. Når vi forstår, at det moderne samfund har en ubalance, med alt for meget yang, ved vi også at løsningen til vores globale kriser kræver, at vi tilføjer yin. Vi må tillade den feminine yin energi at udføre den opgave, som var meningen: At være en begrænsende kraft til den dominerende maskuline yang kraft. Vi bør derfor ændre vores verdensbillede fra at være en ubalanceret, reduktionistisk, dualiseret, og maskulin yang virkelighed til at blive en afbalanceret, holistisk, og inklusiv yin/yang realitet. Det er en verden, der kan omfavne livskvalitet for samfundet og naturen, og inkluderer alle elementer der knytter sig til den feminine yin kraft, og give dem lige så høj værdi som den kvantitative, økonomiske, maskuline yang kraft.

Globalt og ideelt, hvis vi ønsker at vende kriserne omkring, er vi nødt til at omfavne holistisk kosmologi, epistemologi, antropologi og metodologi. Vi har et specifikt og meget presserende behov for at skabe en ny økonomi, der kan integrere sociale og miljømæssige værdier og andre kvaliteter. Det ville være en udfordring for den danske regering officielt at opfordre det internationale samfund til at definere, inkludere og implementere disse ændringer. Det er imidlertid også vanskeligt. Patriarkatet forsvinder ikke frivilligt. Der er mange særinteresser involveret, og disse vil, om nødvendigt med magt, holde fast ved det dominerende system. Det ville dog være at gå for vidt at

uddybe disse vigtige og nødvendige ændringer her. Det er imidlertid relevant at overveje, hvordan en helhedsorienteret opfattelse af virkeligheden kunne hjælpe udviklingsministeriet til at nå dets mål:

Siden ministeriets mål er fattigdomsbekæmpelse, ville det være fornuftigt at rette dets aktiviteter og ressourcer imod de fattigste. Derfor vil midlerne til at nå fattigdomsbekæmpelses målet, være at integrere i ministeriets politikkere problemer som kvinder, fattige mennesker og naturen har.

At støtte kvinder i Syd er en kompliceret opgave, der ikke kan gøres, hvis et program kun fokuserer på de officielle sektorer. Det er nødvendigt at forstå kvinders holistiske og uformelle måde at leve på for at være nyttig i at støtte dem. Udviklingspolitikken ville derfor være nødt til at inkludere den tredobbelte rolle, som de fleste kvinder i lavindkomst tredje verdens husstande har. I almindelighed omfatter de kvinders *produktive arbejde*: Fødevarereproduktion til brugsværdi og bytteværdi, mangfoldige, forskellige og for det meste uformelle, indkomstskabende aktiviteter; kvinders *reproduktive arbejde*: At føde, drage omsorg for og opdrage børn, tage sig af resten af familien, inklusiv at pleje syge og ældre medlemmer, husligt arbejde såsom at hente vand og brændstof-træ, forarbejdning af fødevarer, madlavning og rengøring; kvinders *sociale arbejde*: Levering og vedligeholdelse af knappe ressourcer, som fællesskabet kollektivt forbruger, herunder adgang til vand og andre miljøressourcer, sundhed og uddannelse. Det er store opgaver, som for størstedelens vedkommende udføres uden vederlag, og som derfor fra officiel side er meget lavt værdsat, endskønt det er vigtige tjenesteydelser for samfundet. Denne enorme arbejdsbyrde tager tid og energi væk fra kvinders produktive indtægtsskabende aktiviteter, som ellers kunne have hjulpet dem ud af fattigdommen. Desuden har kvinder begrænset adgang til ressourcer som retfærdig kredit, jord, uddannelse, teknologi og information. Og som allerede nævnt, kvinder har ikke lige juridiske rettigheder med mænd, og de er ikke ligestillet i mange andre forhold.

Dansk udviklingspolitik kan derfor hjælpe med at lindre den uretfærdige byrde kvinder har, ved at bidrage til en forbedring i deres situation og ved at være fortalere for kvinder på alle niveauer i samfundet. På det højeste niveau i hierarkiet ville det betyde at påvirke regeringer til at definere kønsligestilling i love, politikker og budgetter, og motivere, at flere ressourcer bliver rettet mod de offentlige tjenesteydelser, der kan støtte kvinder. Det inkluderer især adgang til grundlæggende sundhed og uddannelse. Fokus skulle være på at forbedre kvaliteten af disse ydelser, snarere end blot finansiering af nye bygninger. Regenerering af naturen er en anden væsentlig støtte til kvinder. Da kvinder mange steder er afhængige af naturressourcer for at overleve, vil sunde miljøer automatisk øge sundheden for kvinder og deres børn. At bistå lokale folk med at regenerere deres miljø ved genplantning af traditionelle træer har vist sig at være en nyttig aktivitet, som giver positiv og afsmittende effekt i fattige samfund og forbedrer folks livskvalitet. På et mere grundlæggende niveau kunne Danida praktisk hjælpe kvinder med deres arbejdsbyrde, ved at stille træning, "intermediate" teknologi, og kredit med rimelige renter, til rådighed i åbent, lige og ærligt samråd med kvinder.

Fødevarereproduktion er nok det vigtigste område at fokusere på i øjeblikket, på grund af de store lidelser af sult og fattigdom og de høje madpriser. Heldigvis foregår der i fødevarereproduktionen en interessant udvikling i verden lige nu, hvor Danida med fordel kunne deltage. Disse initiativer kan uden tvivl afhjælpe sult og fattigdom for kvinder, børn og fattige folk, forbedre deres livskvalitet, samtidig med også at forbedre miljøets sundhed. Det er en landbrugs metode, der giver kontrol af fødevarer produktive ressourcer tilbage til fattige folk, væk fra profitorienterede landbrugs-virksomheder. Det kombinerer det bedste i holistisk videnskab med det bedste i traditionel erfaring. Derfor, som en anbefaling på et område, hvor Danida i dets udviklingsaktiviteter kan integrere de problemer som kvinder, fattige folk og naturen har, vil jeg nedenfor afslutte med et kort resumé fra, "*Report submitted by the Special Rapporteur on the right to food, Olivier De Schutter*":

I december 2010, fremlagte FN's særlige rapportør om retten til mad, professor Olivier De Schutter sin årlige rapport til FN's Menneskerettighedsråd. Rapporten er baseret på omfattende input fra en række globale eksperter. Før indsendelse, blev rapporten også drøftet af specialister i et internationalt todages seminar. Rapporten anbefaler, at regeringer ændrer deres landbrugssystemer hen imod former for produktion, der kan opfylde følgende tre mål: De skal sikre, at fødevarer er tilgængelige for alle,

de skal være produktive og øge indtægterne for småbønder, de skal være bæredygtige, og ikke gå på kompromis med naturens evne til at imødekomme fremtidige behov. "Agroecology" kan opfylde disse mål, og det anbefales derfor.

Agroøkologi er både en videnskab og en praksis. Det blev skabt ved at kombinere to videnskabelige discipliner: agronomi og økologi. Som en videnskab, tilføjer agroøkologi, økologi til studiet af økologiske bæredygtige landbrugssystemer. Som en praksis, sigter agroøkologi på at øge landbrugssystemer ved at efterligne naturlige processer. Målet er at give de mest gunstige jordbundsforhold for planters vækst ved at administrere organisk materiale og øge jordens biotiske aktivitet. Det omfatter: Genbrug af tilgængelige næringsstoffer og energi, snarere end ved hjælp af eksterne input; integration af afgrøder, træer og dyr; diversificere arter og genetiske ressourcer; prioritere den samlede produktivitet på farmen i stedet for at maksimere enkelte arter. Agroøkologi er viden intensiv, baseret på teknikker, der er udviklet på baggrund af småbønders viden, erfaring og eksperimenter.

For at øge produktivitet og bæredygtighed, omfatter agroøkologi biodiversitet ved at kombinere forskellige afgrøder, agro-skovbrug, husdyr, fisk, bestøvere, insekter, jord biota, vand høst og andre komponenter. Systemet er udviklet og afprøvet i forskellige regioner med succes. Den mest systematiske forskning udført på agroøkologi sammenlignede udfaldet fra 286 projekter, i 57 fattige lande, som dækker 37 millioner hektar jord, på 12,6 millioner farme. Resultatet viste, at indførelse af agroøkologi resulterede i en gennemsnitlig afgrødestigning på 79 pct. I Afrika var stigningen af det gennemsnitlige høstudbytte på 116 pct., hvilket er højere end det globale gennemsnit.

Agroøkologi *mindsker fattigdom i landområderne og øger indkomst* ved at mindske farmernes afhængighed af dyre eksterne input og øge landbrugsproduktionen. Dette gør sårbare farmere mindre afhængig af lokale forhandlere og pengelånere. Desuden er agro-økologiske metoder arbejdsintensive, især i deres lanceringsperiode. Systemet skaber derfor beskæftigelse i landdistrikterne, hvor der er høj underbeskæftigelse og høj befolkningstilvækst.

Med sin mangfoldighed, bidrager agroøkologi til *bedre ernæring*. Videnskabeligt landbrug fokuserer primært på at øge kornafgrøder. Men, ris, hvede og majs er kilder til kulhydrater, og de indeholder få andre næringsstoffer, der er vigtige for passende kost. Skiftet fra traditionelle forskelligartede dyrkningssystemer til kornbaseret monokultur har bidraget til underernæring i Syd. Da mennesker har over 80.000 plantearter til rådighed, insisterer ernæringseksperter på behovet for mere forskelligartede agro-økosystemer med henblik på at sikre et varieret næringsstof output fra dyrkningssystemerne.

Agroøkologi forbedrer miljøets modstandsdygtighed overfor *klimaændringer*. Klimaforandringerne betyder flere ekstreme vejr-relaterede begivenheder. Brug af agro-økologiske teknikker kan især mildne de mulige negative virkninger fra både tørke og oversvømmelser. Dets mangfoldighed af arter og blanding af afgrøder kan mindske risikoen for nye skadedyr, ukrudt og sygdomme, som et varmere vejr vil bringe. Forædling af afgrøder er afgørende i agroøkologi. Det kan udvikle sorter med kortere vækstcykler og forbedre tørke eller skadedyrsresistens i afgrøder. Agroøkologi er imidlertid helhedsorienteret, og har derfor til formål at opbygge tørkeresistente landbrugssystemer, ikke blot individuelle tørkeresistente planter. Agroøkologi vil også mindske klimaændringer: Ved at befri fødevarerproduktion fra fossil energi, reducerer det udledningen af kuldiioxid og andre drivhusgasser. Desuden, når jorden dyrkes organisk, stiger dets kulstofindhold, og bidrager til at reducere den globale opvarmning. Den amerikanske fysiker Amory Lovins vurderer, at hvis man øgede kulstofindholdet af verdens nedbrudte jordbunde med realistiske satser, ville jorden absorbere lige så meget kulstof som al menneskelig aktivitet udsender.

Farmers deltagelse i og deling af viden er afgørende for at de bedste agro-økologiske metoder bliver en succes. Agroøkologi blev udviklet af græsrodsorganisationer, og det har spredt sig via Farmer Field Schools og farmers bevægelser. Agroøkologi styrker farmere, fordi systemet forbedrer deres høstudbytte, deres indkomst, og giver dem kontrol over deres levebrød og fremtid. Regeringerne kan bygge videre på disse bestræbelser ved at indlede landbrugsreformer hen imod agroøkologi og oprettelse af støttende konsulenttjenesteydelser. Dette vil gøre det muligt for hurtig horisontal udbredelse af de bedste agro-økologiske metoder, med farmere i centrum som aktive deltagere. Når vi

formidler viden vandret forvandler den karakteren af viden i sig selv. Fra at blive afsagt som en enkelt, universel sandhed fra oven, bliver det til assorterede, kontekst-relaterede produkter i et mangfoldigt netværk. Hensigten er at tilskynde farmere til at udvikle nyskabende løsninger ved at arbejde med specialister i retning af en "co-konstruktion af viden", som vil gavne dem. Denne co-konstruktion af viden er nøglen til at nå målet om retten til mad for alle: Det gør småbønder til eksperter med viden der suppleres med den formelle viden, det sikrer, at politikkerne er lydhøre over for de sårbare gruppers behov, det giver fattige bønder styrke på grund af deres deltagelse i dannelse af viden og politisk beslutningstagning, og det er et afgørende skridt imod fattigdomsbekæmpelse. Fødevarer-sikre grupper skal deltage i alle politikker, der berører dem, herunder udformning, evaluering af resultater, og beslutning om forskningsprioriteter. Forbedring af situationen for en milliard hungertruede mennesker kan ikke ske uden at samarbejde med dem.

Ordninger skal sikre, at kvinder har beføjelse til at deltage på lige fod med mænd i co-konstruktion af agro-økologisk viden. Kvinder er de fattigste af de fattige, de mest sultne af de sultne, og de vigtigste producenter af fødevarer. De har de største sociale, økonomiske og politiske forhindringer som følge af patriarkalsk dominans. Kvinder har begrænset adgang til jord, kapital, og beslutningstagning, mens de skal bære den tungeste arbejdsbyrde i produktive og reproduktive opgaver. Da kvinder har de fleste problemer med at få ekstern landbrugsstøtte, kan de få mest gavn af agroøkologi.

For at overvinde sult og fattigdom, skal vi kombinere det bedste af, hvad forskere kan tilbyde, og den værdifulde erfaring småbønder har, og udvikle deltagerbaseret former for indlæring. Derfor bør forskning og konsulenttjenester såvel som ministerier, uddannelsesinstitutioner og finansielle institutioner genskabe sig selv, så de kan blive lærende organisationer. Bønder netværk har indsamlet værdifuld erfaring på agro-økologiske metoder. Disse netværk fungerer som lærende organisationer, de skal nu officielt opretholdes. Agroøkologi understøttes af en stadig bredere vifte af eksperter inden for det videnskabelige samfund og af internationale organisationer som FAO, UNEP, og Biodiversitet International. Det er også ved at vinde indpas i lande som USA, Brasilien, Tyskland og Frankrig. Sammenfattende, agroøkologi er en holistisk tilgang til fødevarerproduktion, der kan inkludere viden fra kvinder, fattige mennesker og naturen.

Når vi ændrer udvikling fra sin nuværende reduktionistiske fokus på økonomisk vækst og profit for de få, hen imod en holistisk strategi, der kan inkludere problemer i samfundet og naturen på verdensplan, så vi kan mindske vores globale kriser og afslutte de uhyggelige statistikker, der fortæller os, at 50.000 mennesker dør af fattigdom hver dag.

Jytte Nhanenge
Chimoio,
Mozambique
Februar 2012

36.

Tak for muligheden for at kommentere på forslaget til Lov om International
Udviklings Samarbejde. Jeg har konsulteret mine kolleger i Marie Stopes International
(MSI) og fremsender hermed mit høringssvar som udbedt i skrivelse af 20. januar
2012.

MSI byder initiativet til at revidere den nugældende lovgivning velkommen. MSI er
enig i, at initiativet på flere områder imødekommer de anbefalinger, der er fremført i
DAC's seneste vurdering af den danske bistandspolitik. Ligeledes understøtter
initiativet analyserne fra QuODA - Centre for Global Development - og Publish What
You Fund

DAC rapporten bemærkede, at Rådets nuværende rolle var uklar. De 70+ medlemmer
giver ikke strategisk rådgivning til bestyrelsen og er ikke aktive nok til at skabe en
offentlig debat omkring Danmarks bistandspolitik.

QuODA og Publish What You Fund har bl.a. bemærket at Danmark ikke offentliggør
hvem der modtager dansk udviklingsbistand, og at det derfor er vanskeligt at vurdere
hvilken forskel bistanden gør.

Vi har anbefalinger til høringen på to områder.

1. Styrket offentlighed og åbenhed
2. Det nye Udviklingspolitiske Forums rolle og sammensætning for at sikre
rettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejde

Skyrket offentlighed og åbenhed

Vi lykønsker Danmark i at være signator til IATI. Det er endnu engang et skridt i den
rigtige retning, at styrke offentlighed og åbenhed. Vi anbefaler at Danmark går et
skridt videre og offentliggør hvem der modtager penge og kontrakter fra Danida samt
kræver, at modtagerne også er IATI signatorer indenfor en på forhånd fastsat
tidsgrænse.

Det nye Udviklingspolitiske Forums rolle og sammensætning for at sikre rettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejde

Vi ser positivt på, den af Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde, fremførte
reformering af den, i §10, fremsatte oprettelse af et Udviklingspolitisk Forum, samt
de underliggende principper om at styrke offentligheden og åbenheden i den danske
udviklingsbistand, samtidig med at man fra regeringshold vil kvalitetssikre bistanden.

På det nuværende grundlag, er det dog ikke gennemskueligt hvorledes medlemmerne
udpeges og præcis hvilket mandat det nye Forum har.

Afhængig af Ministerens ønske til Forummets mandat, bør sammensætningen
reflektere repræsentanter udenfor den normale civil society sektor. Der er et par
internationale eksempler, der kunne være interessante at undersøge:

Den 9. februar annoncerede USAID for deres nye US Global Development Council. Rådet vil bestå af 12 personer udenfor USAID med repræsentanter fra akademiske institutioner, civil society, velgørende institutioner og den private sektor. Deres rolle bliver at give Presidenten og de relevante ministre råd med hensyn til. bistandspolitik.

Den Hollandske regering har et tilsvarende råd, Advisory Council on International Affairs (AIV), som har en underkomité bestående af 15 medlemmer på udviklingshjælp. Deres rolle er, at producere rådgivingsrapporter enten på eget, regeringens eller parlamentets anmodning. Disse rapporter har fast kvalitetsstandard om levering indenfor maksimalt 3 måneder med efterfølgende offentliggørelse

Endelig kan nævnes den britiske regering, der dog ikke har noget egentligt råd, men i stedet har udpeget en uafhængig kommission- Independent Commission for Aid Impact (ICAI). Kommissionen rapporterer direkte til parlamentet. Deres rolle er sørge for Ukaid er uafhængig og lever op til god governance . De offentliggør transparente, uafhængige og objektive rapporter i deres vurdering af effektiviteten af britisk udviklingsbistand. Det er interessant at denne komité kun har fire medlemmer, hvoraf der er en repræsentant fra Syden (Kenya).

Fordelen ved at udpege et mindre og mere uafhængigt forum med repræsentanter udenfor den normale sektor, der aktivt kan udfordre og give strategiske input til ministeren, vil klart understøtte genopbygningen offentlighedens tillid til dansk udviklingsbistand.

Danmark kunne endelig overveje at udpege "udviklingsambassadører", der kan styrke den offentlige bevidsthed og støtte til udviklingsbistanden yderligere. Et sådant initiativ kunne, udover de normale aktører, inkludere kendte personer, der er villige til at kommunikere i nyhedsbreve, på nettet og social networks.

God regeringsførelse er grundstenen i at sikre menneskerettigheder bliver respekteret globalt. Principper som sikrer ansvarlighed, gennemsigtighed og adgang til beslutningsprocesserne er essentielle i god regeringsførelse. De samme principper er gældende i en rettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejde.

Grethe Petersen
Medlem af Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde
MARIE STOPES INTERNATIONAL

Formateret: Dansk

37.

Lovforslag

Fra: Per Pinstrup-Andersen <pp94@cornell.edu>
Sendt: 27. januar 2012 18:20
Til: Lovforslag
Emne: Bemærkninger vedr. udkast til lovforslag

Klassifikation: UKLASSIFICERET
docId: DOK7560363
SJfile: 104.DAN.1.
SJ: -1

Jeg har følgende bemærkninger til udkast til forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde:

1. Paragraf 1: Jeg foreslår at første linje ændres til følgende: Målet for Danmarks udviklingssamarbejde er at bekæmpe fattigdom, sult og underernæring og fremme menneskerettigheder...
2. Paragraf 7: Jeg mener det er vigtigt at forskningsprioriteterne bliver fastsat i samspil med prioriteterne for den øvrige bistand. Jeg foreslår derfor at "Det Rådgivende Forskningsfaglige Udvalg" udfører dets arbejde i tilknytning til både Udviklingspolitisk Forum og Det Strategiske Forskningsråd. Manglende samspil mellem Udviklingspolitisk Forum og udvalget kan medføre at forskningsprioriteterne ikke reflekterer de overordnede bistandsprioriteter. Hvis udvalget skal være et programudvalg under Det Strategiske Forskningsråd, kunne man opnå det ønskede samspil ved at et eller flere af udvalgets medlemmer også er medlem af Udviklingspolitisk Forum. En forskningskomponent tilknyttet et større udviklingssamarbejde kan være særdeles vigtig for at opnå størst mulig effekt. Men det kræver at forskningen tilrettelægges i samarbejde med de øvrige dele af et udviklingssamarbejde. Fritstående udviklingsforskning kan være af stor akademisk interesse, men effekten på fattigdomsbekæmpelse kan være meget begrænset. En del af tidligere dansk udviklingsforskning falder desværre indenfor denne kategori.
3. Det er vigtigt at dansk bistand til fattigdomsbekæmpelse er "additional", dvs. at den ikke bare erstatter landets egen midler. Der er desværre mange eksempler på at international bistand kun flytter modtagerlandets egne midler væk fra fattigdomsbekæmpelse til andre mindre ønskværdige formål. Det har jeg uddybet i mit indlæg til Politikens blog. Måske hører denne sag ikke hjemme i loven, men kunne være en fodnote et eller andet sted.
Mvh, Per Pinstrup-Andersen

Per Pinstrup-Andersen
H.E. Babcock Professor of Food, Nutrition and Public Policy
and J. Thomas Clark Professor of Entrepreneurship
Cornell University
305 Savage Hall
Ithaca, New York 14853-6301
Phone: (607) 255-9429
Fax: (607) 254-8505
email: pp94@cornell.edu
www.foodpolicy.dyson.cornell.edu

38.

Johannes Østergaard,

14. februar 2012.

Personligt Medlem af Rådet for International Udviklingsbistand.

Tidl. Medlem af Styrelsen.

Forhv. Chefkonsulent handels- bistandspolitik, Landbrug & Fødevarer

Adresse: Niels Frederiksensvej 20, 4000 Roskilde.

e-mail: johannes@havemette.dk

I brev af 20. januar fremsender UM forslag til ny lov for dansk udviklingsbistand til Rådets medlemmer med invitation til at kommentere i den offentlige høringsfase.

Nedenstående følger mine bemærkninger:

1. Det kan altid være fornuftigt at vurdere en lovtæst og checke at lovens indhold er i overensstemmelse med det der er politisk fremherskende, nye trends eller politisk ønske om ændring. Derfor kan det være udmærket også at revidere loven om udviklingsbistand. I lovforslaget er der ændringer der virker positive, men der er en del ændringer som måske er positivt tænkt, men i forklaringen snarere fremstår som øget centralisering hos ministeren og ikke udtryk for åbenhed og modernisering.
2. Reformuleringen af målet med dansk udviklingsbistand siges at være en opdatering der følger den internationale trend. Det mener jeg finder sted allerede i dag. Men den yderligere specificering der findes i loven i dag sikrer at danske styrkepositioner inden for international bistand er fremhævet. Mange lande efterspørger særlige ydelser fra Danmark, og det er en styrke at fremhæve at netop dette eller hint er vi særlig gode til. Jeg skal opfordre til at man finder en udtryksform der tager højde for dette ud over at vi fortsat følger den internationale trend.
3. Lovforslagets bemærkninger vil for en udenforstående indikere et klart behov for en ændring, idet den nuværende administration og rådgivningsproces over for ministeren er skrevet tendentiøst som værende bureaukratisk og uden værdi. Jeg mener det modsatte. Styrelsen er i dag et velfungerende organ, der godt nok kun er rådgivende i sin natur, men praksis viser at ingen sager gennemføres hvis Styrelsen ikke kan sige god herfor. Netop den strategiske diskussion i Styrelsen kombineret med sagsdrøftelserne, hvor de respektive danske udenrigsrepræsentationer medvirker via internetTV sikrer at udviklingslandets behov og ønsker i høj grad inddrages i vurderingen. Dette element synes ikke at være medtaget i ændringen.
4. Rådet kan man altid sige meget om, dets funktion har været genstand for skiftende ministres lyst til at bruge Rådet. Men i sin struktur udgør dette Råd den gruppe af de mest erfarne og engagerede personer inden for udviklingsbistand med hænderne dybt nede i problematikken og repræsenterende såvel danske som udviklingslandenes interesser. Dette er der kommet mange strategiske debatter ud af. At Rådet så herudover har fungeret som base for konferencer m.v. er en anden sag.
5. Konkluderende er at den foreslåede nye struktur borteliminerer den kontinuerlige rådgivning baseret på den brede kreds af stakeholders og med en sikker indplacering af Udviklingslandenes interesser.
6. Det nye Udviklingspolitiske Forum synes at være en kombination af den nuværende Styrelse og Råd. Det fremgår ikke om Forum skal have sin egen formand eller om ministeren vil styre diskussionen og sin rådgivning fra Forummet når man mødes. Det ser sådan ud. Selv med en bred sammensætning kan det blive svært at få Ulandsinteresser så direkte med i debatten og især fremgår det ikke i hvilken grad – om overho-

vedet - ministeren og det politiske system i øvrigt i Folketinget vil tage rådgivning og debattens konklusioner alvorligt på samme måde som praksis viser at Styrelsens konklusioner tages alvorligt.

7. Det reviderede bevillingsudvalg opfattes således at ud over de administrative in-house personer der i dag er placeret i udvalget skal udvalget udvides med 4 eksterne personer. I medierne er det nævnt at man påtænker 4 universitetspersoner, men der står ikke noget herom i bemærkningerne. Med 4 universitetspersoner til at supplere UM egne medarbejdere vil der ske en alvorlig svækkelse af den brede ekspertise og erfaringsgrundlag for afgørelse af bevillinger og sager i udvalget.
8. Åbenheden med høringer kan i enkelte tilfælde være udmærket, men generelt vil man opleve en svækket kontinuitet i kommentarer til sager og politikker, kun de specifikt interesserede i de enkelte sager vil kommentere og ikke som nu hvor de samme personer er inde over en bred tilgang af vurderinger.
9. I hvilken udstrækning kan udviklingslandene deltage i høringer og hvor er deres interesser og behov henne i hele formuleringen af sagsbehandling?
10. Udviklingsforskning. Det er en god formulering at forskningen skal rettes mod oparbejdelse af forskningskapacitet i udviklingslande.

Johannes Østergaard.